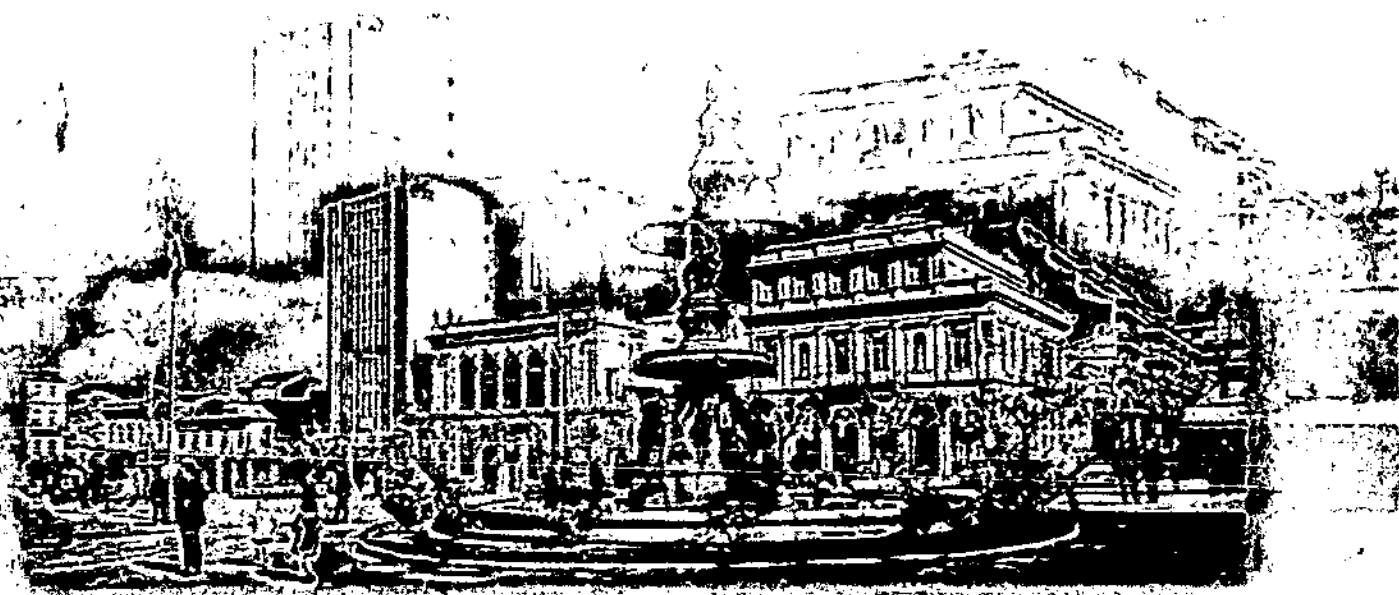

**ΑΤΕΙ ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ: ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α' ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΩΝ
ΠΑΤΡΩΝ. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ
ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ**

**ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:
ΑΡΤΙΝ ΔΑΝΕΛΙΑΝ**

**ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ:
ΜΑΚΡΟΓΙΑΝΝΑΚΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑ
ΓΑΒΡΙΕΛΑΤΟΥ ΕΥΑ**

ΠΑΤΡΑ 2004

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ : ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α'
ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ
ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΗ ΖΩΗ
ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ.**

**ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΑΡΤΙΝ ΔΑΝΕΛΙΑΝ**

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ
ΜΑΚΡΟΓΙΑΝΝΑΚΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑ
ΓΑΒΡΙΕΛΑΤΟΥ ΕΥΑ**

ΑΡΙΘΜΟΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

6290

ΑΒΑΙΣΗ ΚΑΡΑΥΙΟ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΤΑΥΤΑΝ ΕΝΤ ΜΕΛΕΤΑΝ ΑΛΛΟ
ΕΠΙΣΤΑΣΗ ΔΟΥΛΩΝ ΕΝΤ ΕΝΑΤ 330
ΑΝΤ ΕΠΙΣΤΑΣΗ ΤΑΥΤΑΝ ΕΝΤ ΜΕΛΕΤΑΝ ΑΛΛΟ
ΕΠΙΣΤΑΣΗ ΔΟΥΛΩΝ ΕΝΤ ΕΝΑΤ 330

ΕΠΙΣΤΑΣΗ ΤΑΥΤΑΝ ΕΝΤ ΜΕΛΕΤΑΝ ΑΛΛΟ
ΕΠΙΣΤΑΣΗ ΔΟΥΛΩΝ ΕΝΤ ΕΝΑΤ 330

ΕΠΙΣΤΑΣΗ ΤΑΥΤΑΝ ΕΝΤ ΜΕΛΕΤΑΝ ΑΛΛΟ
ΕΠΙΣΤΑΣΗ ΔΟΥΛΩΝ ΕΝΤ ΕΝΑΤ 330
ΕΠΙΣΤΑΣΗ ΤΑΥΤΑΝ ΕΝΤ ΜΕΛΕΤΑΝ ΑΛΛΟ
ΕΠΙΣΤΑΣΗ ΔΟΥΛΩΝ ΕΝΤ ΕΝΑΤ 330

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	2
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο: ΠΑΤΡΑ	
1.Ιστορική εξέλιξη της πόλης των Πατρών	5
1.1.Αρχαϊκά χρόνια	6
1.2.Βυζαντινή περίοδος	7
1.3.Νεότεροι χρόνοι	7
1.4.Μεταεπαναστατικά χρόνια	8
1.5.Σύγχρονη εποχή	11
2.Αξιοθέατα της περιοχής	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο: ΠΛΑΤΕΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α'	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο: ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α'	
3.1.Εισαγωγικά στοιχεία	24
3.2.Μελέτη ανάπλασης	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο: ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ - ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α'	
4.1.Κοινοπραξία - Χρηματοοικονομικά	33
4.2.Αρχιτεκτονική δομή	35
4.3.Προβλήματα σχετικά με την κατασκευή	46
4.4.Προβλήματα και αλλαγές της τελευταίας στιγμής	55
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο: ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΛΟΓΩ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α'	
5.1.Παράπονα καταστηματαρχών	60
5.2.Διαμάχες - Παράπονα - Φιλονικίες	61
5.3.Αγωγές - Αιτήσεις - Προσφυγές	63
5.4.Ρύπανση περιοχής λόγω έργων	64
5.5.Αλλαγές στα έθιμα	65
5.6.Επιπτώσεις ανάπλασης στην καθημερινή ζωή	67
5.7.Ανάπτυξη της γύρω περιοχής	79
5.8.Οικονομική ζωή	82
5.9.Πολιτιστική ζωή	85
5.10.Κοινωνική ζωή	87
5.11.Ολυμπιακοί Αγώνες	89
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο: ΣΧΟΛΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ - ΤΑ ΠΑΡΑΛΟΓΑ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ	100
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	101
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	103

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στα πλαίσια της ολοκλήρωσης των σπουδών μας στη Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας του Τ.Ε.Ι. Πατρών και συγκεκριμένα στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων έπρεπε να εκπονήσουμε και την πτυχιακή μας εργασία. Επιλέξαμε σαν θέμα της εργασίας μας την "Ανάπλαση της πλατείας Γεωργίου Α' της πόλης των Πατρών. Επιπτώσεις στην οικονομική και γενικότερη ζωή της πόλης.". Ήταν ένα επίκαιρο θέμα που απασχόλησε τους κατοίκους της Πάτρας για πολύ καιρό και ακόμα τους απασχολεί, αφού δεν έχει αποπερατωθεί το έργο.

Πιστεύουμε ότι, κάθε πλατεία αποτελεί τον "καθρέφτη" της πόλης και την "καρδιά", τόσο της καθημερινής όσο και της γενικότερης ζωής της. Μας κέντρισε, λοιπόν, το ενδιαφέρον το γεγονός ότι μια πλατεία με τόσο πλούσιο παρελθόν θα άλλαζε μορφή έπειτα από τόσες δεκαετίες. Θέλαμε να ερευνήσουμε τις αλλαγές που θα ακολουθούσαν την ανάπλαση, στην οικονομική αλλά και στην καθημερινή ζωή της πόλης των Πατρών.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η ανάπλαση της πλατείας Γεωργίου Α' ήταν ένα θέμα που απασχόλησε τους πολίτες της Πάτρας, για παραπάνω από ένα χρόνο. Οι αλλαγές που επέφερε στην κοινωνική, οικονομική, πολιτιστική και γενικότερη ζωή της πόλης έγιναν αισθητές από την πρώτη ημέρα, ενώ ακόμη και σήμερα (Σεπτέμβριος 2004) δεν έχει αποπερατωθεί πλήρως το έργο.

Μέσα από αυτή την πτυχιακή εργασία κάναμε μια προσπάθεια να δώσουμε μια, όσο το δυνατόν πληρέστερη εικόνα των αλλαγών αυτών, αλλά ταυτόχρονα και των επιπτώσεων στην οικονομική και γενικότερη ζωή της πόλης αφού πρώτα αναφέραμε την ιστορία, τόσο της Αχαϊκής Πρωτεύουσας, όσο και της Πλατείας Γεωργίου.

Κατά τη διάρκεια εκπόνησης αυτής της εργασίας συναντήσαμε πολλές δυσκολίες, καθώς το θέμα της πτυχιακής είχε τοπικό χαρακτήρα και οι πηγές άντλησης ήταν περιορισμένες. Ωστόσο, θέλουμε να πιστεύουμε ότι εξαντλήσαμε όλα τα θέματα που ασχοληθήκαμε, χωρίς να πλατειάζουμε, αλλά με όσο περισσότερη σαφήνεια γινόταν.

Χωρίσαμε την εργασία μας στα ακόλουθα κεφάλαια:

- **Κεφ.1** - Πάτρα : Στο κεφάλαιο αυτό αναφερόμαστε στην ιστορική αναδρομή της πόλης των Πατρών από τη δημιουργία της έως τα σύγχρονα χρόνια και κάνουμε αναφορά στα αξιοθέατα της περιοχής.
- **Κεφ.2** - Πλατεία Γεωργίου Α' : Στο κεφάλαιο αυτό αναφερόμαστε στην ιστορική αναδρομή της πλατείας Γεωργίου Α' από τη δημιουργία της έως την ανάπλαση της, αναφορά στους σημαντικότερους σταθμούς της ιστορίας της, καθώς και στο Δημοτικό Θέατρο Απόλλων.
- **Κεφ.3** - Ανάπλαση Πλατείας Γεωργίου Α' : Στο κεφάλαιο αυτό αναφερόμαστε σε εισαγωγικά στοιχεία όσο αναφορά την ανάπλαση της πλατείας και την μελέτη της ανάπλασης.
- **Κεφ.4** - Προβλήματα-Ανάλυση έργων που αφορούν την Πλατεία : Στο κεφάλαιο αυτό αναφερόμαστε στη παράθεση των προϋπολογισμών του έργου, αναφορά στην κοινοπραξία και τους αρχιτέκτονες, προβλήματα σχετικά με την κατασκευή και αλλαγές της τελευταίας στιγμής.
- **Κεφ.5** - Επιπτώσεις λόγω των έργων ανάπλασης : Στο κεφάλαιο αυτό αναφερόμαστε στην ανάλυση όλων των αλλαγών που έφερε η ανάπλαση στην καθημερινή και γενικότερη ζωή της πόλης, τα προβλήματα που προκάλεσε στους πολίτες και αναφορά στους Ολυμπιακούς Αγώνες.
- **Κεφ.6** - Σχόλια του κόσμου : Στο κεφάλαιο αυτό αναφερόμαστε στις γνώμες των κατοίκων της Πάτρας για την ανάπλαση της πλατείας Γεωργίου αλλά και σχόλια για τη διάρκεια των εργασιών.

Οι πηγές από όπου αντλήσαμε τα στοιχεία ήταν οι εφημερίδες, τα περιοδικά, το διαδίκτυο αλλά και μέσω συνεντεύξεων με τους αρμόδιους φορείς πραγματοποίησης των έργων. Ωστόσο, δε θα μπορούσαμε να

παραλείψουμε και τα σχόλια των απλών πολιτών, αφού το έργο έγινε γι' αυτούς και ουσιαστικά ανήκει σε αυτούς.

Θα θέλαμε να πούμε ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όλους όσους βοήθησαν στην εκπόνηση αυτής της εργασίας αλλά και στο συγγενικό και φιλικό περιβάλλον μας για της ηθική υποστήριξη και την υπομονή τους.

Συγκεκριμένα, ευχαριστούμε τον επιβλέποντα καθηγητή μας κ. Δανελιάν για τη βοήθεια, την καθοδήγησή του αλλά και τις σημαντικές υποδείξεις που μας έκανε έτσι ώστε η εργασία μας να είναι όσο το δυνατόν πιο πλήρης.

Ευχαριστούμε τον Αντιδήμαρχο Έργων κ. Λάζαρη, ο οποίος παρ' όλες τις υποχρεώσεις και το βεβαρημένο πρόγραμμά του, μας δέχτηκε αρκετές φορές στο γραφείο του, πρόθυμος να μας δώσει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες.

Τον Υπεύθυνο στον τομέα των Ηλεκτρομηχανολόγων κ. Μαυρόκοττα, ο οποίος μας έδωσε τα σχέδια της πλατείας, ενώ μας προσανατόλισε και σε άλλες πηγές.

Τον Υπεύθυνο της Κοινοπραξίας κ. Πατούχα, ο οποίος μας έδωσε μια πλήρη εικόνα για την εξέλιξη της ανάπτυξης.

Τον αρχιτέκτονα κ. Βάη για τις πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με την αρχιτεκτονική δομή και τα σχέδια που μας έδωσε.

Επίσης, θέλουμε να πούμε ένα μεγάλο ευχαριστώ στους υπεύθυνους αρχείου της εφημερίδας "Πελοπόννησος" και ιδιαίτερα στον κ. Ηλία Δραγώτη, οι οποίοι μας "ανεχόντουσαν" επί πολλές ημέρες στα γραφεία τους. Χωρίς τις πληροφορίες από τα αρχεία δε θα ήταν δυνατή η πραγματοποίηση μεγάλου μέρους της εργασίας. Τέλος να ευχαριστήσουμε τους υπευθύνους της Δημοτικής βιβλιοθήκης για τα ιστορικά αρχεία, αναφορικά με την πλατεία Γεωργίου και τους υπευθύνους της βιβλιοθήκης του Τ.Ε.Ι. για την πολύτιμη βοήθειά τους.

Θα θέλαμε να σημειώσουμε ότι οι φωτογραφίες και τα σχέδια παρατίθενται παράλληλα με τα κείμενα και όχι σαν παράρτημα στο τέλος της εργασίας, έτσι ώστε να γίνει καλύτερη η κατανόηση της έννοιας "ανάπλαση πλατείας Γεωργίου Α' ". Στη συνέχεια, θα ανακαλύψει και μόνος του ο αναγνώστης, τη διαδρομή από την αρχή έως το τέλος της ανάπτυξης, έχοντας στη διάθεσή του και τη συλλογή στοιχείων.

Κεφάλαιο 1ο

ΠΑΤΡΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ
ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ

ΠΑΤΡΑ

"Εμπορείων του Μορέως", αλλά και "ιδιότυπο κύτταρο παιδείας", "αγωγός πνευματικής μετάγγισης", αλλά και "τόπος της φρικωδεστέρας ερημώσεως", η παλιά "πρωτεύουσα της σταφίδας", η πολιτιστική πρωτεύουσα του 2006, η Πάτρα*.

Μέσα από τις λιγοστές, χαρακτηριστικές αυτές εκφράσεις θα μπορούσαμε να περιγράψουμε ολόκληρη την ιστορία της Πάτρας. Τοποθετημένη στις ακτές της βορειοδυτικής Πελοποννήσου, στον Πατραϊκό κόλπο, η περιοχή της Πάτρας κατέχει ένα από τα στρατηγικότερα σημεία, ίσως σε όλη την Ελλάδα.

Πρωτεύουσα του ομώνυμου δήμου καθώς και του νομού Αχαΐας, είναι μια περιοχή με πλούσιο ιστορικό ενδιαφέρον, καθώς η ύπαρξη της μαρτυρείται από τους προϊστορικούς χρόνους.

Κοιτάζοντας πίσω στο πλούσιο παρελθόν της, βλέπουμε ότι έζησε στιγμές απaráμιλλης δόξας, αλλά και στιγμές απόλυτης "μοναξιάς" και παρακμής, από τα αρχαϊκά έως τα σύγχρονα χρόνια.

* Πηγή : Γεωτρόπιο, τόμος 182, σελ. 37

1. ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

1.1 ΑΡΧΑΪΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

Οι πρώτοι, μυθικοί κάτοικοι στον χώρο των Πατρών, οι αυτόχθονες, είχαν βασιλιά τους τον Εύμηλο, που διδάχθηκε από τον Τριπτόλεμο τον ήμερο καρπό και την άροση της γης. Γι' αυτό και η κώμη που ίδρυσε ο Εύμηλος ονομάστηκε Αρόη. Οι άλλες δυο κώμες, η Ανθεία και η Μεσάτης που αποτελούσαν τις γύρω κατοικημένες περιοχές, ανήκουν στη ίδια μυθική παράδοση. Κατά τον Πausανία, ο Αχαιός Πατρεύς από τη Λακωνία έδωσε αργότερα τους Ίωνες και συνοίκησε στο χώρο της Αρόης τις τρεις κώμες σε μια πόλη, που πήρε το όνομα του. Στην πραγματικότητα ο συνοικισμός των Πατρών έγινε κατά την Αρχαϊκή εποχή. Η Πάτρα δεν αναφέρεται ούτε ανάμεσα στις δώδεκα Ιωνικές πόλεις της Αχαΐας, ούτε στον ομηρικό κατάλογο των πλοίων. Τα ανασκαφικά δεδομένα μαρτυρούν ότι κύμα νέων κατοίκων εγκαταστάθηκε στην Αχαΐα γύρω στο 1200 π.Χ. Πρόκειται πιθανών για το γεγονός που απηχεί η μυθική παράδοση της άφιξης του Πατρέως.

Τον 2^ο π.Χ. αιώνα η περιοχή των Πατρών ανέπτυξε ευρύτερες εμπορικές σχέσεις και παρέμεινε, μαζί με όλη τη Δυτική Αχαΐα, άθικτη από τις επιδρομές του τέλους της Μυκηναϊκής Εποχής, που έπληξαν την κεντρική και νότια Ελλάδα. Στα "Περσικά" η Πάτρα δεν έλαβε μέρος, ενώ κατά τον Πελοποννησιακό Πόλεμο βρέθηκε επανειλημμένως στο προσκήνιο ως λιμενικός σταθμός και προκάλεσε το ενδιαφέρον των αντιπάλων.

Στα νερά της το 429 π.Χ. τα αθηναϊκά πλοία με αρχηγό το Φορμίωννα νίκησαν τους Κορινθίους. Όταν ο Αλκιβιάδης, στην προσπάθειά του να πείσει τους Πατρείς, το 419 π.Χ. να χτίσουν τείχη από την πόλη έως τη θάλασσα, απέβλεπε στη χρησιμότητα των Πατρών για τις επιχειρήσεις στη Σικελία. Η Πάτρα όμως δε συμπαρατάχθηκε ενεργά με τους Αθηναίους και το τέλος του πολέμου την βρήκε στο πλευρό των Λακεδαιμονίων.

Η αναζωογόνηση των Πατρών κατά τον 4^ο αιώνα π.Χ. συνετέλεσε στην ανάληψη της πρωτοβουλίας εκ μέρους των Πατρέων να αναδιοργανώσουν μαζί με τη Δύμη, την Τριταΐα και τις Φαρές, το παλιό αχαϊκό κοινό και να συστήσουν το 280 π.Χ. την Αχαϊκή Συμπολιτεία. Την εποχή εκείνη εξέρχεται από την σκιά της ιστορίας και αρχίζει να διαδραματίζει πρωτεύοντα ρόλο στα ελληνικά πράγματα. Η ίδρυση της Αχαϊκής Συμπολιτείας πρέπει να ενίσχυσε το φρόνημα των Πατρέων. Γι' αυτό και ήταν οι μόνοι από τους Αχαιούς που συμμετείχαν στον πόλεμο εναντίον των Γαλατών το 279 π.Χ. Παρά την νίκη, οι ζημιές ήταν τόσες, ώστε, κατά τον Πausανία, αναγκάστηκαν να ζητήσουν πόρους ζωής στην ύπαιθρο, γεγονός το οποίο επιβεβαιώνουν οι ανασκαφές.

Η ανάπτυξη των Πατρών συνεχίστηκε σταθερά κατά τον 2^ο π.Χ. αιώνα.

Η ανακήρυξη της αυτονομίας των ελληνικών πόλεων, το 196 π.Χ., σήμανε ζωηρότερες σχέσεις με τη Ρώμη, της οποίας το ενδιαφέρον

στράφηκε ήδη από τότε προς την Αχαΐα. Παράλληλη ήταν και η ανάπτυξη εύπορης τάξης γαιοκτημόνων, την οποία ευνοούσε η ρωμαϊκή πολιτική.

Η κρίση, οικονομική και δημογραφική, εξαιτίας κυρίως των εμφυλίων πολέμων τον 1^ο π.Χ. αιώνα αγγίζει και την Πάτρα. Το λιμάνι της πάντως ήταν πλέον συστηματικός σταθμός επικοινωνίας μεταξύ Ανατολής και Δύσης, ενώ Ρωμαίοι επιχειρηματίες και τραπεζίτες είχαν ήδη εγκατασταθεί εδώ.

Ιδιαίτερα φανερή γίνεται η ανάπτυξη από το τέλος του 1^{ου} και τις αρχές του 2^{ου} μ.Χ. αιώνα. Τότε οργανώνεται κανονικό οδικό δίκτυο και οι κύριοι δρόμοι δέχονται λιθόστρωτα. Στην προς τη θάλασσα πόλη αναπτύχθηκε εμπορική και βιοτεχνική συνοικία, χωρίς να λείπουν οι ιδιωτικές οικίες, γιατί δεν υπήρχαν διακεκριμένες ζώνες για τις διάφορες αστικές δραστηριότητες.

Η οικονομική άνθηση και η βιοτεχνία της βύσσου κατά το 2^ο μ.Χ. αιώνα έκαναν σημαντικό το λιμάνι των Πατρών, στο οποίο είχαν γίνει τότε ιδιαίτερες λιμενικές εγκαταστάσεις.

Προς τα τέλη του 3^{ου} μ.Χ. αιώνα, ο σεισμός που προξένησε μεγάλες ζημιές στην Πελοπόννησο έπληξε φαίνεται και την Πάτρα. Το στρώμα της καταστροφής ήταν εκτεταμένο. Ήδη όμως η κρίση του ρωμαϊκού κόσμου είχε επεκταθεί και στις ελληνικές πόλεις που εξακολουθούσαν να ακμάζουν έως τα μέσα περίπου του 3^{ου} αιώνα.

1.2 BYZANTINΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Η Πάτρα κατά την ύστερη ρωμαϊκή και την πρώιμη βυζαντινή περίοδο περιήλθε υπό τη σκιά της Κορίνθου, η οποία ήταν πρωτεύουσα της επαρχίας Αχαΐας. Η ανάπτυξη της παραδόσεως για το μαρτύριο του απόστολου Ανδρέα και η μετακομιδή των λειψάνων του στην Κωνσταντινούπολη διατήρησαν την ακτινοβολία της πόλεως.

Μέχρι τον 8^ο μ.Χ. αιώνα η πόλη δε γνώρισε μεγάλη ακμή. Η οργανωμένη επίθεση των σλαβικών φυλών της περιοχής και η αδυναμία τους να καταλάβουν τη μικρή τότε πόλη, αποδεικνύουν την ισχυρή οχύρωση της Πάτρας. Η επιτυχία αυτή ακολουθείται από μια μεγάλη δημογραφική και οικονομική ανάπτυξη, η εμπορική σημασία της οποίας αναδείχτηκε περισσότερο και από τη διεύρυνση των ναυτικών και εμπορικών δραστηριοτήτων των ναυτικών δημοκρατιών της Ιταλίας στο Βυζάντιο. Η οικονομική ακμή της συνδέθηκε με την μεγάλη οικονομική ανάπτυξη ολόκληρης της Αχαΐας.

Η πόλη υπέφερε από τις νορμανδικές επιδρομές κατά τον 12^ο αιώνα, που άρχισαν αμέσως μετά τη Δ' Σταυροφορία(1204).

1.3 ΝΕΟΤΕΡΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

Από το 1204 μ.Χ. και έπειτα η Πάτρα δέχεται αλλεπάλληλα, πολλούς κατακτητές. Κατά τη Δ' Σταυροφορία (1204) υποδουλώθηκε στους Φράγκους και ιδρύθηκε ανεξάρτητη φραγκική βαρονία με ονομασία "το Πριγκιπάτο της Αχαΐας" και πρωτεύουσα την Ανδραβίδα. Το 1360 υπάγεται

στην κοσμική εξουσία του Πάπα, όπου παρατηρείται ανάπτυξη της υφαντουργίας με πάρα πολλά υφαντουργεία (κύρια των μεταξωτών) και ταπητουργεία, στα οποία εργάζονταν χιλιάδες άνδρες και γυναίκες. Φημισμένα ήταν τα μεταξωτά και λινά υφάσματα καθώς επίσης και τα πολύχρωμα χαλιά.

Γενικά η Πάτρα ήταν ένα από τα σπουδαιότερα βιοτεχνικά και εμπορικά κέντρα της Βυζαντινής και Φραγκικής εποχής. Κατόπιν υποδουλώνεται στους Τούρκους (1460), που κατέχουν την πόλη μέχρι την απελευθέρωσή της το 1828, [εκτός από ένα μικρό διάστημα (1687-1715) που βρίσκεται υπό Ενετική κατοχή (Μοροζίνης)].

Στην περίοδο της Τουρκοκρατίας εμφανίστηκαν σποραδικά κατοικίες μεταξύ της πόλης και του λιμανιού, που ανήκαν κυρίως στους Τούρκους. Στην επανάσταση του 1769 (Ορλωφικά) η Πάτρα παραδίνεται στις φλόγες, γεγονός που γυρίζει την οικονομία της πολύ πίσω.

Μέχρι την περίοδο της Τουρκοκρατίας, η Πάτρα καταλάμβανε μόνο τη λεγόμενη "Άνω Πόλη", και μόλις κατά τους τελευταίους προεπαναστατικούς χρόνους σημειώθηκε μικρή επέκταση δυτικά μέχρι περίπου τη σημερινή οδό Καραϊσκάκη. Την ίδια περίπου περίοδο, αναπτύσσεται οικονομικά, ο πληθυσμός της αυξάνεται και το λιμάνι της γίνεται ένα από τα σημαντικότερα οικονομικά κέντρα της Πελοποννήσου. Στα τέλη του 18^{ου} αιώνα ο πληθυσμός της πλησίαζε τις 20.000 και οι εξαγωγές των πελοποννησιακών προϊόντων προς τα λιμάνια της δυτικής Ευρώπης είχαν αυξηθείς.

Μετά την απελευθέρωση της χώρας, από την Τουρκία η Πάτρα εξελίχθηκε ραγδαία και έγινε ένα από τα σημαντικότερα οικονομικά κέντρα της Ελλάδας, ενώ παράλληλη υπήρξε και η πνευματική της ανάπτυξη.

1.4 ΜΕΤΑΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

«Να ζει κανείς ευγενικά, είναι στους Πατριούς να ζει απ' το εμπόριο», έλεγαν το δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα. Ήταν η περίοδος που "η μελαχρινή, πολυθέλητρος νύμφη", η κορινθιακή σταφίδα, έγινε περιζήτητη στις ευρωπαϊκές αγορές.

Από το 1830 και για τα επόμενα πενήντα χρόνια, η Πάτρα ήταν το κύριο εξαγωγικό λιμάνι του νεοσύστατου ελληνικού κράτους. Τα πάντα είχαν σημείο αναφοράς τη σταφίδα. Αναφέρεται ότι ακόμη και οι γάμοι στη Δυτική Πελοπόννησο ήταν περισσότεροι το διάστημα Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου, όταν δηλαδή άρχιζε να ρέει το χρήμα από την πώληση του σταφιδόκαρπου.

Στις αρχές του φθινοπώρου ολόκληρος ο μόλος γέμιζε τσουβάλια με σταφίδες και σάρι, βαρέλια με λάδι και δεμάτια με αιτωλοακαρνανικά καπνά, που φορτώνονταν σε ιστιοφόρα και ατμόπλοια κάθε εθνικότητας.

Σταδιακά, ο "τόπος της φρικωδεστέρας ερημώσεως" μεταβλήθηκε "δια του βιομηχάνου και του ευφυούς των κατοίκων, εις πόλιν ανθηράν και ωραία" όπου το εμπόριο, η γεωργία και τα γράμματα αναπτύσσονταν ταχύτατα.

Μετά την απελευθέρωση, στην πόλη συνέρευσαν "νεήλυδες" (Σμυρνιοί, Επτανήσιοι, Ρουμελιώτες, Ηπειρώτες, Χιώτες) αλλά και "επήλυδες" (κυρίως Ιταλοί, Άγγλοι και Αυστριακοί).

Οι ανερχόμενοι έμποροι, εργοστασιάρχες κι εφοπλιστές επικράτησαν των παλιών κοτζαμπάσηδων. Η Πάτρα έγινε το "εμπορείον του Μορέως" αλλά και το πιο αντιπροσωπευτικό αστικό κέντρο του 19ου αιώνα.

Στην οδό Μαιζώνος χτυπούσε η οικονομική καρδιά της Πάτρας, ενώ η πλατεία Γεωργίου –με τις λέσχες των πλουσίων- έγινε το κέντρο της κοινωνικής ζωής της Κάτω Πόλης. Ο κοσμοπολιτισμός επέβαλε την υιοθέτηση των ευγενών δυτικών συνηθειών, καθώς έκαναν την εμφάνιση τους δάσκαλοι ευρωπαϊκών χωρών, νεωτεριστές γυναικείων ενδυμάτων και άλλες "ξένες συνήθειες".

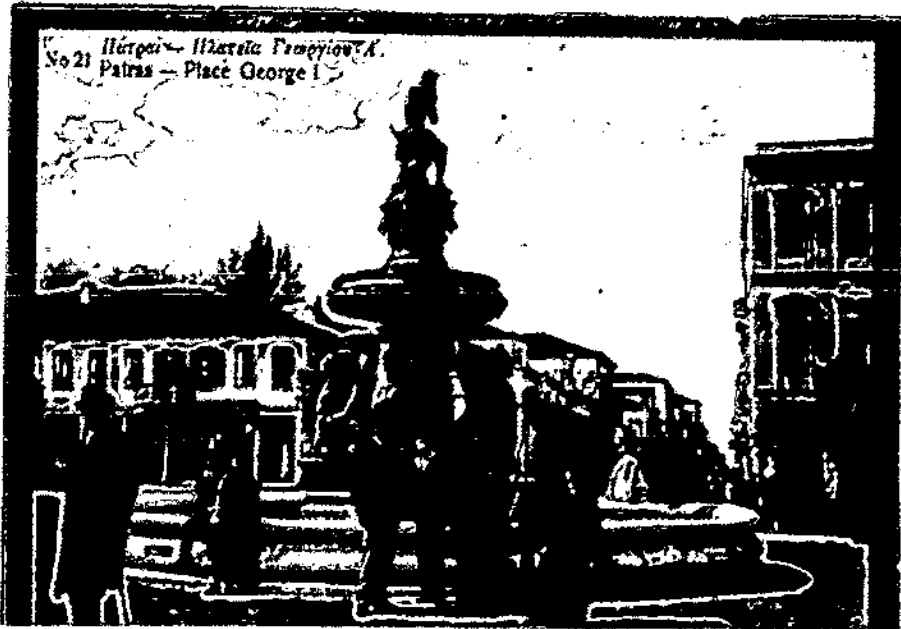
Η οικονομική της ανάπτυξη βασιζόταν στο εμπόριο της σταφίδας και αργότερα στη βιομηχανία και στο γενικό εμπόριο. Περίπου 50 χρόνια μετά την απελευθέρωση, άρχισαν να εμφανίζονται δειλά-δειλά τα πρώτα νεοκλασικά κτίρια, πραγματοποιήθηκε η ίδρυση του πρώτου εργοστασίου, ενώ το λιμάνι έδωσε νέα πνοή στην πόλη. Αναπτύχθηκε μια υποτυπώδης μορφή βιομηχανίας στην Πάτρα και στην ευρύτερη περιοχή, ενώ 100 χρόνια μετά λειτουργούσαν 35 μικρά και μεγάλα εργοστάσια. Έτσι δεν είναι τυχαίο που από πολύ νωρίς δόθηκε το χαρακτηριστικό στην Πάτρα της βιομηχανικής πόλης.

Την ίδια περίοδο εμφανίζεται και το πατρινό καρναβάλι. Οι εκδηλώσεις αρχικά γινόντουσαν στα σπίτια των πλουσίων, ενώ αργότερα ο θεσμός γίνεται δημοφιλής και στα κατώτερα λαϊκά στρώματα. Παράλληλα, η συνεχής επικοινωνία με τα νησιά του Ιονίου και την Ιταλία, δίνουν στην Πάτρα ένα ιδιαίτερο χρώμα καθώς οι επιδράσεις στα ήθη, τα έθιμα και την πνευματική ζωή της πόλης είναι φανερές.

Την ίδια περίοδο στη πόλη εκτελέστηκαν έργα υποδομής, εξαιρετικά πρωτοποριακά για την εποχή: λιθόστρωση των κεντρικών δρόμων, επιχωμάτωση του ρυπογόνου μπουγιούκ-ντερέ (της σημερινής οδού Γούναρη), αλλά και του βάλτου κοντά στο ναό του Αγίου Ανδρέα. Σημαντική ωστόσο, είναι η συμβολή του Ιωάννη Καποδίστρια, ο οποίος ανέθεσε στο μηχανικό Σταμάτη Βούλγαρη το σχέδιο της πόλης που ολοκληρώθηκε το 1829. Η Πάτρα χωρίζεται σε Άνω πόλη, που χτίζεται στα θεμέλια της παλιάς και Κάτω πόλη με κέντρο την Πλατεία Γεωργίου. Βάσει των σχεδίων του η Πάτρα ακόμη και σήμερα αποτελεί μία από τις καλύτερα ρυμοτομημένες πόλεις της χώρας μας, με δρόμους κάθετους μεταξύ τους καθώς και πολλές πλατείες.

Τέλος, η Πάτρα φωταγωγείται αρχικά με φωταέριο κι αργότερα με ηλεκτρικό, ενώ ήδη το 1902 είχαν αναπτυχθεί δυο γραμμές τραμ που κάλυπταν απόσταση 17.5 μιλίων, ως τις Ιτιές.*

* Πηγή: γεωΤΡΟΠΙΟ, τεύχη 83 και 182, σελ.85 και 37 αντίστοιχα

1.5 ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ

Σήμερα η Πάτρα, εμπορικό και βιομηχανικό κέντρο, αποτελεί μια από τις σημαντικότερες πόλεις στην Ελλάδα. Τα τελευταία βέβαια χρόνια παρουσιάζεται μία τάση μείωσης των οικονομικών δραστηριοτήτων στην περιοχή. Το πολεοδομικό της συγκρότημα κατέχει την τρίτη θέση στη χώρα, ως προς τον πληθυσμό (σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του 2001), μετά τα πολεοδομικά συγκροτήματα της Αθήνας-Πειραιά και της Θεσσαλονίκης. Από τη θέση της-κοντά στις μεγάλες αρτηρίες της Αδριατικής προς τη Δυτική και Κεντρική Ευρώπη-και την ιδιότητα της ως εμπορικού, εκκλησιαστικού και στρατιωτικού κέντρου παρουσιάζει αξιόλογη οικονομική, πνευματική και κοινωνική κίνηση. Σημαντική ώθηση στην ανάπτυξη της πνευματικής της κίνησης έδωσε και η ίδρυση του Πανεπιστημίου και του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος.

Το λιμάνι της Πάτρας, ένα από τα πιο σημαντικά της χώρας, κατέχει την πρώτη θέση σε αριθμό αφίξεων και αναχωρήσεων επιβατών από και προς το εξωτερικό. Ως προς τους κατάπλους πλοίων, κατέχει την τρίτη θέση μετά τα λιμάνια του Πειραιά και της Θεσσαλονίκης. Αποτελεί χαρακτηριστικό της γνώρισμα της πόλης, αφού η διαρκής επικοινωνία που έχει αναπτύξει με την Ιταλία καθιστά την Πάτρα συνδετικό κρίκο Ασίας-Ευρώπης, καθώς και την κυριότερη πύλη διακίνησης ανθρώπων και εμπορευμάτων προς τη Δύση.

Κατά την διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων, επίκεντρο τους, εκτός από την Αθήνα, ήταν και η Πάτρα, καθώς διεξάχθηκαν στο Παμπελοποννησιακό στάδιο οι προκριματικοί αγώνες ποδοσφαίρου. Για τις ανάγκες μάλιστα των αγώνων, η πόλη "φόρεσε τα καλά της". Έτσι, πραγματοποιήθηκαν δεκάδες ολυμπιακά έργα, ώστε η Πάτρα να αναδείξει τις ομορφιές της και να προσφέρει στους επισκέπτες μια αξέχαστη διαμονή. Ένα από τα έργα αυτά, των οποίων η κατασκευή επισπεύσθηκε, είναι και η ανάπλαση της πλατείας Γεωργίου Α'.

2. ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ

Μια πόλη με την ιστορία, αλλά και την παράδοση της Πάτρας δε θα μπορούσε να προσφέρει τίποτα άλλο στους επισκέπτες της παρά άφθονα ιστορικά μνημεία και φυσικές ομορφιές. Στη συνέχεια θα αναφέρουμε επιγραμματικά τα σημαντικότερα από αυτά, καθώς μια εκτενέστερη αναφορά σε αυτά δεν κρίνεται σκόπιμη για την παρούσα εργασία.

- Σχεδόν σε όποιο σημείο της πόλης και αν σταθεί ο επισκέπτης ξεχωρίζει το Βενετσιάνικο Κάστρο, χτισμένο το 1204 πάνω στα ερείπια της αρχαίας ακρόπολης. Το κάστρο είναι μια από τις πιο αξιόλογες αρχαιολογικές τοποθεσίες, που αποκαλύπτει ίχνη ενός σημαντικού πολιτισμού, ο οποίος άνθισε στην περιοχή, μέσω των αιώνων, από την αρχαιότητα έως και τη σημερινή εποχή.
- Δυτικά του κάστρου χτίστηκε το 2ο αιώνα μ.Χ. ένα περίλαμπρο Ωδείο, άγνωστο στους πατρινούς έως το 1889, οπότε και ήλθε στο φως έπειτα από ανασκαφές. Τα τελευταία χρόνια φιλοξενεί το Διεθνές Φεστιβάλ Πάτρας, το οποίο και αποτελεί πραγματικό σταθμό στα πολιτιστικά δρώμενα. Λόγω του Φεστιβάλ η πόλη έγινε πόλος έλξης καλλιτεχνών με πανελλήνια και διεθνή εμβέλεια, το πατραϊκό κοινό γαλουχήθηκε με εκδηλώσεις και πρωτοποριακές παραγωγές και η πόλη βγήκε από την εσωστρέφεια και τον απομονωτισμό της.
- Καθοριστικό ρόλο στην πολιτιστική ανάπτυξη της Πάτρας έπαιξε και το Δημοτικό Θέατρο της πόλης "Απόλλων". Χτισμένο το 1872, στην πλατεία Βασιλέως Γεωργίου Α' σε σχέδια του Ερνέστου Τσίλερ, είναι το παλαιότερο σωζόμενο κλειστό θέατρο στην Ελλάδα. Ο πατρινός λαός απολάμβανε από 1872, ότι και οι οπερομανείς του Παρισιού ή της Βιέννης. Στο πιο εντυπωσιακό κτίριο της Πάτρας φιλοξενήθηκαν ξακουστοί θίασοι που ιταλικού μελοδράματος, αλλά και πρωτοποριακές παραστάσεις.
- Ο μεγαλοπρεπής ναός του Αγίου Ανδρέα, του πολιούχου της πόλης, δεσπόζει στη νότια πλευρά της Πάτρας. Από αρχιτεκτονικής άποψης αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα εκκλησιαστικά μνημεία της χώρας, καθώς και των Βαλκανίων. Εκεί φιλοξενείται η κέρα και ένα μέρος του σταυρού που μαρτύρησε. Κάθε μέρα συρρέει πλήθος πιστών, αφού ακόμα και οι περαστικοί από την πόλη θα κάνουν μια στάση για προσκύνημα.
- Όσο αναφορά τα μουσεία της πόλης, αξιόλογα είναι τα ευρήματα του Αρχαιολογικού Μουσείου, τα οποία χρονολογούνται από την Αρχαϊκή και Ρωμαϊκή εποχή. Τα εκθέματα του είναι μαρμάρινα αγάλματα της ρωμαϊκής κυρίως εποχής(αντίγραφα), εκ των οποίων τα περισσότερα είναι ακέφαλα και χωρίς άκρα. Επίσης, υπάρχουν πολλά αντικείμενα χάλκινα, ασημένια και χρυσά ανυπολόγιστης αξίας.

- Τέλος θα πρέπει να αναφερθούμε στο Εθνολογικό Μουσείο της Πάτρας το οποίο φιλοξενεί πορτρέτα αγωνιστών του '21, πολεμικές στολές, όπλα καθώς και αναπαραστάσεις ιστορικών γεγονότων.
- Σ' έναν καταπράσινο λόφο, οχτώ χιλιόμετρα Ν.Α. του κέντρου της Πάτρας, βρίσκονται οι εγκαταστάσεις της οινοποιίας ACHAIA CLAUSS που ξεχωρίζει ως ένα από τα σημαντικότερα τουριστικά αξιοθέατα της περιοχής. Ιδρυτής της, ήταν ο Βαυαρός Γουστάβος Κλάους που ήρθε στην Πάτρα το 1854 για να εργαστεί σε μια γερμανική εταιρία σταφίδας. Σε μία από τις εξορμήσεις του γνώρισε την περιοχή που τον μάγεψε με το φυσικό της κάλος. Αγόρασε ένα αμπελάκι για να φτιάχνει κρασί για τον εαυτό του και κατέληξε στη δημιουργία του Κάστρου – Οινοποιείου που διατηρείται ακέραιο έως σήμερα. Το 1861 ίδρυσε την εταιρία ACHAIA CLAUSS και τα εξαιρετικής ποιότητας κρασιά του μεταξύ των οποίων και η Μαυροδάφνη Πάτρας, κατέκτησαν την Ελληνική αλλά και τη διεθνή αγορά. Τα πέτρινα κτίρια, τα μεγάλα δρύινα σκαλιστά βαρέλια με μαυροδάφνη ως αιώνα, η παραδοσιακή κάβα για την υποδοχή των επισκεπτών αλλά και το μοναδικό τοπίο με την εκπληκτική θέα προσελκύουν κάθε χρόνο γύρω στα 200.000 άτομα.
- Βέβαια, εκτός των ανωτέρω και η περιοχή γύρω από την πόλη των Πατρών παρουσιάζει αξιόλογη φυσική ομορφιά και ιστορικά αξιοθέατα. Στην περιοχή του Ρίου βρίσκεται το περίφημο Κάστρο του, κτίσμα του Σουλτάνου Βαγιαζίτ, πάνω σε ρωμαϊκά ερείπια. Ερείπια αρχαίων κτιρίων και Μυκηναϊκούς τάφους στην τοποθεσία Καλλιθέα, κοντά στο Αίγιο. Το μοναστήρι του Μεγάλου Σπηλαιίου σε υψόμετρο 924μ., κτισμένο πάνω σε πλαγιά βράχου, 11χλμ. Νότια του χωριού Ζαχλωρούς που παρουσιάζει μεγάλο ιστορικό ενδιαφέρον. Το μοναστήρι της Αγίας Λάρας, κτίσμα του 10^{ου} μ.Χ. αιώνα. Εκεί το 1821 υψώθηκε το Λάβαρο της Επανάστασης, το μοναστήρι καταστράφηκε κατά τη διάρκεια του Αγώνα, ξαναχτίστηκε το 1828, για να πυρποληθεί από τους Γερμανούς κατακτητές το 1943 και να ξαναχτιστεί το 1950. στο σκευοφυλάκιο του φυλάσσονται σημαντικά κειμήλια.

Κεφάλαιο 2ο

ΠΛΑΤΕΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α'

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

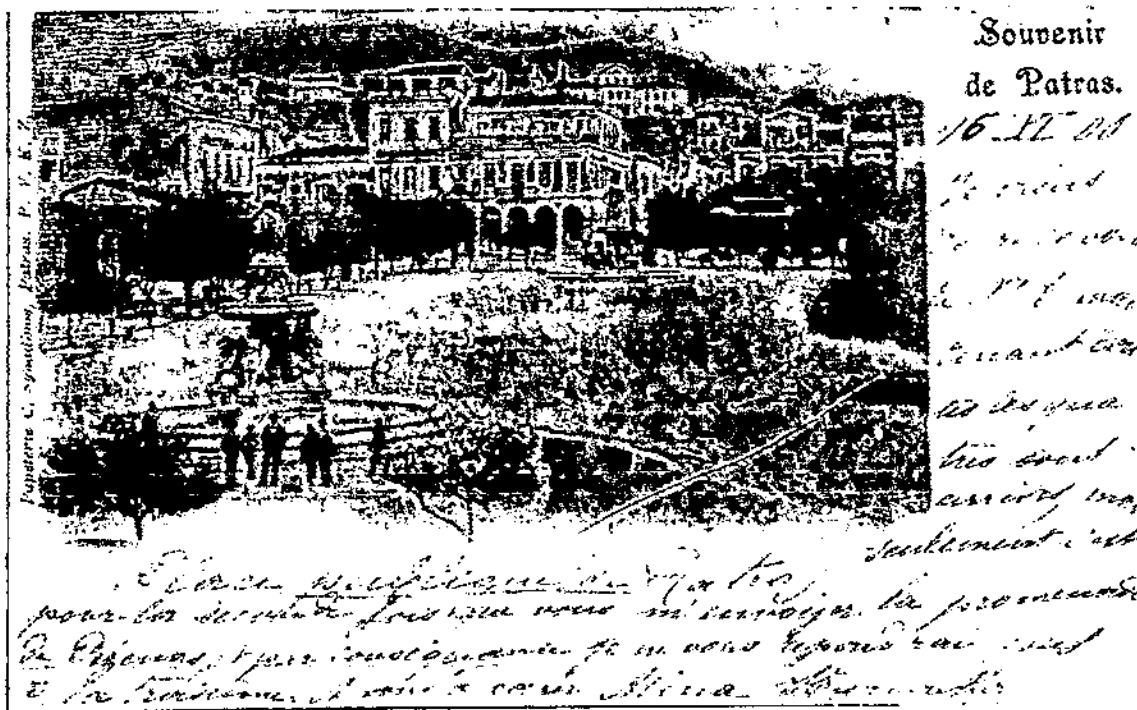
"Πόλη ακρωτηριασμένη κι' απειλητική - κατ' εικόνα της ζωής σου και ομοίωση - απ' όπου βιάζεσαι να βρεις μία δίοδο ανοικτή για να αποδράσεις. Και με το δίκιο σου, γιατί οι πολιτείες στην ουσία είναι ανύπαρκτες, αν δεν τις συντηρεί η μνήμη των ανθρώπων, αν δεν μπορεί να ταξιδέψει μέσα τους ο χρόνος, αν ολοένα λιγοστεύουν τα σημάδια τους, που ανακαλούν στους ζωντανούς το παρελθόν τους γιατί η πόλη πλέον αναπτύσσεται μακριά σου και ερήμην σου, ενώ εσύ μαζί με τόσους άλλους - κατοικείς παγιδευμένος σε μία πόλη φάντασμα" (Κώστας Λογαράς - "Σάββατα δίχως μύθο".)

Αισθήματα που βιώνουν καθημερινά οι Πατρινοί διασχίζοντας την Πλατεία Γεωργίου που βρίσκεται στην καρδιά της πόλης τους. Μια πλατεία η οποία αποτελεί τον κατ' εξοχήν Δημόσιο χώρο της πόλης και είναι συνδεδεμένος με την νεότερη ιστορία της όπως βεβαιώνεται από την συνύπαρξη κτισμάτων διαφόρων εποχών. Δημιουργήθηκε με το νέο πολεοδομικό σχέδιο των Πατρών που συντάχθηκε από τον Σταμάτη Βούλγαρη το 1829.

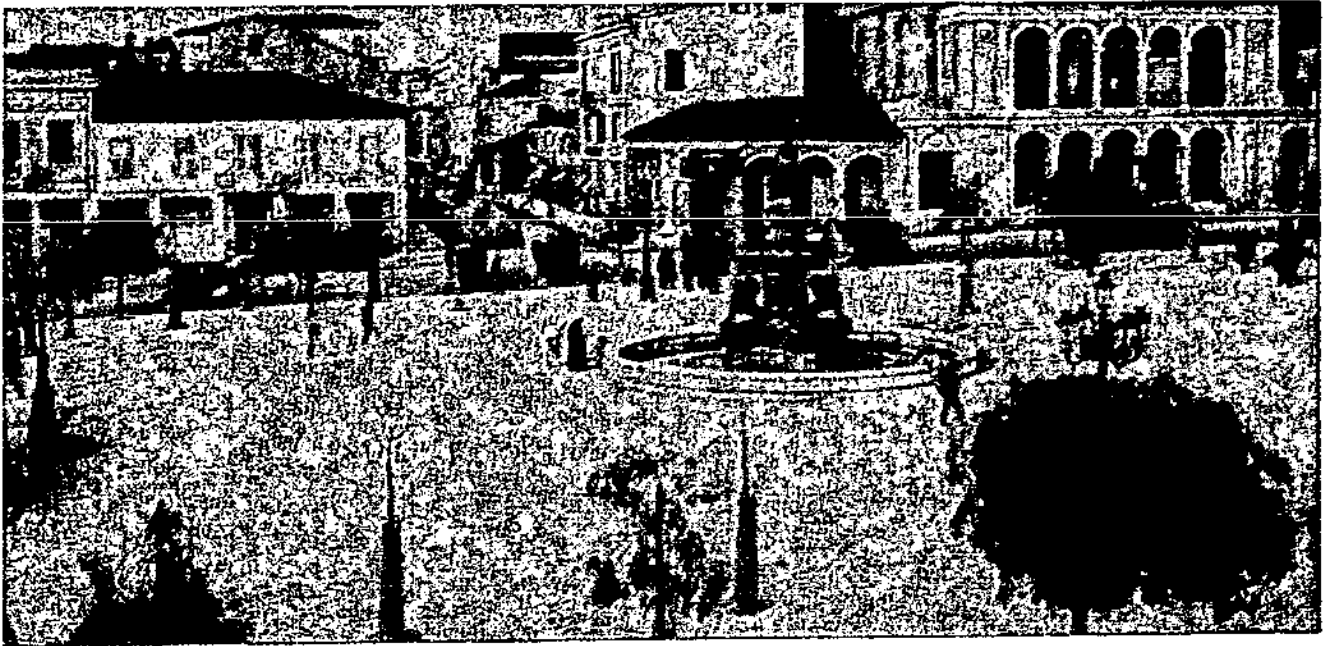
Με την αυγή του 20ου αιώνα άρχισαν διάφορες αλλαγές στην ζωή της πόλης με διάφορες ανακατατάξεις στον πληθυσμό της. Ωστόσο η πόλη αναπτύσσεται ενιαία "ταξιδεύοντας στον χρόνο" συνεχίζει να αφήνει έντονα τα ίχνη της αρχιτεκτονικής της εξέλιξης. Ο κοινωνικοοικονομικός αυτός σχηματισμός της πόλης δεν μετέβαλε ουσιαστικά την ισορροπία ανάμεσα στο ιδιωτικό και στο συλλογικό συμφέρον, δηλαδή οι χρήσεις στην πλατεία εξακολουθούν να είναι ποικίλες, όπως κατοικία, γραφεία, δημόσια κτίρια.

Η "πλατεία", μαζί με τον εμπορικό δρόμο, είναι το κορύφωμα της αστικής ζωής σε κάθε πόλη, εδώ και χιλιάδες χρόνια, από την εμφάνιση του οικισμού. Το αρχικό όνομα της σημερινής Πλατείας Γεωργίου Α', ήταν "Πλατεία Οδός" δηλαδή το κέντρο της πόλης. Στην συνέχεια λεγόταν Καλαμογάρτη, ο οποίος είχε εδώ και το σπίτι του και ο οποίος ανήγγειλε το Σύνταγμα του 1843 στη βρύση της πλατείας. Επίσημα ονομάστηκε Όθωνος. Ελέγγοτο επίσης κατά καιρούς Κεντρική, Θωμοπούλου, Λουδοβίκου και μετά το 1862 Εθνική. Από την έλευση δε του Βασιλέως Γεωργίου Α' το τωρινό όνομά της, το οποίο υπενθυμίζει την περίοδο ακμής της πόλης επί της βασιλείας του. Το 1902 έλαβε τη σημερινή της μορφή, καθώς ισοπεδώθηκε και δεντροφυτεύτηκε.

Το τωρινό όνομα της, η πλατεία, το πήρε από τον Δανό πρίγκιπα Γουλιέλμο - Γεωργίου Γκλύξμπουργκ μετά την εκλογή του στον ελληνικό θρόνο. Ο νέος Βασιλιάς έφτασε στην Ελλάδα στις 30 Οκτωβρίου του 1863 και αγορεύθηκε Συνταγματικός Βασιλεύς των Ελλήνων με το όνομα Γεώργιος Α. Βέβαια, εδώ και κάποιο καιρό αποφασίστηκε η μετονομασία της πλατείας σε πλατεία Δημοκρατίας. Ωστόσο, αυτός ο όρος δεν χρησιμοποιείται.

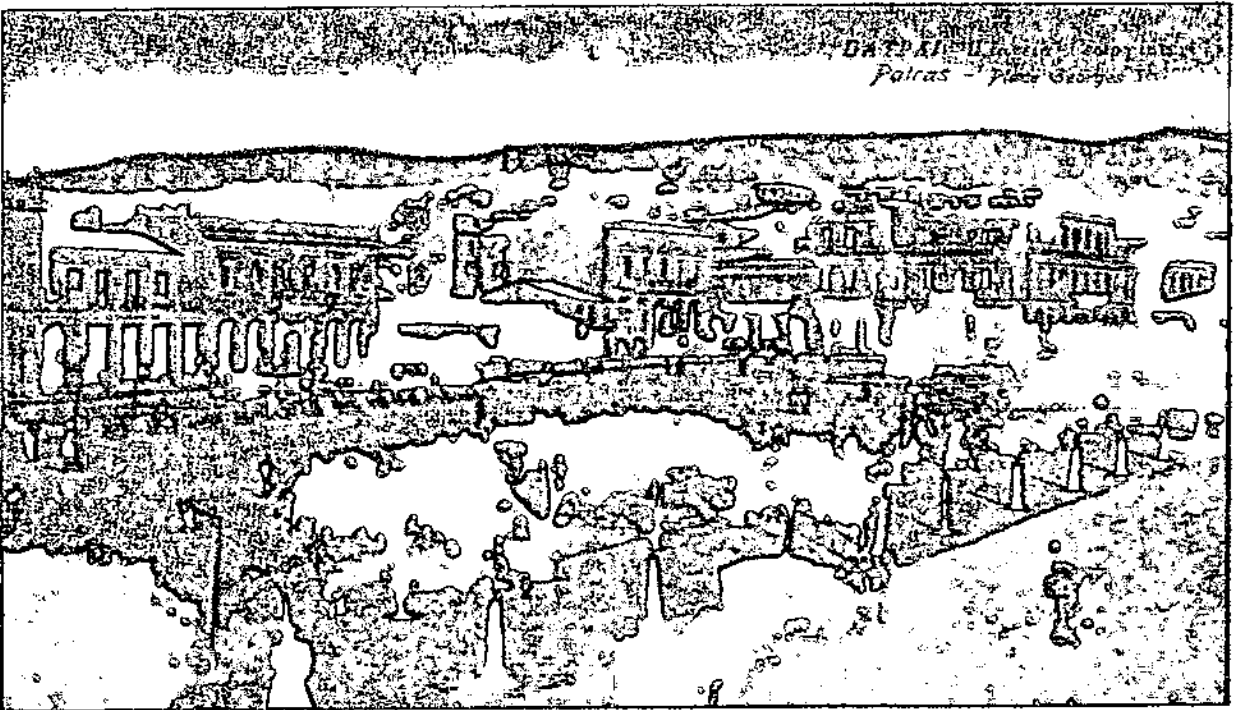
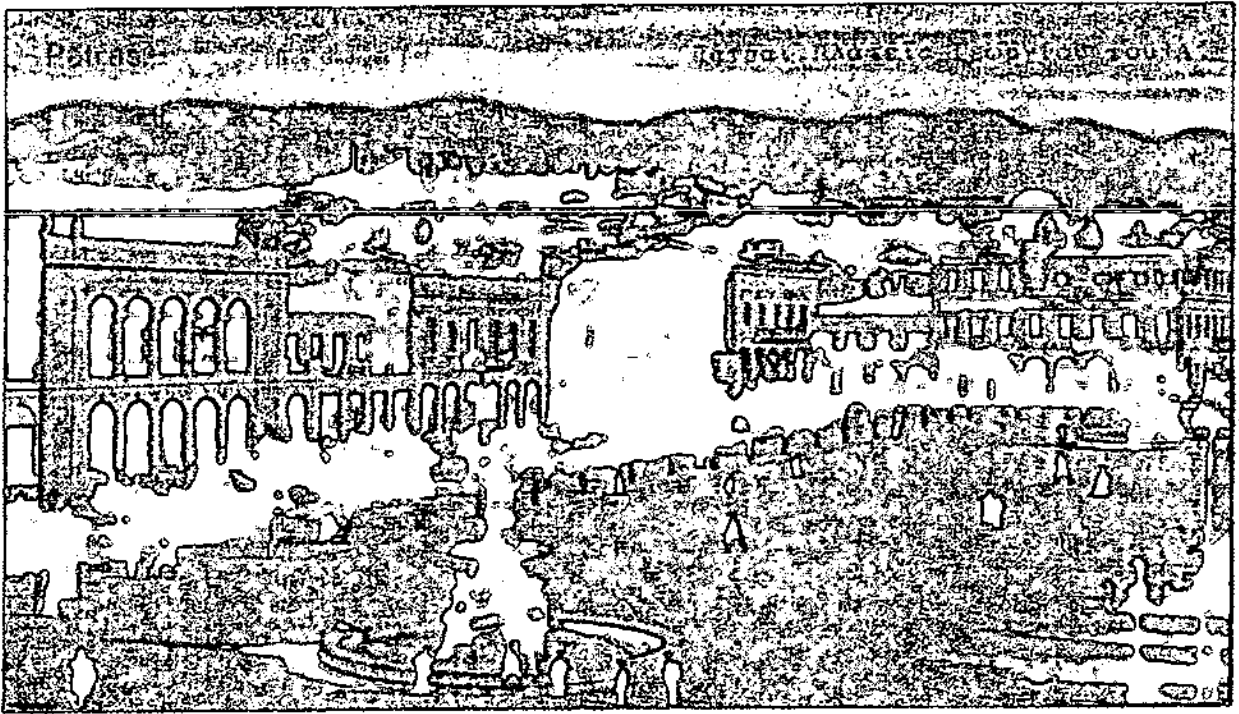
Εν συνεχεία, παραθέτουμε φωτογραφίες που απεικονίζουν την εξέλιξη της πλατείας Βασιλέως Γεωργίου Α' από το 1872 έως το 1970 περίπου.

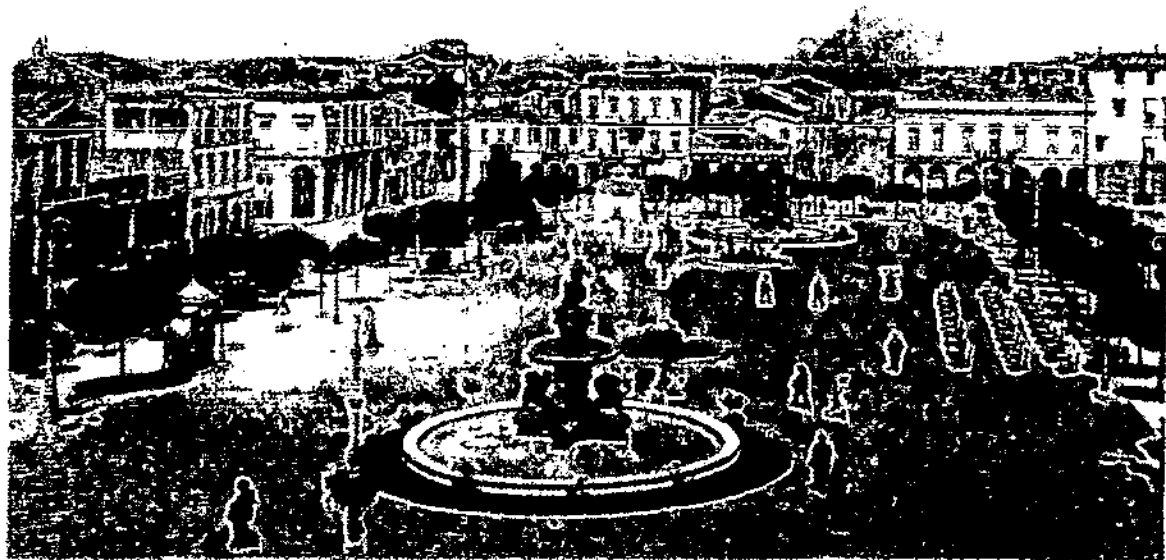
ΠΛ.. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α΄. Η βορεινή πλευρά, η οδός Μαιζώνος και το Δημοτικό Θέατρο, έργο του Τσίλλερ (1872) σε κάρτα του 1905.

ΠΛ.. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α΄. Άποψη της βόρειας πλευράς. Αριστερά το δημοτικό θέατρο «ΑΠΟΛΛΩΝ», έργο του 1872. Δεξιά το κτίριο στη γωνία με την Κορίνθου όπου σήμερα το «Πολιτιστικό Κέντρο της Εθνικής Τράπεζας». Κάρτα του 1910 περίπου.

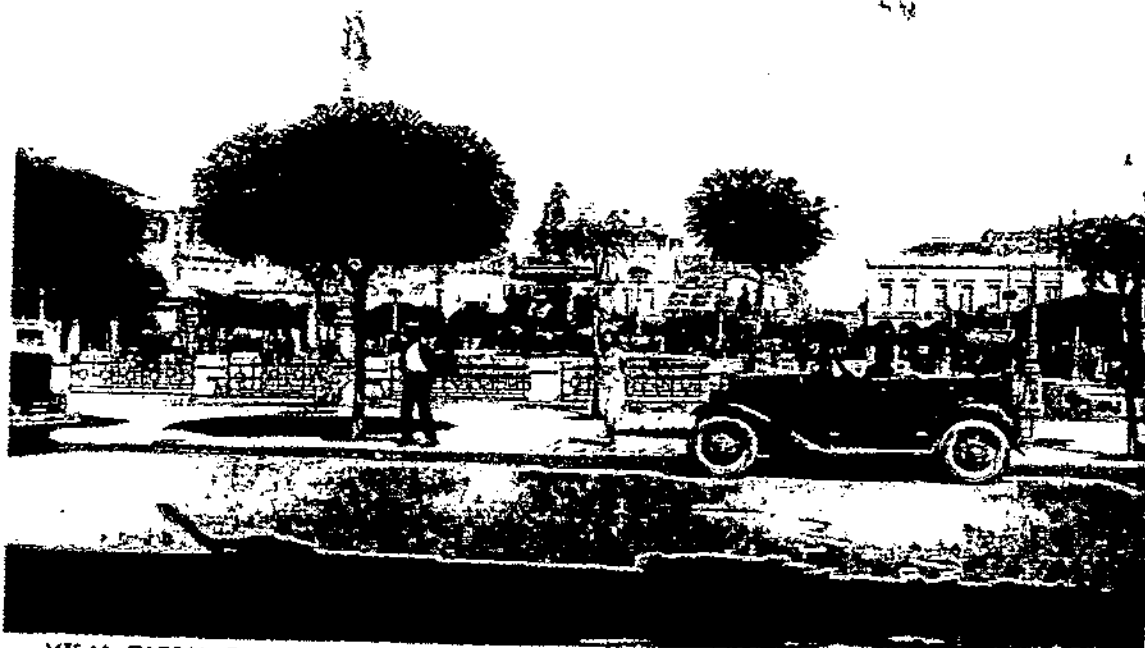
ΠΛ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α'. Η ΒΑ πλευρά. Αριστερά το Δημοτικό Θέατρο, έργο του Τσίλλερ (1872). Εν συνεχεία το κτίριο όπου σήμερα το Πολιτιστικό Κέντρο της Εθνικής Τράπεζας, το κτίριο του «Εισαγωγικού» και δεξιά το κτίριο του Εμπορικού Συλλόγου «Ερμής». Όλα τα κτίρια διασώζονται. Κάρτες του 1910 περίπου.

1634-16. ΠΑΤΡΑΙ. Πλατεία Γεωργίου Α'.

PATRAS. Place Georges Ier

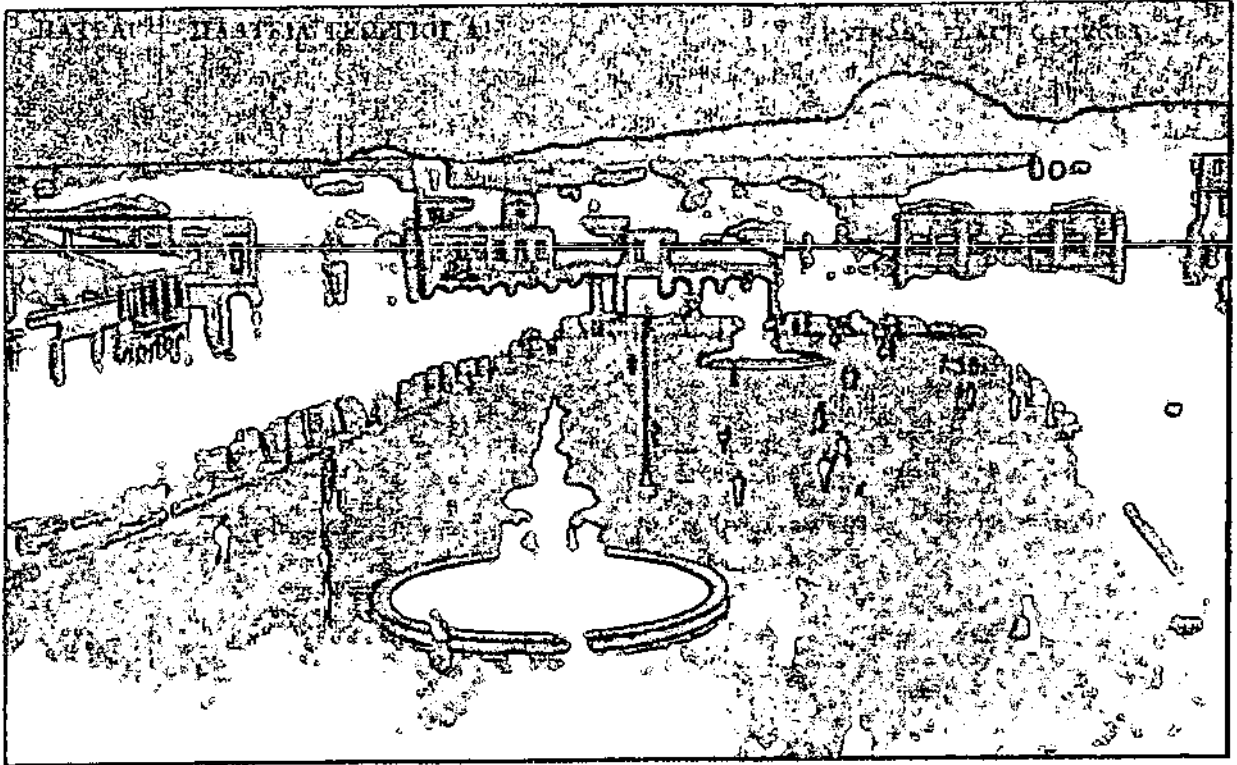
ΠΛ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α'. Άποψη του κάτω μέρους από το κτίριο του Εμπορικού Συλλόγου «Ερμής». Κάρτα του 1935 περίπου.

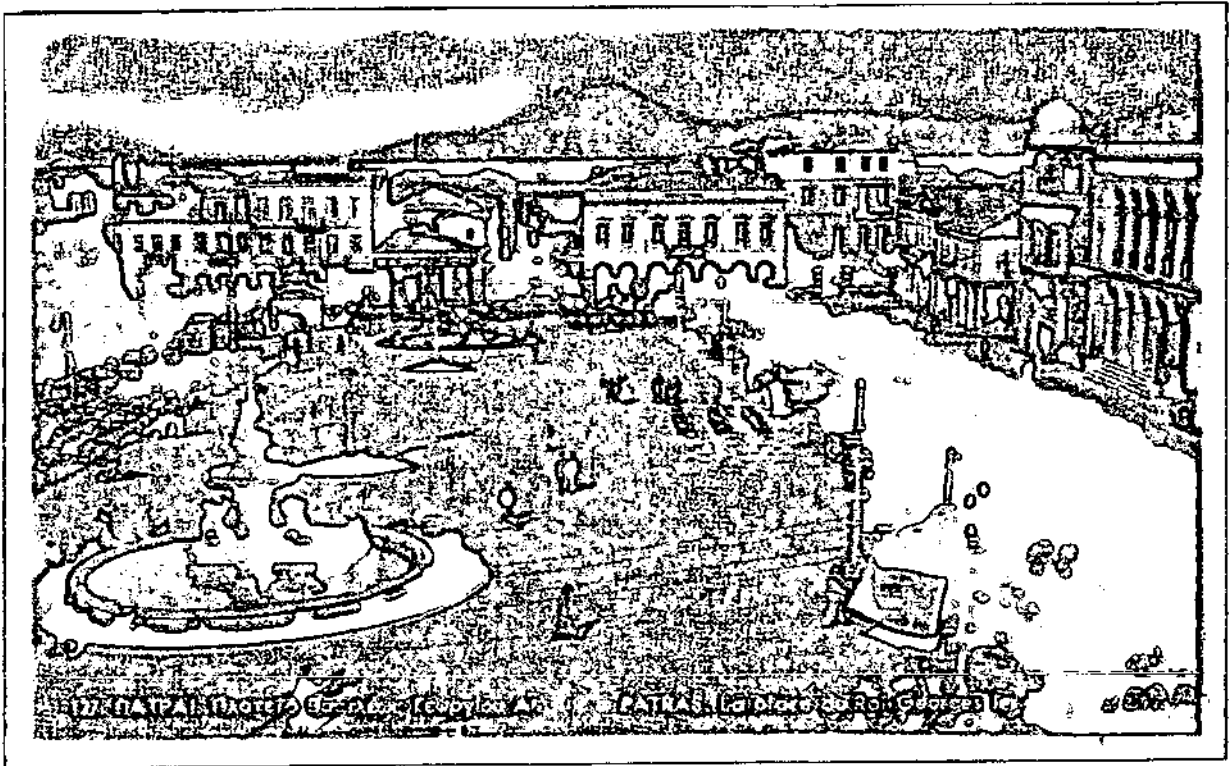
1635-14 ΠΑΤΡΑΙ. Πλατεία Γεωργίου Α'.

PATRAS. Place Georges Ier

ΠΛ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α'. Άποψη από το πάνω μέρος. Αριστερά το κτίριο στη γωνία με τη Μαϊζώνος και δεξιά το κτίριο στη γωνία με τη Γεροκωστοπούλου. Και τα δύο διασώζονται. Κάρτα του 1935 περίπου.

ΠΛ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α'. Άποψη του κάτω μέρους από το κτίριο του Εμπορικού Συλλόγου «Ερμής», γύρω στην αρχή του αιώνα.

ΠΛ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α'. Ειδυλλιακή κάρτα του ίδιου μέρους 70 χρόνια μετά. Το μόνο που έχει αλλάξει είναι το κτίριο "Πανταζή" δεξιά στη γωνία με τη Μαιζώνας.

Τα πρώτα κτίρια που υψώθηκαν πέριξ της πλατείας είχαν δύο χρήσεις, κατάστημα στο ισόγειο, κατοικία στον Όροφο. Σε τέτοια κτίρια στεγάστηκαν και οι πρώτες Δημόσιες υπηρεσίες όπως το Δημαρχείο και τα Δικαστήρια. Εκατόν τριάντα δύο χρόνια μετά (2004), ακόμη υψώνεται στην πλατεία Γεωργίου το πρώτο καθεαυτό Δημόσιο κτίριο, το μεγαλόπρεπο Δημοτικό Θέατρο «ΑΠΟΛΛΩΝ», φτιαγμένο σε οικόπεδο που παραχώρησε στο Δήμο το Υπουργείο Οικονομικών και στο χώρο όπου είχε τοποθετήσει το θέατρο ο Σταμάτης Βούλγαρης, όταν το 1829 χάραξε το πολεοδομικό της καινούργιας Κάτω πόλης. Τα σχέδια του θεάτρου ήταν του Γερμανού αρχιτέκτονα Ερνέστου Τσίλερ, που κτίζεται το 1871 - 1872 επί Δημαρχίας Γεωργίου Ρούφου.

Την απόφαση για την οικοδόμηση του Δημοτικού Θεάτρου πήραν οι έμποροι της Πάτρας (Έλληνες και ξένοι), με πρώτο το Γερμανό Αμβούργκερ, οι οποίοι δημιούργησαν, γι' αυτό τον σκοπό, μετοχική εταιρία και εξέδωσαν μετοχές, αξίας 200 δρχ. η καθεμία. Ο θεμέλιος λίθος του θεάτρου μπήκε στις 11 Φεβρουαρίου 1871 και μέσα στο 1872 η κατασκευή του ήταν έτοιμη. Κόστισε 148.542 παλιές δραχμές, και στο κόστος αυτό ο Δήμος συμμετείχε με ποσοστό 33,61, ενώ το υπόλοιπο ποσοστό ανήκε στους εμπόρους, οι οποίοι είχαν και την διοίκηση θεάτρου. Το θέατρο, αυτή η μικρογραφία της «Σκάλας του Μιλάνου», είναι το αρχαιότερο από τα σωζόμενα κλειστά θέατρα των νεότερων χρόνων και από τα πρώτα θέατρα όπερας στην Ευρώπη.

Η μεγάλη αλλοίωση όμως της φυσιογνωμίας της πλατείας επήλθε τη δεκαετία του 70. Η συρροή πληθυσμού από την ύπαιθρο στα αστικά κέντρα

και το κερδοσκοπικό σύστημα της αντιπαροχής οδήγησαν σε υπερεκμετάλλευση της γης. Μέσα σε μία δεκαετία η πλατεία κυκλώθηκε από πανύψηλα κτίρια επιβάλλοντας με την παρουσία τους μία διαφορετική μορφολογική άποψη στο δημόσιο χώρο.

Ήταν η πλατεία του πολιτικού και πολιτιστικού γίνεσθαι της πόλης, ο χώρος που φιλοξενούνταν οι πιο σημαντικές δραστηριότητες. Στα καφενεία της πλατείας τραγουδούσαν Ιταλοί αοιδοί. Δεν πρέπει να μας ξαφνιάζει το γεγονός, γιατί η Πάτρα της Belle Epoque, αποτέλεσε σημαντική πολιτιστική πόλη και οι επαφές της με την Δύση ήταν συχνές και υψηλού επιπέδου. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι οι συναυλίες όπερας τελούνταν στο θέατρο «ΑΠΟΛΛΩΝ». Η σημερινή πλατεία Γεωργίου εξακολουθεί να αποτελεί την πλατεία των συναντήσεων, των συλλαλητηρίων, των πολιτιστικών δρώμενων και κυρίως η πλατεία των καρναβαλικών εκδηλώσεων. Γενικά, θα μπορούσαμε να πούμε ότι και σήμερα αποτελεί την "καρδιά" της πόλης των Πατρών.

Κεφάλαιο 3ο

ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α'

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ
ΜΕΛΕΤΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ

ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Την στιγμή που η Ευρώπη ενοποιεί δομές σε μία προσπάθεια άμβλυσης των διαφορών η ενδυνάμωση της ταυτότητας των πόλεων γίνεται θεμελιώδες ζήτημα. Στο πλαίσιο ενός εντεινόμενου ανταγωνισμού μεταξύ των πόλεων η βελτίωση των κλασικών υποδομών σε συνδυασμό με επενδύσεις σε νέα πεδία (Εικόνα και Αρχιτεκτονική της Πόλης) κερδίζουν προσφέροντας ανάπτυξη και νέες δράσεις στους πολίτες τους.

Η Πλατεία Γεωργίου για να βρεθεί στην σημερινή της μορφή υπέστη αρκετές αλλαγές. Καθ' όλη την διάρκεια του 20ου αιώνα υπήρξαν αλλαγές στην μορφή και στην γύρω περιοχή της. Στην αρχή δεν περικυριζόταν από τίποτα και δεν υπήρχαν πεζοδρόμια. Εξελίχθηκε ως πλατεία λόγω του τετραγωνισμένου ελεύθερου χώρου που υπήρχε ανάμεσα στα ήδη κτισθέντα κτίρια. Ήταν η πλατεία με τα κέντρα και τα καφενεία. Ενώ, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, την τωρινή της μορφή η πλατεία την έλαβε το 1902.

Δύο συγκροτήματα μπρούτζινων σιντριβανιών, παραστάσεις φτερωτών λιονταριών που εκτοξεύουν νερό από το στόμα, συνθέσεις του θεού Πάνα (στο ένα) και μιας παρθένας (στο άλλο), δημιουργήθηκαν το 1875, δηλαδή είναι 130 ετών, και στοίχισαν 70.000δρχ το ένα. Στην καινούργια όψη της πλατείας τα δυο αυτά σιντριβάνια "συμπληρώθηκαν" από 48 μικρούς πίδακες, τοποθετημένους στο βόρειο και νότιο τμήμα της πλατείας σε δυο παράλληλες σειρές. Με αυτό τον τρόπο, οι αρχιτέκτονες κατάφεραν να συνδυάσουν τα στοιχεία του παρελθόντος με τη μοντέρνα αρχιτεκτονική, εξυπηρετώντας βέβαια και πρακτικούς σκοπούς, καθώς βοηθούν και στη μείωση της θερμοκρασίας, τους καλοκαιρινούς μήνες, χαρίζοντας μια ανάσα δροσιάς.

Η περίοδος του μεσοπολέμου την εμπλούτισε με μερικά αξιόλογα δείγματα "μοντέρνας αρχιτεκτονικής" σύμφωνα με την ογκοπλαστική και λειτουργική σκέψη του "Bauhaus". Μερικά από αυτά συναντάμε ακόμη στο κάτω μέρος της πλατείας και πολύ κοντά στην πλατεία, όπως στη Μαιζώνος και Ερμού, στην Κανακάρη, στην Παντανάσσης...

Με το πέρασμα του χρόνου, η πλατεία άρχισε να αντιμετωπίζει προβλήματα λειτουργίας και προσαρμογής στις νέες λειτουργίες. Στοιχεία που εξακολουθούν να δηλώνουν τον Δημόσιο χαρακτήρα της είναι το Θέατρο με το Πολιτιστικό Κέντρο και ο ελεύθερος χώρος της πλατείας. Είναι όμως σημαντικά και ικανά να δώσουν το έναυσμα για μια ανάπλαση που να καλύπτει τις σύγχρονες απαιτήσεις.

Η ανάπλαση της πλατείας Γεωργίου Α' είχε αποφασιστεί εδώ και καιρό. Το κέντρο της πόλης έπρεπε να αλλάξει μορφή, διατηρώντας, ωστόσο, κάποια από τα στοιχεία του παρελθόντος. Ήταν και έπρεπε να παραμείνει το πολιτιστικό κέντρο της Πάτρας με το Δημοτικό Θέατρο και τις καρναβαλικές και άλλες εκδηλώσεις. Όμως, ο καιρός περνούσε, οι αλληπάλληλες αναβολές καθυστέρουσαν την έναρξη των εργασιών και οι κάτοικοι της Πάτρας αναζητούσαν αυτή την αλλαγή. Η αφορμή για την έναρξη των εργασιών

δόθηκε με τους Ολυμπιακούς Αγώνες και την ανακήρυξη της Πάτρας σε Ολυμπιακή Πόλη. Η Αχαϊκή Πρωτεύουσα έπρεπε να δείξει ένα κέντρο ανάλογο με τον τίτλο που κατείχε. Η ανάπλαση εντάχθηκε στα Ολυμπιακά έργα και οι εργασίες επιταχύνθηκαν.

Η ανάπλαση της πλατείας ξεκίνησε στις 11/03/2003. Η περίοδος που είχε οριστεί για την κατασκευή της από τον Δήμο και τους εργολάβους ήταν επτά μήνες. Τα έργα τελείωσαν με μεγάλη καθυστέρηση λίγο μετά την λήξη των Ολυμπιακών Αγώνων και χωρίς να έχουν ολοκληρωθεί όλες οι προοπτικές. Υπάρχουν ακόμα αρκετές εκκρεμότητες της δεντροφύτευσης.

Μέσα στην προκήρυξη για την ανάπλαση ήταν και ο όρος των πεζόδρομων στα πλάγια, που είχε αποφασιστεί πριν δέκα χρόνια για την ανάδειξη του Δημοτικού Θεάτρου. Η πλατεία Γεωργίου είχε καθοριστεί να αναπλασθεί εδώ και πολύ καιρό. Η καθυστέρηση τόσων χρόνων οφειλόταν στον Δήμο της Πάτρας για τον λόγο ότι επιθυμούσε την εισαγωγή του έργου μέσα στα Ολυμπιακά έργα που θα γίνονταν για τους αγώνες. Ο λόγος για την επιμονή του Δήμου σε αυτό το θέμα ήταν η οικονομική υποστήριξη που θα είχε από το Ολυμπιακό Ταμείο. Βέβαια η αναβάθμιση της πλατείας θα

πραγματοποιούνταν ούτως ή άλλως, για καλύτερη ανάδειξη του κέντρου της πόλης στους επισκέπτες.

Εκτός των πεζοδρομίων στα πλάγια της πλατείας, είχε δημοπρατηθεί να πεζοδρομηθεί και να πλακοστρωθεί όλη η οδός Γεροκωστοπούλου, ξεκινώντας από την οδό Ρήγα Φεραίου έως την Καραϊσκάκη. Το έργο αυτό δεν πραγματοποιήθηκε και ούτε θα πραγματοποιηθεί στο άμεσο μέλλον. Ο λόγος της καθυστέρησης είναι η έλλειψη οικονομικών πόρων από τον Δήμο. Ένας αρκετά κοινότυπος λόγος καθυστερήσεων.

Η αναζήτηση της ταυτότητας της πλατείας γίνεται με την έννοια της ανάπτυξης καθόσον η πόλη ζει και αναπτύσσεται μέσα στο χρόνο και κυρίως σχηματίζεται αφήνοντας τα σημάδια της, ιστορικά, κοινωνικά και πολιτιστικά.

Για τους μελετητές, η πιο έντονη αίσθηση που έδινε η εικόνα της πλατείας στο παρελθόν, λαμβάνοντας υπόψη περιγραφές και φωτογραφίες, είναι εκείνη του ανοικτού ελεύθερου χώρου. Αυτή η μνήμη του ανοίγματος μέσα στην πόλη γίνεται προσπάθεια να ζωντανέψει μέσω της μελέτης, οργανώνοντας το χώρο με την ελαχιστοποίηση όγκου παρεμβάσεων.

3.2 ΜΕΛΕΤΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ

Στην ενότητα αυτή θα προσπαθήσουμε να παρουσιάσουμε συνοπτικά τα βασικά στοιχεία της "ταυτότητας" της πλατείας Γεωργίου, στα οποία στηρίχτηκε και η μελέτη ανάπλασής της.

➤ Η Διατήρηση της Ιστορικής Μνήμης του χώρου.

Το Δημοτικό θέατρο και πολλά νεοκλασικά κτίρια που περιτριγυρίζουν την πλατεία μας ταξιδεύουν σε μία ιστορική, αξιόλογη και με υπέροχη αρχιτεκτονική άποψη εποχή. Αυτό το στοιχείο πάνω στην πλατεία ο δήμος, όπως και οι αρχιτέκτονες δεν επιθυμούσαν να το εξαλείψουν γιατί το κέντρο της πόλης θα ήταν άδειο χωρίς αυτές τις εικόνες.

➤ Ο σχεδιασμός ενός Χώρου με Ταυτότητα, ο οποίος να αποτελεί ταυτόχρονα πολιτιστικό αγαθό και να μην είναι απλά δοχείο πολιτιστικών γεγονότων.

Η πλατεία Γεωργίου Α' αντανακλά την ιστορία της πόλης και του έθνους μας, αφού σ' αυτή γίνονταν κάθε μορφής συγκεντρώσεις, κυρίως πολιτικές, προεκλογικές, κ.α. λόγω του μεγάλου ελεύθερου χώρου της. Επειδή μάλιστα είναι πολύ μεγάλη, ο όγκος του πλήθους στις πολιτικές συγκεντρώσεις λέγεται ότι προκαθορίζει και τις ανάλογες εξελίξεις. Ο χώρος αυτός λοιπόν θα πρέπει να περιέχει ένα ιδιαίτερο ύφος και στυλ χωρίς όμως να αλλάζει η αρχική του ιδεολογία.

➤ Η Ανάδειξη της έννοιας του Δημόσιου Χώρου της πλατείας

Η σημασία αυτής της φράσης είναι ότι πρέπει να τονιστεί σε όλους τους κάτοικους και επισκέπτες ο σωστός ορισμός της πλατείας ως κέντρο της Πάτρας.

Παράμετροι που λαμβάνονται υπόψη είναι :

- Η διατήρηση του χαρακτήρα της πλατείας ως χώρου συνάντησης όλων ανεξαιρέτως των πολιτών, όλων των οικονομικών και κοινωνικών τάξεων και όλων των ηλικιών.
- Η διατήρηση και ανάπτυξης της επικοινωνίας και διακίνησης ιδεών σε θέματα Τέχνης, Λόγου, Πολιτισμού και Πολιτικής.

- Η λειτουργικότητα του χώρου που χαρακτηρίζεται :
 - από την ποικιλία των χρήσεων και την διατήρηση και ανάπτυξη της κατοικίας, των εμπορικών και οικονομικών δραστηριοτήτων,
 - την διευκόλυνση της ασφαλούς κυκλοφορίας τόσο των πεζών, όσο και των αυτοκινήτων, στοιχεία που επιτρέπουν την κίνηση και την ζωή στο χώρο όλο το εικοσιτετράωρο
- Η διατήρηση και ανάπτυξη του χώρου ως πολιτιστικού πόλου για τις εκδηλώσεις του Πατρινού Καρναβαλιού.

Η όλη σκέψη και εικόνα που είχαν στο μυαλό τους οι αρχιτέκτονες κατά την διάρκεια κατασκευής πλάνου για την πλατεία Γεωργίου ήταν και είναι η ιδέα δημιουργίας μιας αυλής του θεάτρου «ΑΠΟΛΛΩΝ». Αποφασίστηκε αυτό για τον λόγο ότι το θέατρο είναι από τα σημαντικότερα επιτεύγματα για τα οποία η Πάτρα είναι περήφανη. Έτσι δίκαια κέρδισε μια αξιόλογη αυλή, θέλοντας η πλατεία να αναδείξει την ομορφιά και το κύρος του. Τα πάντα λοιπόν σχετικά με την πλατεία, ξεκινώντας από αρχιτεκτονική δομή έως τα παγκάκια που θα τοποθετηθούν, θα προσαρμοστούν ανάλογα με το θέατρο για τον λόγο ότι η ανάπλαση συμβάλλει στην ανάδειξη του ιστορικού κέντρου της πόλης.

Σημαντικό στοιχείο βέβαια είναι και η δεντροφύτευση που θα υποστεί η πλατεία. Θα τοποθετηθούν δέντρα μεγάλου μεγέθους σε όλο το γύρο της εκτός από την όψη του θεάτρου.

Η παραπάνω οργάνωση του χώρου επιτρέπει όχι μόνο την έκφραση της δημόσιας ζωής, αλλά και της συμβολικής διάστασης της πλατείας σε σχέση

με την πόλη αλλά και με την εικόνα της πόλης που δίνει προς τα έξω. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες κατάφεραν να επισπεύσουν κατά κάποια έννοια τον καλλωπισμό αυτό του κέντρου. Βοήθησαν να αναδειχτούν με τον καλύτερο τρόπο τα πολύτιμα και γεμάτα αξία στοιχεία που βρίσκονται στην πλατεία και μορφαίνουν τον χώρο της.

Με όσα προαναφέραμε, γίνεται κατανοητό ότι η ανάπλαση της πλατείας Γεωργίου Α' δεν έγινε μόνο για λόγους εντυπωσιασμού των επισκεπτών των Ολυμπιακών Αγώνων. Ο κόσμος της Πάτρας είχε ανάγκη την ανάπλαση, έτσι ώστε να μπορέσει πλέον η πλατεία να εκσυγχρονιστεί και να καλύψει τις όλο και αυξανόμενες ανάγκες του σύγχρονου πολίτη.

"Ασφαλώς αυτή είναι η καλύτερη εικόνα που θα μπορούσαμε να προσφέρουμε στον αυριανό επισκέπτη της πλατείας Γεωργίου, όπου μέσα από μια σειρά διαφόρων δειγμάτων αρχιτεκτονικής αισθητικής, που η κάθε μία φέρνει ένα μήνυμα από την εποχή της, δίνεται ανάγλυφα η διαδρομή της μέσα στον χρόνο" σημειώνουν οι αρχιτέκτονες της πλατείας.

Στη συνέχεια, παραθέτουμε φωτογραφικό υλικό που δείχνει την εικόνα της πλατείας Γεωργίου βήμα-βήμα, από την έναρξη των εργασιών της έως και την 28^η Απριλίου του 2004.

11 Μαρτίου 2003

15 Μαρτίου 2003

18 Μαρτίου 2003

Απίστευτη μωδαζει αυτή η τσάνια... Για την ανακατασκευή της πλατείας Γεωργίου ο λόγος. Πάνε πλέον κάποια χρόνια από τότε που οι πολίτες της πόλης κλήθηκαν στο Δημαρχείο για να δουν τα αποτελέσματα του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού, πάει περισσότερο από ένα χρόνο από τότε που ξεκίνησαν τα έργα και όλοι τώρα περιμένουν να τηρηθούν οι νέες δεσμεύσεις και το έργο να ολοκληρωθεί ως τις αρχές του καλοκαιριού. Παρά τις καθυστερήσεις, πάντως, η φωτογραφική βήμα - βήμα απεικόνιση του έργου, δεν παύει να είναι εντυπωσιακή...

24 Μαρτίου 2003

03 Μαρτίου 2003

09 Μαΐου 2003

06 Ιουνίου 2003

13 Ιουνίου 2003

Σύμβουλος

26 Ιουλίου 2003

22 Αυγούστου 2003

25 Οκτωβρίου 2003

31 Δεκεμβρίου 2003

13 Φεβρουαρίου 2004

22 Μαρτίου 2004

24 Μαρτίου 2004

20 Απριλίου 2004

28 Απριλίου 2004

Σύμβουλος

Κεφάλαιο 4ο

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ-ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α'

ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ-ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΔΟΜΗ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ ΣΤΙΓΜΗΣ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ-ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α'

4.1 ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ-ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Μεγάλες τεχνικές εταιρίες από την Πάτρα, αλλά και όλη την Ελλάδα έσπευσαν να δηλώσουν συμμετοχή στο διαγωνισμό που κήρυξε ο Δήμος Πατρέων και ο οργανισμός "Ελλάδα 2004". Ο λόγος ήταν η ανάπλαση της κεντρικής πλατείας της Πάτρας, της πλατείας Βασιλέως Γεωργίου Α'.

Οι αρχιτέκτονες καλούνταν να φέρουν εις πέρας μια πολύ δύσκολη αποστολή. Έπρεπε να αλλάξουν τελείως την κεντρική πλατεία, μια πλατεία με πολύ μεγάλη ιστορία που αφενός μεν αποτελεί το σημαντικότερο στοιχείο της ταυτότητας αυτής της πόλης, αφετέρου βρίσκεται στις καρδιές και τις συνειδήσεις των Πατρινών εδώ και δεκαετίες.

Η δυσκολία αυτής της αποστολής έγκειται στο ότι, μέσω της ανάπλασης, έπρεπε να αναδειχθεί το καινούργιο πρόσωπο μιας πόλης του 21^{ου} αιώνα, μιας ¹Ολυμπιακής Πόλης και ²Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης. Ταυτόχρονα, έπρεπε να μείνουν αναλλοίωτα τα ιστορικά χαρακτηριστικά της πλατείας και να αναδειχθούν τα ιστορικά κτίρια της περιοχής.

Πολλοί είχαν την επιθυμία να απαντήσουν σε μια τέτοια πρόσκληση-πρόκληση. Έτσι τον Αύγουστο του 2002, έπειτα από πανελλήνιο αρχιτεκτονικό διαγωνισμό, στον οποίο συμμετείχαν 57 κοινοπραξίες από όλη την Ελλάδα, εγκρίνεται το σχέδιο των κυρίων Παναγιωτόπουλου Παναγιώτη και Βάη Ιωάννη.

Σε αυτό το σημείο θα ήταν σκόπιμο να αναφέρουμε ότι στο αρχικό σχέδιο περιλαμβανόταν και η πεζοδρόμηση της Γεροκωστοπούλου από το σημείο που διασταυρώνεται με την Ρήγα Φεραίου, έως και την Κανακάρη. Αυτό το μέρος του δρόμου θα πλακοστρωνόταν με τα ίδια υλικά με της πλατείας. Δυστυχώς, λόγω έλλειψης χρημάτων, το σχέδιο ακυρώθηκε.

Η χρηματοδότηση προερχόταν από το Υπουργείο Πολιτισμού. Συγκεκριμένα το πρόγραμμα "Ελλάδα 2004" προσέφερε 2.769.460€ για την εκπόνηση του έργου. Παρόλο που το αρχικό σχέδιο περιελάμβανε μόνο το κεντρικό τμήμα της πλατείας (και των προαναφερθέντων δρόμων) λόγω τεχνικών προβλημάτων, προστέθηκαν αναγκαστικά και οι τέσσερις γωνίες περιμετρικά της πλατείας. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, αύξηση του προϋπολογισμού κατά 50%, εκ νέου δημιουργία σχεδίου, αλλά και δημιουργία πολλών καθυστερήσεων.

Λόγω πολλών τεχνικών και απρόβλεπτων προβλημάτων, θεωρήθηκε επιτακτική η ανάγκη επιπλέον χρηματοδότησης 880.410€. Έτσι, "μετακινήθηκαν" από τα κονδύλια για τις απαλλοτριώσεις και τις διαμορφώσεις κοινοχρήστων χώρων στο στάδιο της Παναχαϊκής

Φορέας υλοποίησης του έργου είναι ο Δήμος Πατρών και ανάδοχος κοινοπραξία είναι οι Ζιώρης Α.Ε. και Πατούχας Χρήστος. Οι κατασκευάστριες εταιρίες είναι οι Γαλανόπουλος ΑΤΕ και Αλεξόπουλος ΑΤΕ.

Στη συνέχεια θα παραθέσουμε τους προϋπολογισμούς της πλατείας, όπως μας τους έδωσε ο αρχιτέκτονας κ. Βάης.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1^{ΗΣ} ΦΑΣΗΣ

1. Γενικές εκσκαφές	22.000.000
2. Κατασκευή στρώσης υπόβασης	25.000.000
3. Ελαφρώς οπλισμένο σκυρόδεμα	66.000.000
4. Κράσπεδα από μάρμαρο	7.000.000
5. Πλακόστρωση με πλάκες μαρμάρου	308.000.000
6. Συγκρότημα W.C.	50.000.000
7. Κατασκευή παρτεριών	48.000.000
8. Κατασκευή οικίσκων	8.000.000
9. Παγκάκια	2.700.000
10. Περίπτερα	2.500.000
11. Κολωνάκια ασφαλείας	5.400.000
12. Εγκατάσταση φωτισμού	25.000.000
13. Αποχέτευση όμβριων, άρδευσης, σιντριβάνια	15.000.000
14. Δοχεία απορριμμάτων	400.000
15. Φύτευση δέντρων	3.000.000
	<u>588.000.000</u>

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2^{ΗΣ} ΦΑΣΗΣ

1. Γενικές εκσκαφές	18.500.000
2. Κατασκευή στρώσης υπόβασης	21.000.000
3. Ελαφρώς οπλισμένο σκυρόδεμα	55.000.000
4. Κράσπεδα από μάρμαρο	7.000.000
5. Πλακόστρωση με πλάκες μαρμάρου	255.000.000
6. Στέγαστρα στάσεων λεωφορείων και ταξί	3.200.000
7. Παγκάκια	1.800.000
8. Περίπτερα	2.900.000
9. Κολωνάκια ασφαλείας	2.700.000
10. Παγκάκια	1.800.000
	<u>392.000.000</u>

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 3^{ΗΣ} ΦΑΣΗΣ

1. Γενικές εκσκαφές	6.000.000
2. Κατασκευή στρώσης υπόβασης	7.200.000
3. Ελαφρώς οπλισμένο σκυρόδεμα	16.000.000
4. Κράσπεδα από μάρμαρο	2.000.000
5. Πλακόστρωση με πλάκες μαρμάρου	75.000.000
6. Παγκάκια	1.200.000
7. Ζαρντινιέρες	3.000.000
8. Εγκατάσταση φωτισμού	5.000.000
9. Αποχέτευση όμβριων, άρδευσης, σιντριβάνια	3.000.000
10. Δοχεία απορριμμάτων	400.000
11. Φύτευση δέντρων	1.200.000
	<u>120.000.000</u>
ΣΥΝΟΛΟ	1.103.000.000 ΔΡΧ

4.2 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΔΟΜΗ

Οι αρχιτέκτονες που ανέλαβαν την ανάπλαση της πλατείας Γεωργίου αναγνώρισαν από την αρχή το βάρος των ευθυνών που επωμίζονται, καθώς έπρεπε να αναδείξουν το ιστορικό κέντρο με ένα έργο ισάξιο των κτιρίων του Ερνέστου Τσίλερ, που δεσπόζουν περιμετρικά της πλατείας για ένα αιώνα και πλέον. Ανέλαβαν μια μεγάλη ευθύνη, στην οποία ανταποκρίθηκαν αρκετά καλά, εάν κρίνουμε από τη σημερινή εικόνα της πλατείας.

Ωστόσο, για την διεκπεραίωση ενός τόσο σημαντικού έργου, έπρεπε να ακολουθηθούν κάποιες κατευθυντήριες γραμμές και να τηρηθούν τα βασικά στοιχεία τόσο της πλατείας, όσο και της προκήρυξης του διαγωνισμού.

Στη συνέχεια θα αναλύσουμε την αρχιτεκτονική δομή της πλατείας, αναφέροντας τα στοιχεία που κράτησαν από το παρελθόν, αλλά και τις καινοτομίες που εισήγαγαν για μια πλατεία αντάξια της θέσης που κατέχει η Πάτρα στη σύγχρονη Ευρώπη.

I. ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΑΡΧΕΣ

Καθοριστικά στοιχεία που ελήφθησαν υπόψη για την οργάνωση της σύνθεσης ήταν:

- Οι **δύο βασικοί άξονες Ανατολής-Δύσης και Βορρά-Νότου**, όπως αυτοί προβλέπονταν στο εμπνευσμένο σχέδιο του Σταμάτη Βούλγαρη, ενοποιώντας την Άνω Πόλη με τη θάλασσα ο πρώτος και τις επεκτάσεις της Κάτω Πόλης ο δεύτερος.
- Η **μορφή του ορθογωνίου σχήματος** της πλατείας, εμπεδωμένη στη συνείδηση των κατοίκων της πόλης, όπως αυτή ορίζεται τόσο από τα μορφολογικά στοιχεία των κτιρίων, όσο και από την δεντροστοιχία.
- Ο **κεντρικός χώρος** της πλατείας, στον οποίο λαμβάνουν χώρα οι μέχρι σήμερα πολιτιστικές και κοινωνικές εκδηλώσεις, που ορίζει ένα άλλο ορθογώνιο σχήμα με πλευρά αναφοράς το Δημοτικό Θέατρο.

1. ΧΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ

Με βάση τα παραπάνω πήρε μορφή η ιδέα του διαχωρισμού των λειτουργιών της πλατείας σε τρεις ενότητες(ζώνες):

- Τη δημιουργία **μνημειακής ζώνης**, στην κατεύθυνση του άξονα Ανατολής-Δύσης, οριοθετούμενη από περιμετρική δεντροστοιχία και λοιπά στοιχεία αστικού εξοπλισμού. Δημιουργήθηκε έτσι μια ζώνη περιπάτου, ενώ γύρω από τα σιντριβάνια, σύμβολο του παρελθόντος,

συμπληρώνεται η οργάνωση του χώρου αναψυχής με πράσινο, καθιστικά και τοποθέτηση περιπτέρων.

Ειδικότερα, σε αντιστοιχία με το υπάρχον διατηρητέο κτίριο επί της πλατείας, που στεγάζει τους πίνακες φωτισμού, προβλέπεται στις άλλες τρεις γωνίες η κατασκευή άλλων κτιρίων που θα μπορούν να υποδεχτούν χρήσεις όπως:περίπτερο του Δήμου, W.C.για άτομα με ειδικές ανάγκες και Σταθμός Μέτρησης Ρύπανσης Ατμόσφαιρας.

Επιπλέον, για λόγους λειτουργικούς προτάθηκε να παραμείνουν δυο περίπτερα επί της πλατείας, ενώ τα υπόλοιπα να μοιραστούν στην επέκταση του πεζοδρομίου, κάτι το οποίο τελικά δεν έγινε αποδεχτό από τους περιπτερούχους.

Τα W.C. επί της πλατείας παρέμειναν στην ίδια θέση, προς αποφυγή προβλημάτων ανασκαφής, με καλύτερη όμως διαρρύθμιση και πρόσβαση.

- Τη δημιουργία μιας **κεντρικής ζώνης** στην κατεύθυνση του άξονα Βορρά-Νότου για την εκδήλωση των πολιτιστικών και πολιτικών δρώμενων. Η μελέτη δημιούργησε στη ζώνη αυτή έναν χώρο ανοιχτό, ένα πέρασμα στο μέλλον σε διαρκή κίνηση που να ακτινοβολεί φως και καθαρότητα.

Προκειμένου για την ανάδειξη του δημοτικού θεάτρου ως στοιχείο αναφοράς του Δημοσίου Χώρου, το άνοιγμα του σε αυτόν, αλλά και την προσαρμογή της ίδιας της πλατείας στις νέες απαιτήσεις και δεδομένα (κατάργηση των τμημάτων των οδών εκατέρωθεν της ζώνης, μεταβολή των αναλογιών Θεάτρου-Πλατείας) οι αρχιτέκτονες θεώρησαν ότι ήταν απαραίτητη η επέκταση της υφιστάμενης κλίμακας του Θεάτρου, μια επέκταση που ήδη χρησιμοποιείται κατά την περίοδο των Καρναβαλικών Εκδηλώσεων με κινητά στοιχεία(εξέδρα, σκηνές κ.α.)

- Την ανάπτυξη ζώνης **εμπορικών και οικονομικών δραστηριοτήτων** (καταστήματα, εποχιακές εκθέσεις...) περιμετρικά της πλατείας. Ιδιαίτερη μνεία έγινε ότι για την ανάδειξη του αστικού χαρακτηριστικού στοιχείου της πλατείας, δηλαδή της περιμετρικής στοάς, προτάθηκε η επέκταση του υφιστάμενου πεζοδρομίου προς την πλευρά του περιμετρικού δρόμου, ο οποίος πριν χρησιμοποιούταν ως χώρος στάθμευσης. Κατ' αυτόν τον τρόπο ευνοήθηκαν οι ανωτέρω δραστηριότητες, ενώ ταυτόχρονα διευκολύνθηκε η κίνηση των πεζών που μπορούν να απολαμβάνουν τον περίπατό τους, αναλόγως των καιρικών συνθηκών, μέσα ή έξω από τις στοές.

2. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ

Σύμφωνα με την προαναφερόμενη διάταξη, το μεγαλύτερο μέρος της πλατείας αποδόθηκε για χρήση στους πεζούς είτε είναι διερχόμενοι, είτε για αναψυχή, παρέχοντας τους απόλυτη ασφάλεια και άνεση.

3. ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΠΡΑΣΙΝΟΥ

Όσο αναφορά τα στοιχεία πρασίνου, θα γίνει αναφορά όπως τα περιέγραφε το αρχικό σχέδιο και όχι όπως είναι τώρα. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι λόγω κάποιων τεχνικών προβλημάτων, τα οποία αναφέρονται σε άλλο κεφάλαιο, δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα αυτός ο τομέας του έργου.

Σύμφωνα λοιπόν με το σχέδιο, το πράσινο εξακολουθεί να οριοθετεί το βασικό περίγραμμα της πλατείας ως δεντροστοιχία, όπως έχει καθιερωθεί στη μνήμη των πολιτών με την εξής τροποποίηση: καταργείται τμήμα υπάρχουσας δεντροστοιχίας μπροστά από το Θέατρο και απέναντι από αυτό για την καλύτερη προβολή του.

Επιπλέον προτείνεται μια νέα δεντροστοιχία περιμετρικά της πλατείας, έμπροσθεν των στοών.

Η δεντροστοιχία φυτεύεται με νέα υγιή δέντρα σε διάταξη τέτοια που οι κορμοί των δέντρων να επιτρέπουν την ορατότητα και τον περίπατο των πεζών.

Στις τέσσερις γωνίες της κυρίως πλατείας το πράσινο εμπλουτίζεται με παρτέρια χαμηλής φύτευσης και εποχιακά άνθη για χρώμα και για κάλυψη εγκαταστάσεων (π.χ. W.C.)

4. ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΝΕΡΟΥ

Στοιχείο άρρηκτα συνδεδεμένο τόσο με τη ζωή της πόλης, όσο και με τις ανθρώπινες δραστηριότητες, ιδιαίτερα την αναψυχή στους ανοιχτούς χώρους. Τα υπάρχοντα σιντριβάνια εκπροσωπούν την κλασική μορφή εικόνας νερού στο χώρο της πλατείας.

Η σύγχρονη αντίληψη του χώρου συμπληρώνεται και ενισχύεται με νέα στοιχεία νερού που αξιοποιούν δυνατότητες απόλαυσης του,

Έτσι, χαμηλοί πίδακες νερού δημιουργούν παιχνίδι με τον ήχο και το φως και παράλληλα με τους ανθρώπους, ιδιαίτερα τα παιδιά.

5. ΦΩΤΙΣΜΟΣ

Ο προηγούμενος φωτισμός με τα κλασσικού τύπου φωτιστικά, τα οποία και διατηρήθηκαν στην περίμετρο της Μνημειακής Ζώνης, δεν αρκούν να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις μιας σύγχρονης πλατείας. Για τον λόγο αυτό προτάθηκε και δημιουργήθηκε:

- Η τοποθέτηση σύγχρονων φωτιστικών σωμάτων στην Κεντρική Ζώνη, οποία διευκολύνει τις εκδηλώσεις-λειτουργίες του χώρου.
- Η τοποθέτηση φωτισμού στο δάπεδο με οπτικές ίνες στην κατεύθυνση του καννάβου, ώστε να υπογραμμίζεται η σημαντικότερη διαγώνια κίνηση των πεζών.
- Ο φωτισμός του κυρίου χώρου της πλατείας συμπληρώνεται με την τοποθέτηση νέων φωτιστικών στην προέκταση της περιμετρικής στοάς σηματοδοτώντας ταυτόχρονα τα όρια του ιδιωτικού από τον δημόσιο χώρο.
- Για την ανάδειξη των διατηρητέων κτιρίων δημιουργήθηκε ειδικός φωτισμός με την τοποθέτηση προβολέων δαπέδου.
- Το χαρακτηριστικό στοιχείο της περιμετρικής στοάς της πλατείας αναδεικνύεται με την τοποθέτηση κρεμαστών φωτιστικών σωμάτων.

II. ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΠΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ

➤ ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ

Τα διάφορα στοιχεία της πλατείας μελετήθηκαν και σχεδιάστηκαν με στόχο την αναζήτηση μιας νέας αισθητικής με ταυτόχρονο σεβασμό στα στοιχεία της κλασικής αρχιτεκτονικής της πλατείας.

Τα υπάρχοντα υψόμετρα του χώρου έχουν τηρηθεί, εκτός από τα τμήματα των καταργούμενων οδοστρωμάτων που ενοποιήθηκαν με το τμήμα της κεντρικής ζώνης.

Τα υλικά που προτάθηκαν όπως το ανοξείδωτο μέταλλο και ο χαλκός εξασφαλίζουν μεγάλη διάρκεια ζωής και εύκολη συντήρηση.

➤ ΠΛΑΚΟΣΤΡΩΣΕΙΣ ΧΩΡΟΥ

Η επιλογή του υλικού του δαπέδου της πλατείας έπαιξε ένα σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωσή της, όχι μόνο από αισθητικής πλευράς αλλά και για την ένταξη της στους ευρύτερους δημόσιους χώρους. Για την επιτυχία του σκοπού αυτού προτάθηκε η χρήση ενός υλικού στη διάστρωση που είχε σκοπό να αναδείξει το ενιαίο της επιφάνειας και να αποδώσει ρυθμό με την επεξεργασία του και το χρώμα του.

Κατάλληλο υλικό θεωρήθηκε το μάρμαρο καθ' όσον είναι ευγενές υλικό, ανθεκτικό στη χρήση και επιδέχεται επεξεργασία, ώστε να δημιουργεί ξεχωριστά μορφολογικά αποτελέσματα. Ειδικότερα :

- Ο διαγώνιος κάνναβος που διατρέχει όλο το χώρο της πλατείας αποτελείται από πλάκες χρώματος γκρι σκούρου, προέλευσης Εδέσσης και Μεσολογίου.

- Τα φατνώματα εσωτερικά του διαγώνιου καννάβου αποτελούνται από πλάκες μαρμάρου, σε απόχρωση δυο τόνων του γκρι-μπεζ, προέλευσης Διδύμων, ενώ η τοποθέτηση τους ακολούθησε τον αρχικό κάνναβο του πολεοδομικού σχεδίου.
- Προκειμένου να υπογραμμιστεί ο χώρος της κεντρικής ζώνης, η πλακόστρωση εμπλουτίστηκε με μαρμαρίνους κυβόλιθους, χρώματος μαύρου και προέλευσης Βυτίνα, που προσδίδουν ρυθμό, κίνηση και κατεύθυνση στο χώρο.
- Επίσης έγινε διαφοροποίηση της πλακόστρωσης κάτω από την υφιστάμενη δεντροστοιχία για να τονιστεί η θέση που είχε ανέκαθεν. Έτσι τοποθετήθηκαν πλάκες μαρμάρου, σε απόχρωση γκρι-μπεζ σκούρο προέλευσης Διδύμων.

➤ ΚΡΑΣΠΕΔΑ

Η πρόταση των αρχιτεκτόνων υιοθέτησε τα μαρμαρίνα κράσπεδα, προελεύσεως Καρνεζέικα, για τον διαχωρισμό των διάφορων επιφανειών, (οδόστρωμα οδών / πεζόδρομοι – κυρίως χώρος) Τα κράσπεδα που βρίσκονται στις πλευρές των δρόμων έχουν μελετηθεί για την συλλογή όμβριων υδάτων.

➤ ΔΡΟΜΟΙ

Για λόγους ασφαλείας γίνεται διάκριση της μορφής της πλακόστρωσης στο οδόστρωμα των δρόμων που διασχίζουν εσωτερικά την πλατεία. Σε αυτό προβλέπονται μαρμαρίνοι κυβόλιθοι, αποχρώσεως γκρι-μπεζ σκούρο, προελεύσεως Διδύμων.

Για λόγους ασφαλείας επίσης, ο χώρος που προβλεπόταν για τις στάσεις των λεωφορείων και ταξί, οι οποίες βρίσκονται σε εσοχή στην περιμετρική ζώνη, διαφοροποιείται από το κυρίως οδόστρωμα, αλλά και από την πλακόστρωση των λοιπών χώρων με πλάκες αποχρώσεως γκρι-μπεζ ανοιχτό, προελεύσεως Διδύμων.

➤ ΔΙΑΒΑΣΕΙΣ ΠΕΖΩΝ

Για τη διευκόλυνση του περάσματος των πεζών, αλλά και των ατόμων με ειδικές ανάγκες, διαμορφώθηκε εκατέρωθεν των δρόμων στα σημεία των διαβάσεων ράμπα κλίσεως 5%.

Επίσης, οι διαβάσεις των πεζών στο οδόστρωμα των δρόμων κατασκευάστηκαν με κυβόλιθους από συνδυασμό δυο τύπων:σκούρο-γκρι και υπόλευκο.

Με τον τρόπο αυτό, οι διαβάσεις είναι καλύτερα ορατές από τους πεζούς και τους οδηγούς των αυτοκινήτων.

➤ **ΣΤΑΣΕΙΣ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΑΞΙ**

Πάνω σε κατακόρυφα στοιχεία από ανοξειδωτο μέταλλο, στηρίζεται η μεταλλική σκεπή, ενώ στις πίσω πλευρές έχουν τοποθετηθεί κρυστάλλινοι τοίχοι, από κρύσταλλο ασφαλείας. Η κατασκευή αφέθηκε ελεύθερη στις πλαϊνές πλευρές, επίσης για λόγους ασφαλείας. Τα καθίσματα είναι από μπετόν επενδυμένα με μάρμαρο λευκής απόχρωσης.

➤ **ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΟΜΒΡΙΩΝ ΥΔΑΤΩΝ**

Το νερό της βροχής των ελεύθερων χώρων της πλατείας και των οδών συλλέγεται από ειδικές σχάρες, διαμέσου των ρείθρων που τρέχουν, τόσο περιμετρικά στους δρόμους όσο και κατά μήκος της πλατείας και οδηγείται σε υπόγειο αγωγό συλλογής όμβριων υδάτων.

Για την αποτελεσματική συλλογή των όμβριων υδάτων γίνεται αξιοποίηση του καννάβου στο κεντρικό τμήμα της πλατείας, με κατάλληλη κλίση και τοποθέτηση σχαρών ανά 12 μέτρα.

➤ **ΧΩΡΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΨΥΧΗΣ**

- Για τις δυο περιμετρικές δεντροστοιχίες προτάθηκε η φύτευση νέων δέντρων-είδος σφένδαμος ψευδοπλάτανος- σε πλήρη στοίχιση μεταξύ τους και σε απόσταση 5 μέτρων. Στο κεντρικό τμήμα της πλατείας η δεντροστοιχία είναι σε διπλή σειρά, ακολουθώντας κάνναβο.

Με την παραπάνω διάταξη ελευθερώνεται το πεδίο όρασης, γεγονός που συμπληρώνεται και από το ύψος των δέντρων.

Η επιλογή του είδους του δέντρου έγινε για τους κάτωθι λόγους:πρόκειται για φυλλοβόλο δέντρο με ταχύ ρυθμό ανάπτυξης, με σχήμα μάλλον ευρύ κυλινδρικό, με πολλές διακλαδώσεις και με πυκνό φύλλωμα, δημιουργώντας με αυτό τον τρόπο πυκνή σκιά.

Ανήκει στην ίδια οικογένεια με τα προηγούμενα ενώ είναι πολύ πιο ανθεκτικό, και με οικολογικές απαιτήσεις που ανταποκρίνονται περισσότερο στις συνθήκες και στο κλίμα της πόλης.

Επιπλέον των παραπάνω, συμμετέχει στην αρχιτεκτονική του χώρου, όπου με τη δυνατότητα κλαδέματος που παρέχει υπογραμμίζει την μνημειακότητα του χώρου.

- Για τους χώρους πρασίνου (αναψυχής), κατασκευασμένοι σε τρία διαφορετικά επίπεδα, υιοθετήθηκε η φύτευση χαμηλών θάμνων ύψους 50 εκ., κλαδεμένων κυρίως σε γεωμετρική φόρμα, εναλλασσομένων με άλλους ελεύθερης μορφής. Τέλος, η φύτευση συμπληρώνεται με εποχιακά άνθη.

➤ **ΠΙΔΑΚΕΣ ΝΕΡΟΥ-ΣΙΝΤΡΙΒΑΝΙΑ**

Το νερό αναβλύζει από τη γη, δημιουργώντας σταδιακά χαμηλούς, φωτεινούς πίδακες, συνολικού ύψους 50 εκ., ενώ οι μεταλλικές σχάρες εξόδου του περισυλλέγουν τα νερά, αφήνοντας ένα ίχνος, με ρυθμό στο χώρο, όταν το σύστημα δεν είναι σε λειτουργία.

Στα υφιστάμενα σιντριβάνια καταργήθηκαν τα περιμετρικά παρτέρια, που αντικαταστάθηκαν από περιμετρικές σχάρες, συλλέγοντας το νερό το οποίο αφήνεται να ξεχειλίσει από την περιμετρική μαρμαρίνη βάση τους.

➤ **ΦΩΤΙΣΜΟΣ**

Στην κεντρική ζώνη τοποθετήθηκαν φωτιστικά σώματα πυραμιδοειδούς μορφής στην απόληξη του οποίου τοποθετήθηκαν προβολείς, στηριζόμενοι σε κυματοειδή επιφάνεια. Επιλέχτηκε το συγκεκριμένο σχήμα, καθώς είναι δυναμικό και σηματοδοτεί το χώρο.

Στην κεντρική ζώνη και στην κατεύθυνση του διαγώνιου καννάβου τοποθετήθηκε επίσης, επιδαπέδιος φωτισμός με οπτικές ίνες.

Στην προέκταση της περιμετρικής στοάς, φωτιστικά ύψους τεσσάρων μέτρων, παρέχουν έμμεσο φωτισμό στο χώρο.

Τα διατηρητέα κτίρια που βρίσκονται περιμετρικά της πλατείας φωτίζονται με προβολείς δαπέδου, χαρίζοντας έτσι μια άλλη αίσθηση στο χώρο.

Τέλος, στα σιντριβάνια έχουν τοποθετηθεί προβολείς, οι οποίοι φωτίζουν τα νερά με τέτοιο τρόπο που ώστε τα σχέδια που σχηματίζουν να κερδίζουν το θαυμασμό όλων.

➤ **ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ**

Κατασκευασμένα από μεταλλικό σκελετό έχουν επενδυθεί από ανοξειδωτο μέταλλο. Η σκεπή, από χαλκό, προσφέρει όχι μόνο προστασία από τον ήλιο ή τη βροχή στους πελάτες των περιπτέρων, αλλά συμβάλλει και στην αναζήτηση μιας νέας αισθητικής των όγκων των περιπτέρων. Η λειτουργική εσωτερική διαρρύθμιση και οι λίγο μεγαλύτερες διαστάσεις προσφέρουν μια νέα άνεση στους ιδιοκτήτες των περιπτέρων.

➤ **ΠΑΓΚΑΚΙΑ**

Στο σχέδιο διατηρήθηκαν τα τέσσερα υφιστάμενα διπλά παγκάκια κλασσικού τύπου, τα οποία και τοποθετήθηκαν κατά μήκος της

κεντρικής ζώνης της πλατείας, σε αντιπαράθεση με τα υπόλοιπα σύγχρονα στοιχεία της διαμόρφωσης της.

Τα προτεινόμενα παγκάκια στηρίζονται σε μαρμάρινα στοιχεία, λευκής απόχρωσης, ενώ το κάθισμα είναι από ξύλο στηριζόμενο σε ανοξείδωτο σκελετό.

➤ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΤΟΥΑΛΕΤΕΣ

Τα W.C. του κοινού διατηρήθηκαν στον υφιστάμενο υπόγειο χώρο, ο οποίος διευρύνθηκε προκειμένου να δημιουργηθεί ένας άνετος και ασφαλής χώρος.

Η πρόσβαση έγινε πιο ευχάριστη με κλίμακες που διασχίζουν μικρούς κήπους, ενώ οι χώροι των W.C. διαμορφώθηκαν από την αρχή με σύγχρονες προδιαγραφές που παρέχουν υγιεινή, άνεση και αισθητική στους χρήστες.

➤ ΚΑΔΟΙ ΣΚΟΥΠΙΔΙΩΝ

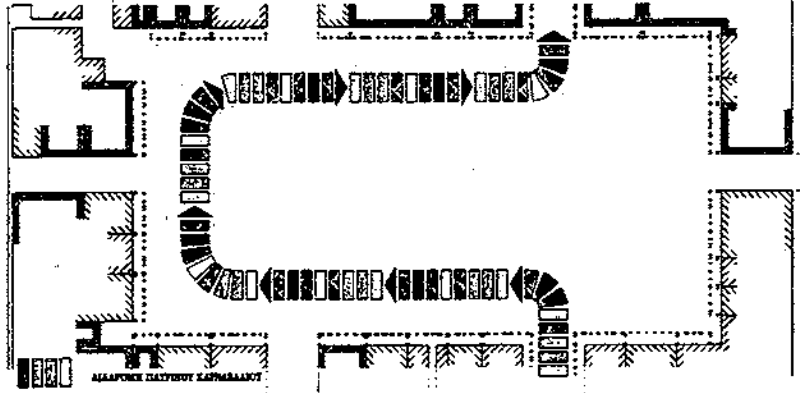
Τα δοχεία σκουπιδιών κατασκευάστηκαν από ανοξείδωτο μέταλλο και τοποθετήθηκαν σε βάση, από μάρμαρο γκρι χρώματος.

Στη συνέχεια παραθέτουμε το σχέδιο διαμόρφωσης της πλατείας Γεωργίου καθώς και τα σχέδια της γενικής διάταξης του χώρου.

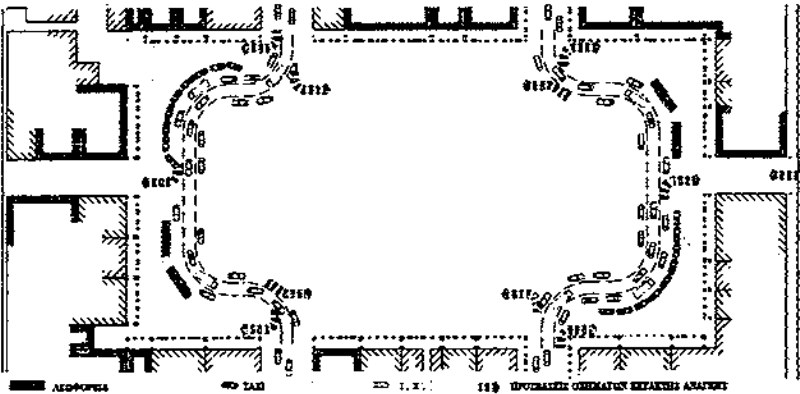
ΗΜΟΣ ΠΑΤΡΕΩΝ - ΜΑΙΟΣ 2001

ΚΛΙΜΑΚΑ 1/500

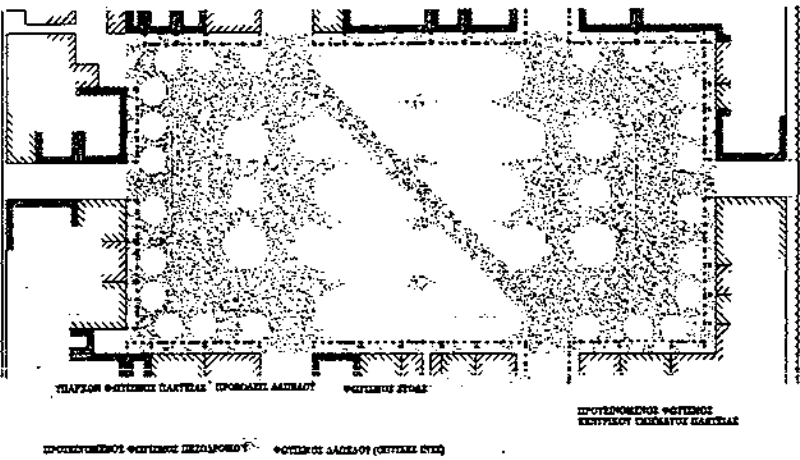
ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

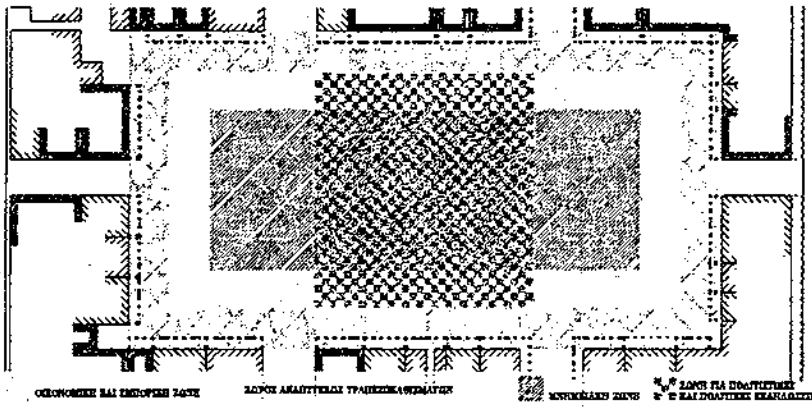

ΦΩΤΙΣΜΟΣ

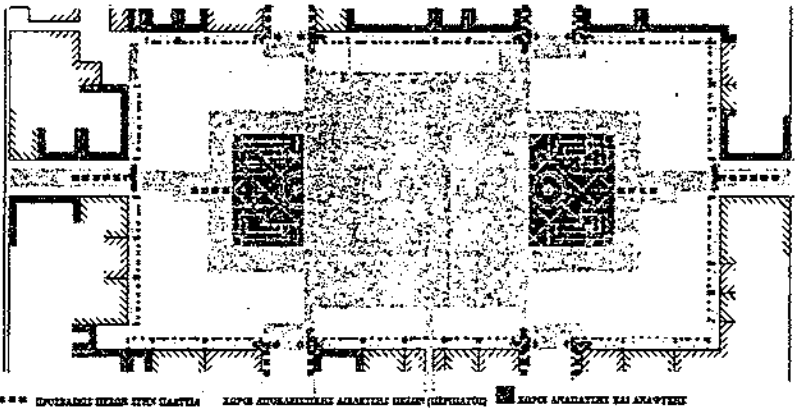

27489

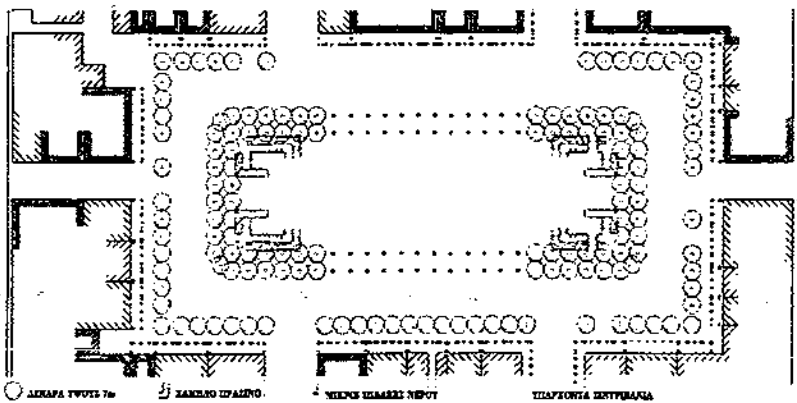
ΧΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ Α

ΧΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ Β

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ

01

4.3 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

Η Πλατεία Γεωργίου Α είναι στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος για το Δήμο όπως και για τους πολίτες της Πάτρας. Η ολοκλήρωσή της βέβαια είναι δύσκολη αλλά και πολύ προσεκτική από τους υπευθύνους. Σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της πλατείας έπαιξαν οι καθυστερήσεις των έργων που είχαν σαν αντίκτυπο στον κόσμο αλλά και στους Ολυμπιακούς Αγώνες που θα διεξαχθούν στην πόλη λόγω του φόβου μη παράδοσης της πλατείας πριν την Ολυμπιάδα. Οι καθυστερήσεις αυτές προήλθαν από διάφορους τομείς. Για τον λόγο αυτό οι εργασίες είχαν διακοπεί αρκετές φορές έτσι ώστε να προκληθεί η αργοπορία της ανάπτυξης.

Ποιος είναι ο υπαίτιος για την καθυστέρηση των εργασιών δεν μπορεί κάποιος να πει με βεβαιότητα ότι είναι ένα συγκεκριμένος τομέας όπως π.χ. ο Δήμος. Οι "φταίχτες" και τα προβλήματα που δημιουργήσαν στην ανάπτυξη θα αναφερθούν παρακάτω.

Οι κυριότεροι παράγοντες-αιτίες που οδήγησαν σε διακοπές και καθυστερήσεις των εργασιών ανάπτυξης είναι οι εξής:

➤ Ο Δήμος

Όσο και να ακούγεται περίεργο και κάπως παράξενο, ο Δήμος της Πάτρας ήταν σημαντικός παράγοντας της καθυστέρησης για την έναρξη των εργασιών. Βέβαια η μελέτη της πλατείας είχε πολλά γραφειοκρατικά προβλήματα όπως κάθε παρόμοια της. Έπρεπε να περάσει από το Δημοτικό Συμβούλιο στην περιφέρεια ΝΔ Ελλάδος και μετά στην δημοπρασία. Καθυστερήσεις στις εκταμιεύσεις και την υπογραφή σύμβασης με τον ανάδοχο προκάλεσαν κινδύνους να μην υλοποιηθεί το έργο μέσα στο χρονοδιάγραμμα. Τον Αύγουστο του 2002 δημοπρατήθηκε το έργο της Πλατείας Γεωργίου Α' και ένα μήνα αργότερα έπρεπε το Δημοτικό Συμβούλιο να το εγκρίνει βάζοντας τις κατάλληλες υπογραφές. Παράλληλα με αυτά τα γεγονότα, εκείνη την εποχή στην Πάτρα ήταν εκλογική περίοδος. Μαζί με αυτή τη κατάσταση είχαμε και την διάλυση του Δημοτικού Συμβουλίου. Η Δημοτική Αρχή άλλαξε τον Οκτώβρη, μέχρι τότε όμως αναλάμβανε το παλιό Δημοτικό Συμβούλιο με μειωμένες αρμοδιότητες και έτσι τον Ιανουάριο του 2003 υπογράφηκε η σύμβαση. Μετά την αποπεράτωση των διαδικασιών αυτών μπήκαν οι απαραίτητες υπογραφές που χρειάζονταν για να ξεκινήσουν τα έργα.

Μετά την υπογραφή της σύμβασης τα έργα ξεκίνησαν μετά την λήξη του καρναβαλιού, την Τρίτη 11 Μαρτίου 2003. Στις εργασίες διαμόρφωσης της Πλατείας Γεωργίου οφειλόταν η απαγόρευση της περιμετρικής διέλευσης των αυτοκινήτων από την προηγούμενη μέρα και όχι στα καρναβαλικά παρατράγουδα, όπως θεώρησαν οι Πατρινοί και επισκέπτες. Ο Δήμος με την έναρξη των εργασιών της "νέας" πλατείας

συνέστησε στους δημότες να αποφεύγουν την διέλευση από τον χώρο πραγματοποίησης των έργων τόσο για την προσωπική τους ασφάλεια όσο και για την απρόσκοπτη λειτουργία των συνεργείων. Η Δημοτική Αρχή τότε ζήτησε την κατανόηση των δημοτών, αλλά επισήμανε και την έγκαιρη ολοκλήρωση του έργου χωρίς να υποψιάζεται τις ενδεχόμενες συγκυρίες.

➤ Μη μελετημένες κατασκευές

Η μελέτη της Πλατείας Γεωργίου δεν είχε ολοκληρωθεί από την αρχή της ανάπτυξης. Ο Δήμος είχε προσαρμόσει την μελέτη σύμφωνα με τον προϋπολογισμό που του είχε διατεθεί χωρίς την πραγματοποίηση όλων των σημαντικών μελετών έτσι ώστε δεν προβλέπονταν όλες οι απαραίτητες εργασίες. Γι αυτό τον λόγο, κατά την διάρκεια των εργασιών, προήλθαν κάποιες απρόσμενες, υποχρεωτικές κατασκευές δημιουργώντας δυσμενείς καθυστερήσεις στα έργα.

Σημαντική μελέτη η οποία δεν πραγματοποιήθηκε, όπως ήταν και το συνετό, ήταν να μελετήσουν σωστά και χωρίς πρόχειρους υπολογισμούς την κλίση που είχε η πλατεία και την συνέπειες που θα ακολουθούσαν. Το πρόβλημα ήταν ότι ανατολικά ήταν υπερυψωμένη, δηλαδή η οδός Μαιζώνος ήταν 70 πόντους κάτω από το κράσπεδο. Η κλίση αυτή δεν παρουσιάστηκε τώρα. Υπήρχε και πριν, απλά η πεζοδρόμηση της πλατείας στα πλάγια την άπλωσε σε μήκος και έγινε πιο ορατή. Μετά τον έντονο θόρυβο που προκάλεσε τότε η προσωρινή παύση των εργασιών στάλθηκε μια συμπληρωματική πίστωση για την σωστή πραγμάτωση των τεσσάρων τριγώνων γύρω από την Πλατεία Γεωργίου. Μετά από αυτό οι εργασίες συνεχίστηκαν κανονικά.

Δεύτερη σε σειρά αλλά εξίσου σημαντική ήταν η μηχανολογική μελέτη που πάλι λόγω προϋπολογισμού δεν ολοκληρώθηκε. Τα προβλήματα που ακολούθησαν θα αναφερθούν παρακάτω.

➤ Αρχαιολογία

Διερευνητέο ήταν αν θα εντοπιστούν αρχαία κάτω από το έδαφος της Πλατείας Γεωργίου Α'. Οι εκτιμήσεις που είχε μεταφέρει στον κόσμο ο προϊστάμενος της ΣΤ' Εφορίας Αρχαιοτήτων, Μιχάλης Πετρόπουλος, ήταν θετικές. Από την στιγμή που επιβεβαιώθηκαν οι υποψίες επέφεραν καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του έργου, δεδομένου ότι το χτύπημα της σκαπάνης σε αρχαιολογικά ευρήματα συνέστησε αυτόματα την παρέμβαση της αρχαιολογικής υπηρεσίας.

Η Αρχαιολογική Υπηρεσία από εκείνη την στιγμή άρχισε τις ανασκαφές για την εύρεση των αρχαίων σταματώντας διακαώς για άλλη μια φορά την πραγμάτωση των εργασιών. Τα αρχαία βρέθηκαν στα 2,5 μέτρα κάτω από την πλατεία απαγορεύοντας το σκάψιμο στα 2,6 μέτρα που ήταν ο αρχικός υπολογισμός. Βρέθηκε ένας αρχαίος τάφος χωρίς να είναι ιδιαίτερης σημασίας και στο πάνω μέρος της πλατείας ένας αρχαίος ναός. Τελικά αποφασίστηκε να "θαφτούν" τα αρχαία αυτά και η πλατεία να σκαφτεί στα 2,4 μέτρα. Η αρχαιολογική υπηρεσία επίστησε την προσοχή

στους εργολάβους και στους εργαζόμενους να κρατήσουν τα αρχαία στην κατάσταση που βρέθηκαν χωρίς να επέλθει καμία επιπλέον ζημιά.

➤ **ΔΕΗ**

Κατά την διάρκεια των έργων στην πλατεία η ΔΕΗ επέβαλλε «απαγορευτικό εργασιών» ώσπου να ολοκληρώσει τεχνικές εργασίες του δικτύου της. Το εμπόδιο αυτό επέφερε νέα καθυστέρηση για την ολοκλήρωση των έργων. Ενώ μετά από κάποιο μικρό χρονικό διάστημα το έργο συνεχίστηκε κανονικά, παρουσιάστηκε νέο εμπόδιο σχετικό με τα ηλεκτρολογικά της πλατείας. Για μία ακόμα φορά η ΔΕΗ είχε βάλει απαγορευτικό εργασιών.

Στην πλατεία θα τοποθετηθούν 48 συντριβανάκια. Κατά την τοποθέτησή αυτών δημιουργήθηκε η δεύτερη καθυστέρηση από την ΔΕΗ. Την περίοδο του σκαψίματος βρέθηκαν καλώδια υψηλής τάσης τα οποία αναγκάστηκαν να μετατοπίσουν. Τα συνεργεία χωρίς γνώση πάνω στα καλώδια ειδοποίησε την ΔΕΗ η οποία ούτε αυτή γνώριζε σχετικά μ' αυτά. Εξαιτίας του ότι η Πάτρα δεν είναι χαρτογραφημένη, υπήρξε μια σύγχυση σχετικά με τα καλώδια που δεν ήξερε κανένας την ύπαρξη τους σ' αυτό το μέρος. Άρχισε έτσι η μετατόπιση του δικτύου ηλεκτρισμού.

Δημιουργήθηκε μια χαώδης κατάσταση και τα συνεργεία των εργολάβων απλώς παρακολουθούσαν τις εργασίες της ΔΕΗ χωρίς να ξέρουν για την ακριβή περίοδο παράδοσης της πλατείας σ' αυτούς για να συνεχίσουν. «Απούσα» χαρακτήρισαν και την Δημοτική Αρχή, δεδομένου ότι κανένας εκπρόσωπός της δεν είχε εμφανιστεί για να τους ενημερώσει ως προς την πορεία των εργασιών και το χρονοδιάγραμμα της ΔΕΗ. Το στέλεχος της ΔΕΗ ξεκαθάρισε και ότι τα συνεργεία του δεν εμπόδιζαν σε καμία περίπτωση τον εργολάβο να συνεχίσει την εργασίες σε άλλα σημεία της πλατείας, εξαιρουμένου αυτού που γίνονται οι παρεμβάσεις της ΔΕΗ.

Οι ενδιαφερόμενοι επαγγελματίες γύρω από την πλατεία, οι οποίοι είχαν αγανακτήσει από τις πολλές αναβολές του έργου, αντλούσαν την ενημέρωσή τους από τα συνεργεία που συναντούσαν επί της πλατείας σχετικά με τις εργασίες. Όλη την περίοδο των εργασιών η εμπορική τους κίνηση είχε μειωθεί ορατά γιατί βρίσκονταν στο χάος της πλατείας. Ακόμα και αν οι πληροφορίες που έπαιρναν από τους εργάτες ήταν ανακριβείς, ουδείς από την ΔΕΗ και τον Δήμο δεν μπήκε στον κόπο να τους δώσει εξηγήσεις. Έφτασαν σε σημείο να μην ξέρουν αν η απουσία των συνεργείων της ΔΕΗ οφειλόταν στις καλοκαιρινές άδειες τους καλοκαιρινούς μήνες. Η ενημέρωση που παρείχε η ΔΕΗ στους επαγγελματίες όπως και στους πολίτες ήταν ελλιπής. Διάφορες διαμάχες προήλθαν από αυτές τις αναδιοργανώτες συγκυρίες.

Επίσης μια τελική μικρή καθυστέρηση στο έργο εξαιτίας της ΔΕΗ υπήρξε γιατί αφού τελείωσε η μελέτη για την ηλεκτροδότηση της πλατείας, έγινε δεύτερη δημοπρασία για εορταστικό φωτισμό. Ένα από τα μεγαλύτερα διαστήματα καθυστερήσεων οφειλόταν στις προγραμματισμένες και μη διεργασίες της ΔΕΗ. Ευτυχώς τελείωσαν χωρίς να μείνει καμία ατέλειωτη εργασία και το έργο κύλησε ομαλά στην πορεία του.

➤ ΟΤΕ

Ο υπεύθυνος ηλεκτρομηχανολόγων της Πλατείας Γεωργίου Α', κ. Μαυρόκοττας, επισημαίνει ότι δεν ήταν καθόλου εύκολη η σωστή εγκατάσταση των 10.000 χλμ καλωδίων που περνάνε κάτω από την πλατεία. Αντιθέτως, παρουσιάστηκε μια αρκετά δύσκολη κατάσταση για τον λόγο ότι δεν υπήρχε ένα είδος μόνο καλωδίων αλλά δίκτυα ύδρευσης, ΔΕΗ, ΟΤΕ, αποχέτευσης, οπτικές ίνες κτλ.

Τα καλώδια του ΟΤΕ δημιούργησαν άλλη μία καθυστέρηση για τα έργα, μικρότερη όμως από τις άλλες φορές. Έπρεπε να τα προσαρμόσουν ανάλογα με την "νέα" πλατεία και χωρίς να δημιουργήσουν κανένα πρόβλημα στους κατοίκους της Πάτρας και στα τηλεφώνά τους. Μετά από κάποιες μέρες αναμονής για τα συνεργεία, τελείωσε και αυτό το εμπόδιο με επιτυχία χωρίς να χρειαστεί δεύτερη διακοπή εργασιών.

➤ Αποχeteύσεις

Όπως ήταν και τα παραπάνω εμπόδια έτσι και με τις αποχeteύσεις που βρίσκονται κάτω από την πλατεία υπήρχε μια μικρή καθυστέρηση για τα συνεργεία. Αυτό έγινε για τον λόγο ότι κατά την διάρκεια του

σκαψίματος βρέθηκαν αποχετεύσεις σε σημεία που επρόκειτο να σκαφτούν. Η καθυστέρηση αυτή δεν ήταν τόσο εμφανής προς τον κόσμο για τον λόγο ότι η αλλαγή κάποιων μικρών έως ασήμαντων σχεδίων έγινε σε μικρό χρονικό διάστημα. Δόθηκε μία γρήγορη λύση σε αυτό το εμπόδιο για να αποφευχθούν οι διαμαρτυρίες του λαού και συνεχίσει το έργο χωρίς έντονες αναμονές και προβλήματα.

➤ Δίκτυο ύδρευσης

Το πρόβλημα που δημιουργήθηκε με το δίκτυο ύδρευσης και για ακόμα μια φορά οι εργασίες διακόπηκαν για ένα μικρό χρονικό διάστημα ήταν ένα από τα σημαντικά. Έπρεπε να γίνει αλλαγή των δικτύων αυτών και συγκεκριμένα στο δίκτυο ύδρευσης παρουσιάστηκε μία επιπλέον δυσκολία. Τα κτίρια γύρω από την πλατεία είχαν πάρει δίκτυο από τα σιντριβάνια και για τον λόγο αυτό η αναστάτωση στην περιοχή ήταν μεγάλη. Τελικά ξεκαθαρίστηκαν όλα και τα συνεργεία συνέχισαν ακάθεκτα την συνέχιση του έργου.

➤ Κακοκαιρία

«Θεού θέλοντος και καιρού επιτρέποντος...» ήταν μια από τις προϋποθέσεις που είχε βάλει ο Δήμος Πατρέων για την πλατεία Γεωργίου, δηλαδή να παραδοθεί λειτουργικό το 80% της πλατείας μέχρι το τέλος του 2003. Αυτό που φοβόταν τελικά συνέβηκε. Οι άσχημες καιρικές συνθήκες που επικράτησαν τις μέρες του Απριλίου, σε συνδυασμό με τις αργίες των Χριστουγέννων, έχουν καταστήσει δύσκολη την επίτευξη του στόχου.

Καθοριστικό ρόλο για την καθυστέρηση των εργασιών αποτέλεσαν οι καιρικές συνθήκες. Με τον καιρό δεν μπορεί να τα βάλει κανείς. Ούτε να συνάψει συμβόλαιο με τον Θεό για την διαρκή εγκατάσταση των

μαύρων σύννεφων πάνω από τον ουρανό της Πάτρας. Ένα μήνα νωρίτερα ο καιρός ήταν με το μέρος του εργολάβου ο οποίος είχε την αγωνία να προχωρήσει με γοργούς ρυθμούς η κοπή του υλικού επίστρωσης της πλατείας από το λατομείο που τον προμηθεύει για να προλάβει. Η δυνατότητα παραγωγής της επιχειρήσεως όμως ήταν συγκεκριμένη.

Είναι προφανές ότι αν το έργο ξεκινούσε έγκαιρα δεν θα αντιμετώπιζε προβλήματα από καιρικές συνθήκες και ο Δήμος δεν θα είχε το άγχος της έγκαιρης ολοκλήρωσης του. Δεδομένου ότι δεν είναι ότι καλύτερο να εκτελούνται εργασίες υπαίθρου τους χειμερινούς μήνες.

➤ **Καρναβάλι Πατρών**

Η ολοκλήρωση του έργου εξαρτιόταν σε σημαντικό βαθμό από τις αποφάσεις που θα λαμβάνονταν ενόψει των καρναβαλικών εκδηλώσεων του 2004. Με δεδομένο ότι θα επικρατούσε η άποψη της προσωρινής αναστολής εργασιών μέχρι το τέλος των εκδηλώσεων. Την ώρα που η Δημοτική Αρχή διαβεβαίωνε στους αγανακτισμένους εμπόρους ότι οι εργασίες στην πλατεία Γεωργίου θα είχαν ολοκληρωθεί στα τέλη Φεβρουαρίου, στη ΔΕΠΑΠ σκέφτονταν να αλλάξουν την διαδρομή της μεγάλης παρέλασης του καρναβαλιού, φοβούμενοι προφανώς ότι η πλατεία δεν θα ήταν έτοιμη μέχρι τότε.

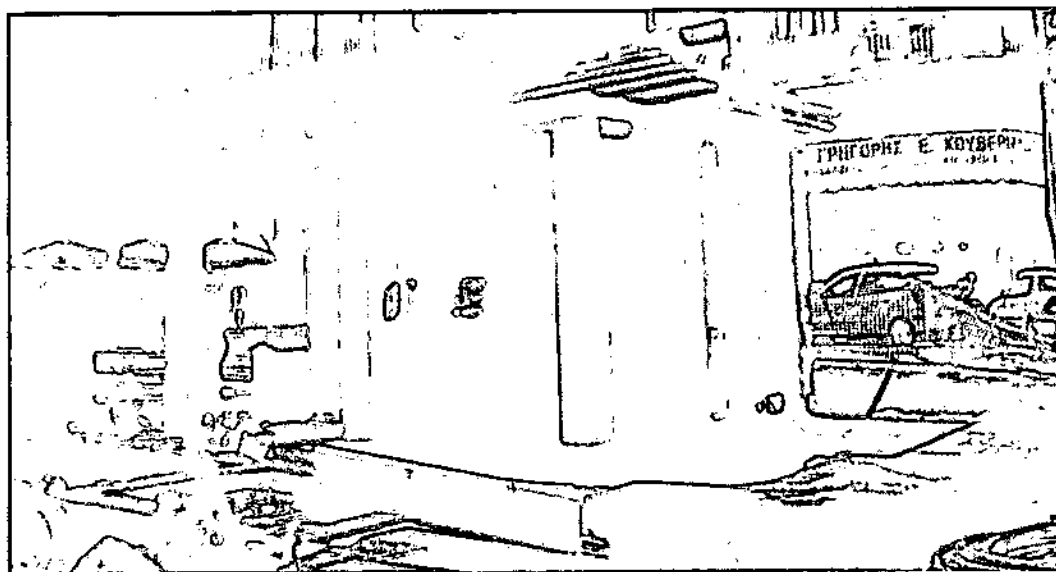
Τελικώς αποφασίστηκε η πλατεία να δοθεί μόνο για τις παρελάσεις. Λαμαρίνες που φθάνουν ως και τα τρία μέτρα είχαν εγκατασταθεί στην πλατεία, στο πλαίσιο της φύλαξης για το καρναβάλι. Πρόκειται για ένα από τα μέτρα που είχαν αποφασιστεί στην διάρκεια συσκέψεων για την ασφάλεια των τελευταίων ημερών της καρναβαλικής περιόδου. Το θέμα με τις εξηγήσεις στον κόσμο το κάλυψε η Δημοτική Αρχή που ξεκαθάρισε ότι θα σημειωνόταν καθυστερήσεις στην παράδοση του έργου.

Για τον λόγο ότι το καρναβάλι είναι από τα μεγαλύτερα πολιτιστικά γεγονότα της Πάτρας, ήταν δύσκολο να αλλάξει πορεία του. Παρόμοιο γεγονός είχε συμβεί και στην τελετή έναρξης του καρναβαλιού η οποία τελικά μεταφέρθηκε στην πλατεία Τριών Συμμάχων. Υπήρξαν πολλές αντιδράσεις από τον κόσμο ενώ και σ' αυτή την περίπτωση η ΔΕΠΑΠ δυσκολεύτηκε να αποφασίσει για την αλλαγή σχεδίων αλλά δεν είχε άλλη επιλογή.

Για μια ακόμα φορά καταλαβαίνουμε πόσο απαραίτητη είναι η ύπαρξη ενός ελεύθερου , μεγάλου χώρου εκδηλώσεων για την Πάτρα και τις επιπτώσεις που φέρνει η καθυστέρηση της ολοκλήρωσης των εργασιών.

➤ **Περίπτερα**

Τελευταίο γεγονός που δημιούργησε μεγάλη καθυστέρηση στις εργασίες της πλατείας Γεωργίου ήταν η αναστάτωση που προήλθε από τα τέσσερα περίπτερα που βρίσκονταν πάνω στην πλατεία. Η καθυστέρηση είχε να κάνει με την αντιπαράθεση και την μη συνεργασία των περιπτέρων προς τον Δήμο.

Η απόφαση του Δήμου για το κλείσιμο των περιπτέρων για λίγους μήνες κατά την διάρκεια των εργασιών κοντά και κάτω από αυτά είχε ανακοινωθεί. Βέβαια ήταν ευνόητο ότι θα υπήρχε αποζημίωση σε αυτούς όλη την περίοδο που θα παρέμεναν κλειστά. Οι περιπτερούχοι εξέφρασαν κάθετα την αντίδραση τους σε αυτές τις ενέργειες και αποφάσισαν να συνεχίσουν κανονικά την δουλειά τους. Με αυτή την εξέλιξη ένα έντονο μπέρδεμα και μιά σημαντική καθυστέρηση δεν είχαν αποφευχθεί.

Μετά την ασυμφωνία που υπήρξε οι εργολάβοι αναγκάστηκαν να σταματήσουν την παροχή πριν από το περίπτερο και να συνεχίσουν ξεκινώντας μετά από αυτό. Η καθυστέρηση στα έργα ήταν εμφανής, όπως και η αύξηση στον προϋπολογισμό της πλατείας. Κατά την διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων και μετά από αυτούς τα περίπτερα βρίσκονταν στην αρχική τους θέση χωρίς την μεταφορά τους στα καινούργια κατασκευάσματα. Η κατάληξη της επιμονής των περιπτερούχων ήταν μια πλατεία Γεωργίου έτοιμη έχοντας το μοναδικό πρόβλημα των περιπτέρων. Το θέμα δεν είναι μόνο η καθυστέρηση της μεταφοράς τους, αλλά η ακαλαισθησία της πλατείας την περίοδο ενός τόσο σημαντικού γεγονότος.

Υπάρχει βέβαια και το ερώτημα πάνω στα περίπτερα το οποίο είναι το εξής : "Ο Δήμος δεν είχε την αρμοδιότητα να τα κλείσει για τα έργα

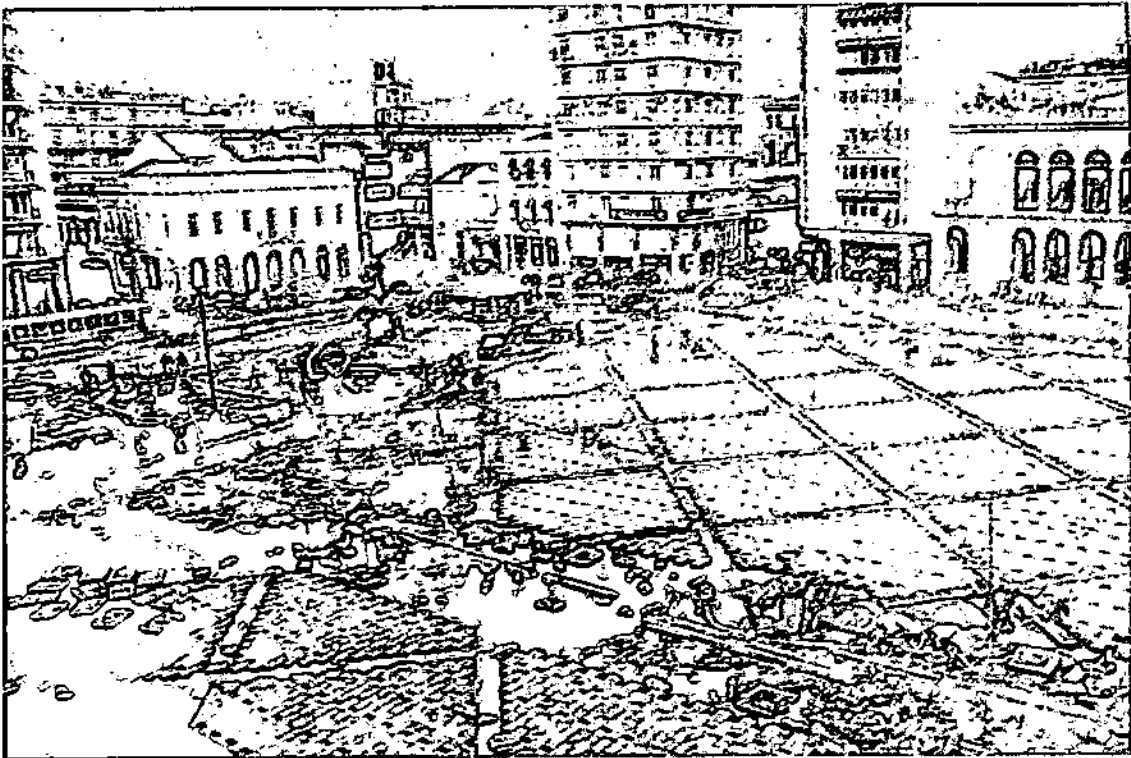
χωρίς την συγκατάθεση τους;" Σαν Δήμος έπρεπε να είχε επιβάλλει την άποψη του για την σωστή συνέχιση της πλατείας χωρίς αλλαγές τελευταίων στιγμών. Σχετικά με αυτό αρχίζουν να εμπλέκονται τα ενδότερα του Δήμο για τον λόγο της μη επιμονής του και δεν θα υπάρξει αναφορά.

Ο αντιδήμαρχος Πατρών κ. Λάζαρης τόνισε ότι η πλατεία Γεωργίου Α' ετοιμάστηκε σε δέκα μήνες από το ξεκίνημα των εργασιών αν αφαιρέσουμε τους 4-5 μήνες απαγορευτικών από τις υπηρεσίες που αναφέρθηκαν παραπάνω. Εκτός αυτού του γεγονότος, είχε προκηρυχθεί το έργο της πλατείας Γεωργίου για την αποπεράτωση του σε κάποιο χρονικό διάστημα, χωρίς να υπολογιστεί ότι οι τέσσερις γωνίες της πλατείας είναι μισό έργο ακόμα. Επίσης επισήμανε ότι έργο ήταν έτοιμο σε λιγότερο από χρόνο, αν αφαιρεθούν οι καθυστερήσεις δύο με τριών μηνών και δεν δεχόταν τις κατηγορίες για μεγάλη καθυστέρηση της πλατείας για τον λόγο ότι είχε πραγματοποιήσει ενάμιση έργο αντί για ένα. Οι τέσσερις αυτές γωνίες θεωρούνταν επιπλέον έργο για την διαφορετική αρχιτεκτονική δομή που απαιτούσαν.

Ο κόσμος έκρινε και συνεχίζει να κρίνει τα προβλήματα που υπήρξαν στη πλατεία όπως και τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν στην καθημερινή του ζωή. Μέχρι και το τέλος η πλειοψηφία πιστεύει ότι αν υπήρχε καλύτερη οργάνωση θα είχαν αποφευχθεί οι περισσότερες καθυστερήσεις, όπως τονίζει επίσης και ο αρχιτέκτονας κ. Βάης.

4.4 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΤΗΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ ΣΤΙΓΜΗΣ

Ένα από τα πιο πολυπαθή έργα των τελευταίων ετών κατέληξε να γίνει η ανάπλαση της πλατείας Γεωργίου. Μια ανακατασκευή που ξεκίνησε για την αναβάθμιση της οικονομικής, κοινωνικής και γενικότερης ζωής της πόλης. Με τις αναβολές, τις καθυστερήσεις και τις μταιιώσεις, όμως έχει φέρει τα αντίθετα αποτελέσματα έως τώρα.

Το αρχικό χρονοδιάγραμμα ήταν μέχρι τα τέλη Δεκεμβρίου του 2003, ακολούθησε μια αναβολή μέχρι τον Μάρτιο του 2004, στη συνέχεια η δημοτική αρχή ανακοίνωσε παράταση των εργασιών έως το Μάιο, μετά έως τον Ιούνιο και τελικά η οριστική ημερομηνία παράδοσης μεταφέρθηκε για τις 20 Ιουλίου. Η εικόνα που έδινε η πλατεία στα μέσα του καλοκαιριού έδινε δικαιώματα για αρνητικά σχόλια, τόσο ως προς το χρόνο παράδοσης του έργου, όσο και ως προς τα μέτρα ασφαλείας που είχαν παρθεί για τους διερχόμενους.

Αν και τα χρονοδιαγράμματα του έργου είχαν πολλάκις ανατραπεί, στο δήμο εκτιμούσαν ότι είχαν ξεπεραστεί οι δυσκολίες που αντιμετώπιζαν τους τελευταίους μήνες, κυρίως σε ότι αφορούσε την προμήθεια υλικού πλακόστρωσης της πλατείας της πλατείας. Δημοτικοί παράγοντες έφτασαν στο σημείο να επικοινωνήσουν με τον προμηθευτή του υλικού, προκειμένου να εξασφάλιζαν ότι η παράδοση του θα ήταν συνεχής. Είναι σημαντικό το

γεγονός ότι δε δημιουργήθηκαν περαιτέρω προβλήματα στη χρηματοδότηση των εργασιών, σύμφωνα με τους δημοτικούς παράγοντες.

Προβλήματα είχαν παρατηρηθεί με την προμήθεια ορισμένων δέντρων που θα φυτευόντουσαν στην πλατεία, αλλά και με ορισμένα από τα φωτιστικά σώματα. Οι δέκα πυλώνες, ύψους δώδεκα μέτρων ο καθένας, που θα φωτίζουν την πλατεία σε περιπτώσεις πολιτικών συγκεντρώσεων και εορταστικών εκδηλώσεων (Καρναβαλικών και άλλων) δεν εγκρίθηκαν από την Επιτροπή Αρχιτεκτονικού Ελέγχου. Έτσι ο δήμος αποφάσισε να προχωρήσει τις εργασίες και να παραδώσει την πλατεία σε χρήση με τα φωτιστικά που είναι εγκεκριμένα και τοποθετημένα. Παρέπεμψε την επίλυση του ζητήματος στο μέλλον, αφού πίεζε ο χρόνος για την ολοκλήρωση του Ολυμπιακού Έργου. Οι μόνες εργασίες που θα υπολείπονταν μετά τις 20 Ιουλίου θα ήταν η κατασκευή των υπόγειων αποχωρητηρίων.

Στο μεταξύ, τα αρνητικά σχόλια των πατρινών προκάλεσε και ένα άλλο θέμα, η έλλειψη προστατευτικών σε διάφορα σημεία του εργοταξίου, τα οποία παρέμεναν ακάλυπτα και εξέθεταν σε κίνδυνο ατυχήματος τους περαστικούς. Οι προστατευτικές ταινίες είχαν καταπέσει σε διάφορα σημεία από διερχόμενους και επαγγελματίες, ενώ ο κίνδυνος ατυχήματος αυξανόταν κατά τις βραδινές ώρες, καθώς η πλατεία ακόμα δε διέθετα φωτισμό.

Ωστόσο, οι μέρες κυλούσαν, οι Ολυμπιακοί Αγώνες πλησίαζαν επικίνδυνα και τα έργα παρέμεναν στάσιμα. Τα συνεργεία που εκτελούσαν τα έργα ανάπλασης είχαν επιδοθεί σε ένα αγώνα ταχύτητας ώστε να προλάβουν την προθεσμία της 20^{ης} Ιουλίου, για μια φορά ακόμα οι δηλώσεις του δήμου Πατρών διαψεύστηκαν.

Οι δημοτικές υπηρεσίες φιλοδοξούσαν ότι θα είχαν ολοκληρώσει τις παρεμβάσεις, με εξαίρεση τις στοές, πριν τις 8 Αυγούστου που η πλατεία θα φιλοξενούσε εκδηλώσεις υποδοχής της Ολυμπιακής Φλόγας. Αναμφισβήτητα πρόκειται για ένα έργο, το οποίο, όσο και αν δε θέλει η δημοτική αρχή, συγκρίνεται στις καθυστερήσεις με το έργο πεζοδρόμησης της Αγίου Νικολάου.

Η επιβλέπουσα αρχή του δήμου εκτιμούσε ότι δεν θα υπήρχαν άλλες δικαιολογίες από την πλευρά του αναδόχου για την παράδοση του κυρίως έργου, ενώ άφησε ορισμένα σημεία για μετά τους Ολυμπιακούς. Τα προβλήματα προμήθειας υλικού από το λατομείο φαίνεται ότι ξεπεράστηκαν και κατά συνέπεια τα συνεργεία μπορούσαν να συνεχίσουν απρόσκοπτα.

Στο έργο καθώς φαίνεται υπήρχαν αρκετά ανοιχτά μέτωπα. Κάποια από αυτά έπρεπε να είχαν κλείσει μέχρι την 8^η Αυγούστου, ενώ άλλα έπρεπε να ανοίξουν μετά τη λήξη των Ολυμπιακών Αγώνων.

- Φωτιστικά σώματα : ο δήμος είχε λάβει διαβεβαιώσεις ότι η πλατεία θα είχε ηλεκτροδοτηθεί μέχρι τα τέλη Ιουλίου, με τα παραδοσιακά φωτιστικά που προϋπήρχαν, και τα νέα (χαμηλά) που τοποθετήθηκαν τώρα. Ανοιχτό παρέμενε ακόμα το ζήτημα των πυλώνων ύψους δώδεκα μέτρων.
- Στοές : Η δουλειά θα άρχιζε μετά το τέλος των Ολυμπιακών Αγώνων. Ο δήμος έκρινε ότι θα παρουσιαζόταν μεγάλη αναστάτωση αν ξεκινούσαν τέλος Ιουλίου οι εργασίες, και το σημαντικότερο αυτές δε θα ολοκληρώνονταν σύντομα.
- Πράσινο : Αποτελεί ένα από τα "αγκάθια", σε συνδυασμό με τα παράπονα των πολιτών για τη γύμνια της πλατείας σε φυτά. Η

τοποθέτηση των 140 περίπου δέντρων είχε εμπλακεί στα γρανάζια της γραφειοκρατίας, σε βαθμό που και ο υπεύθυνος του τομέα εξέφραζε αμφιβολίες αν θα είχαν φυτευτεί στις 8 Αυγούστου. Πάντως, ο δήμος θεωρούσε ότι θα βελτιωνόταν αισθητά η εικόνα της πλατείας, όταν θα φυτεύονταν τα παρτέρια και θα έμπαιναν τα δέντρα, έστω και αν αυτά ήταν χαμηλά σε ύψος.

- Τουαλέτες : καταβλήθηκε προσπάθεια να είναι έτοιμες πριν από τις 8 Αυγούστου, αλλά κάτι τέτοιο ήταν αρκετά δύσκολο.
- Σιντριβάνια : Δεν πρόκειται για τα παραδοσιακά "λιοντάρια", αλλά για τους μικρούς πίδακες νερού, που τελικά έγινε η προμήθειά τους και τοποθετήθηκαν παραμονές των εκδηλώσεων.
- Περίπτερα : Υπήρχε μια διχογνωμία ανάμεσα στο δήμο και στους περιπτερούχους. Οι τελευταίοι εκτιμούσαν ότι τα νέα περίπτερα ήταν μικρά και δεν τους εξυπηρετούσαν, τελικά όμως υποχώρησαν.
- Σχέδιο Πλατείας : Το αρχικό είχε προταθεί από την Επιτροπή Αρχιτεκτονικού Ελέγχου, αλλά επρόκειτο να συζητηθεί και η έγκριση ενός βελτιωμένου σχεδίου που θα παρουσίαζε ο δήμος. Σε αυτό είχαν αποτυπωθεί όλες οι επαγγελματικές και άλλες χρήσεις της πλατείας.

Ο Γ. Λάζαρης έκρυψε την αλήθεια

Εκθετη η Δημοτική Αρχή για τα έργα του 2004

Εγείρει πολιτικό θέμα η ενέργεια της Δημοτικής Αρχής να αποκρύψει για δύο και πλέον μήνες από την κοινή γνώμη ότι υπάρχει πρόβλημα στη χρηματοδότηση των Ολυμπιακών έργων.

Οι ευθύνες της γίνονται ακόμα βαρύτερες, καθώς η «Π» προειδοποιούσε για καθυστερήσεις από τον περασμένο Αύγουστο, αλλά ο αντιδήμαρχος Γιώργος Λάζαρης διαβεβαίωνε ότι όλα βαίνουν καλώς και το έργο θα ολοκληρωθεί στα τέλη του χρόνου.

Προκαλούσε δε, τότε, τον πρόεδρο της ΔΕΠΑΠ Επύρο Καραχάλιο να διαψεύσει δημόσια τις πληροφορίες της εφημερίδας, που ήθελαν να εξετάζει σοβαρά την αλλαγή στην ιστορική διαδρομή της Καραβαλλικής παρέλασης, επειδή διέβλεπε καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των εργασιών (Πελοπόννησος 29/8/2003).

Μια σειρά από γεγονότα αποδεικνύουν ότι ο Γ. Λάζαρης έκρυψε την αλήθεια. Καταρχήν ο ίδιος δήλωσε χθες στον «Ωμέγα» ότι το πρόβλημα είναι γνωστό εδώ και δύο μήνες. Κάτι που επιβεβαιώσε και ο μόνιμος οίτις Νάσος Νασάπουλος. Όμως, ο αντιδήμαρχος δεν εξήγησε γιατί υπήρξε να δημοσιοποιηθεί το πρόβλημα στη χρηματοδότηση των έργων του 2004 και έρχεται τώρα να «βγει στα κεραμίδια» για να ξεπεραστεί αυτό... Δεν θα μπορούσε να ενημερώσει τους βουλευτές, το Δημοτικό Συμβούλιο νοτίτερα ή έμεινε κερτοχασμένος απ' επιβεβαιώσεις που του παρήχθη ή ανέκδοτο ότι θα βρεθεί λύση; Ακόμα και στη δεύτερη περίπτωση, δεν περιμένεται η ημερήσια σύσκεψη η Δημοτική Αρχή.

Αποκαλυπτική ως προς τον τρόπο χειρισμού της υ-

στη 1η
στη Νυμφαία
ΕΛΛΗΝΙΚΗ
Αυγούστου 2003

Αμφίβολο αν «προλαβαίνει» τα Καραβαλλικά, υπόχωση μετάξι των επαγγελματιών

Του χρόνου η Πλατεία!

Από το γιατί στο ΔΕΙ

Στις 27 Αυγούστου η «Π» ανακοίνωσε ότι η Πλατεία Κωργιγίου θα αποδοθεί με μεγάλη καθυστέρηση. Την επομένη, ο Γιώργος Λάζαρης αποδοκίμαζε, διαβεβαίωνοντας ότι όλα βαίνουν καλώς. Και ενάμιση μήνα μετά, ανεκάλυψε πρόβλημα κι εκείνος...

“66”
Γνώριζαν εδώ και δύο μήνες το πρόβλημα με την χρηματοδότηση

Εξαιρετικά δύσκολο, αν όχι απίθανο, δείχνει να έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες ανάπλασης στο στόχες της πλατείας Γεωργίου μέχρι τις 31 Αυγούστου. Την πληροφορία που έφερε χθες στο φως της δημοσιότητας η «Π», επιβεβαιώνει ο ανάδοχος του έργου Γιώργος Λάζαρης επάνελαβε στον «Ωμέγα» ότι το έργο θα παραδοθεί την ώρα του και κάλεσε δημόσια τον πρόεδρο της ΔΕΠΑΠ Επύρο Καραχάλιο να επιβεβαιώσει το διαψεύσει ότι μελετά την αλλαγή της διαδρομής της παρέλασης κατά μήκος του Πατρινού Καραβαλλίου.

πόθεσης εκ μέρους του Δήμου ήταν και η χθεσινή δήλωση του αναδόχου του έργου ανάπλασης της πλατείας Γεωργίου, Γιώργου Γυλιανόπουλου, ο οποίος υποστήριξε ότι έχει ενημερώσει για την διακοπή στις χρηματοδοτήσεις από τον περασμένο Ιούλιο. Ο εργαλάσος έχει λάβει μέχρι σήμερα 30 εκ. δρχ. (από το 1 δις συνολικά) για την ανάπλαση της πλατείας και 250 χιλ. Ευ-

ρώ (από το σύνολο των 800 χιλ. Ευρώ) για την Πατριάν-Κλάους, έργο το οποίο απλώς εκτελεί. Άλλο ένα αποδεικτικό στοιχείο ότι ο Δήμος γνώριζε, αλλά προφανώς δεν ήθελε να διασαρραστήσει τους αρμόδιους Υπουργούς δικδικών της την απρόσκοπτη χρηματοδότηση των Ολυμπιακών έργων, είναι το σχετικό έγγραφο που υπήρξε στις 27 του περασμένου Αυ-

γούστου ο πρώην Περιφερειάρχης Νίκος Μπελιβάνης. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Π» ζητούσε περί τα 5 εκ. Ευρώ για την κατασκευή Ολυμπιακών έργων, που αφορούσαν μεταξύ άλλων την Πλατεία Γεωργίου. τις αναλωσιμότητες γύρω από το στάδιο της Παναθηναϊκής, την Πατριάν-Κλάους και το χείμαρρο Παναγιώτας στην Παράλια.

ΜΙΛΑΝΗ ΒΑΣΙΛΑΚΗ

Κεφάλαιο 50

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΛΟΓΩ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α'

ΠΑΡΑΠΟΝΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑΡΧΩΝ
ΔΙΑΜΑΧΕΣ-ΠΑΡΑΠΟΝΑ-ΦΙΛΟΝΙΚΙΕΣ
ΑΓΩΓΕΣ-ΑΙΤΗΣΕΙΣ-ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ
ΡΥΠΑΝΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΛΟΓΩ ΕΡΓΩΝ
ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΑ ΕΘΙΜΑ
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΩΗ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΖΩΗ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΛΟΓΩ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α΄

Το καινούργια όψη της πλατείας Γεωργίου ευχαρίστησε πολλούς ιδιοκτήτες καταστημάτων, αύξησε της εμπορική κίνηση στην περιοχή και αναβάθμισε το εμπορικό κέντρο της πόλης. Ωστόσο, κατά τη διάρκεια της δημιουργίας της υπήρχαν πολλές αντιδράσεις, διαμαρτυρίες και πληθώρα προβλημάτων.

Τα προβλήματα αυτά τα εξέφραζε ο κόσμος με δημόσιες διαμαρτυρίες, είτε με διάφορες αιτήσεις στο δήμο, είτε απλά μέσω συζητήσεων. Μερικά από αυτά τα παράπονα δημιούργησαν και κάποια περαιτέρω προβλήματα στην ολοκλήρωση των εργασιών της πλατείας Γεωργίου.

Τα παράπονα-προβλήματα ήταν :

5.1 ΠΑΡΑΠΟΝΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑΡΧΩΝ

“Αγορά κομμένη στα δυο”. Έτσι περιέγραφαν οι έμποροι την τοπική αγορά για όσο καιρό διαρκούσαν τα έργα ανάπλασης της πλατείας Γεωργίου, καθώς εκτιμούσαν ότι το εργοτάξιο εμπόδιζε την πρόσβαση των καταναλωτών στα εμπορικά καταστήματα και επιπλέον ενέτεινε τα κυκλοφοριακά προβλήματα στο κέντρο της πόλης.

Τόσο οι εργασίες στην πλατεία όσο και η ροή της κυκλοφορίας της Ερμού είχαν συνέπειες στην αγοραστική κίνηση, σύμφωνα με απόψεις που κατατέθηκαν στον Εμπορικό Σύλλογο της Πάτρας. Επιπλέον θεωρούσαν ότι η έλλειψη χώρων στάθμευσης και η επίδοση κλίσεων για παράνομη στάθμευση συντελούσαν στη δίωξη των ΙΧ από το εμπορικό κέντρο.

Η αγωνία των εμπόρων μεταφέρθηκε σε κάποια συνεδρίαση του Δ.Σ. του Συλλόγου τους: «Έχουμε γιορτές και η Πάτρα θυμίζει βομβαρδισμένο Σεράγεβο με την πλατεία Γεωργίου σκαμμένη» παρατήρησε το μέλος του Δ.Σ. Ηλίας Παυλίδης και συνέχισε: «η πλατεία Γεωργίου έχει κόψει την αγορά στα δυο». Συγκεκριμένα παρατήρησε ότι από την πλατεία προς την Αγίου Νικολάου η αγορά δουλεύει με άλλες ταχύτητες, ενώ αντιθέτως από την πλατεία προς τη Γούναρη εντοπίζεται ουσιαστική κάμψη και αυτό γιατί οι καταναλωτές επιλέγουν τη μια από τις δύο μεριές για να μετακινηθούν.

«Βομβαρδισμένη και ταλαιπωρημένη πόλη» περιέγραψε την Πάτρα και ο Νίκος Μαντάς, επίσης μέλος του Δ.Σ. Συμφώνησαν μαζί του συνάδελφοί του δεδομένου ότι –όπως ανέφεραν- εκτελούνταν έργα και περιφερειακά, τα οποία καθυστερούσαν και είχαν επίσης επιπτώσεις στην εμπορική κίνηση.

Διαπιστώθηκε ακόμη ότι υπήρχαν καταστήματα που είχαν χάσει την τακτική τους πελατεία για τον ίδιο ακριβώς λόγο: δεν είχαν εύκολη πρόσβαση από το ένα σημείο της πόλης στο άλλο.

5.2 ΔΙΑΜΑΧΕΣ- ΠΑΡΑΠΟΝΑ- ΦΙΛΟΝΙΚΙΕΣ

Τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου του Εμπορικού Συλλόγου με επικεφαλής τον πρόεδρο του Τάκη Αντωνόπουλο, προχώρησαν στην απομάκρυνση των συρματοπλεγμάτων που είχαν τοποθετηθεί μπροστά από την πλατεία Γεωργίου, κατά μήκος του Δημοτικού Θεάτρου στο ύψος της Κορίνθου και της Μαιζώνας. Μία ενέργεια που έσπευσε να επιδοκιμάσει και ο αρμόδιος αντιδήμαρχος κ. Λάζαρης με τη φράση: «καλά έκαναν!»

«Η αυθαιρεσία επιβάλλεται για να αντιμετωπιστούν οι συνέπειες της αδιαφορίας και της ασυδοσίας, "αρετές" που διαθέτουν αρμόδιοι και συναρμόδιοι στην πόλη μας.», δήλωσε ο κ. Αντωνόπουλος, αναγνωρίζοντας ότι η συγκεκριμένη ενέργεια του Εμπορικού συλλόγου ήταν αυθαίρετη.

Και υπογραμμίζει : «Οδηγηθήκαμε σε αυθαιρεσίες για να προστατέψουμε τα συμφέροντα των συναδέλφων εμπόρων, έχοντας επίγνωση και των συνεπειών που μπορεί να υπάρξουν, εάν υπάρξουν.»

Τα συρματοπλέγματα που είχαν τοποθετηθεί από τον εργολάβο που είχε αναλάβει το έργο της ανάπλασης και της ανακατασκευής της πλατείας, είχαν προκαλέσει τις έντονες αντιδράσεις του Εμπορικού Συλλόγου, που υποστήριζε ότι εμπόδιζαν τη διέλευση των πεζών και κατ' επέκταση την πρόσβαση τους στα καταστήματα.

Σύμφωνα με τον κ. Αντωνόπουλο, ο Εμπορικός Σύλλογος είχε απευθυνθεί είκοσι ημέρες πριν το συμβάν στον αρμόδιο αντιδήμαρχο κ. Λάζαρη, ζητώντας να απομακρυνθούν τα σίδερα, με το επιχείρημα ότι, εκτός του ότι εμπόδιζαν τη διέλευση των πεζών και την πρόσβαση τους στα καταστήματα, δεν ήταν απαραίτητα για το έργο. Όμως, όπως ανέφερε, δεν έγινε τελικά καμία ενέργεια για την απομάκρυνση των σιδήρων.

«Εμείς περιμέναμε είκοσι μια ημέρες να υλοποιηθούν τα όσα είχαμε συμφωνήσει με τον υπεύθυνο αντιδήμαρχο κι έπειτα ενεργήσαμε μόνοι μας. Είμαστε οι απελευθερωτές!» τόνισε ο Γενικός γραμματέας του Εμπορικού Συλλόγου Γ. Ρωρός, προσθέτοντας ότι υπάρχει ένα ακόμη σημείο που προτειθόνταν να επέμβουν κατά τον ίδιο τρόπο: το επάνω μέρος της πλατείας προς τη Γεροκωστοπούλου.

Ο κ. Ρωρός πρόσθεσε ότι ο αρμόδιος αντιδήμαρχος είχε υποδείξει στον εργολάβο να απελευθερώσει εκείνος το οδόστρωμα, αλλά επειδή δεν είδαν αυτό να υλοποιείται, επενέβησαν οι έμποροι.

«Ο κ. Λάζαρης μας είπε ότι έδωσε εντολή στον εργολάβο να απομακρύνει τα σίδερα, αλλά δεν έγινε τίποτα. Έτσι απομακρύναμε τα σίδερα, χωρίς να πειράξουμε τα προστατευτικά του έργου. Και αυτή τη στιγμή η διέλευση των πεζών γίνεται κανονικά» υποστήριξε ο κ. Ρωρός.

Ο Εμπορικός Σύλλογος προέβη στην προαναφερόμενη ενέργεια, φροντίζοντας να δώσει και έμφαση, αφού την έκανε παρουσία των τηλεοπτικών καναλιών, που είχε ειδοποιήσει εκ των προτέρων.

Επιπλέον, αξιοσημείωτο ήταν ότι αυτή συνάντησε την αποδοχή του κ. Λάζαρη. «Εάν δεν τα ξήλωναν αυτοί, θα τα ξήλωνα εγώ.» δήλωσε ευθέως ο αντιδήμαρχος, αποδίδοντας σε αμέλεια την παρουσία των σιδηρών.

Ωστόσο με αυτή την τακτική δε φαίνεται να συμφωνούσε ο ίδιος ο εργολάβος, ο οποίος εξήγησε: «Σε 'ότι αφορά την επικοινωνία μου με τον κ. Λάζαρη, ο αντιδήμαρχος μου υπέδειξε να μετατοπίσω τα προστατευτικά κιγκλιδώματα, πράγμα που έπραξα. Πέραν αυτού άλλες εντολές δε μου δόθηκαν...» ανέφερε ο Γ. Γαλανόπουλος, ανάδοχος του έργου. Πάντως, ο κ. Γαλανόπουλος θα προτιμούσε να είχε ακολουθηθεί η τυπική διαδικασία σε ότι αφορούσε τις οδηγίες προς την ανάδοχο εταιρεία και τόνισε: «Ο σύννομος τρόπος είναι η τεχνική υπηρεσία του Δήμου να δίνει εντολές προς τον ανάδοχο» αφήνοντας να εννοηθεί ότι αυτή είναι η ορθή διαδικασία, την οποία και ο ανάδοχος υποχρεούνταν να ακολουθήσει.

Πάντως, ο κ. Αντωνόπουλος απηύθυνε έκκληση στον κ. Λάζαρη να μη γίνει κανένα έργο μπροστά από το Δημοτικό Θέατρο κατά τη διάρκεια της Μεγάλης Εβδομάδας, λέγοντας: «Καλώ τον κ. Λάζαρη να μην εκτελεστεί τις επόμενες ημέρες κανένα έργο μπροστά από το Δημοτικό Θέατρο. Η Πάτρα έχει βουλιάξει οικονομικά και δεν αντέχει την περίοδο των εορτών να εμποδίζεται η προσπέλαση του καταναλωτικού κοινού στις εμπορικές επιχειρήσεις.»

5.3 ΑΓΩΓΕΣ- ΑΙΤΗΣΕΙΣ- ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

«Οργή και αγανάκτηση!» αυτά είναι τα συναισθήματα των ιδιοκτητών καταστημάτων έτσι όπως μας τα μετέφερε ο πρόεδρος του Εμπορικού Συλλόγου Πατρών κ. Αντωνόπουλος. Οι επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται περιμετρικά της πλατείας Γεωργίου έχουν φτάσει σε οικονομικό τέλμα, ενώ βλέπουν το έργο της ανάπλασης να αργεί να τελειώσει και τα κέρδη τους σταδιακά να μειώνονται. Γι' αυτό το λόγω προτίμησαν να κάνουν κάποιες προτάσεις στο Δήμο και στη συνέχεια να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα τους μέσω της νομικής οδού.

Οι πρώτες ενέργειες του Εμπορικού Συλλόγου ήταν να καταθέσουν κάποιες προτάσεις για τους κοινόχρηστους χώρους. Συγκεκριμένα, ο Σύλλογος Καταστημάτων Εστίασης πρότεινε άμεσο σχεδιασμό των χώρων κατάληψης εκ νέου, βάση σχεδίου. Οι εκ των προτέρων και μόνο αυτοί, να τύχουν καλύτερης τιμολογιακής πολιτικής από το δήμο, ενώ πρότεινε την αποζημίωση των 15 ευρώ ανά τετραγωνικό, για δύο χρόνια. Αυτή ήταν και η πρώτη από μια διαμαρτυριών από τον Εμπορικό Σύλλογο και το Επιμελητήριο.

Στη συνέχεια ανέλαβε δράση το Επιμελητήριο Αχαΐας, το οποίο κατόπιν αιτήσεως του Εμπορικού Συλλόγου της Πάτρας έκανε παρέμβαση προς τον αντιδήμαρχο Πατρών κ. Γ. Λάζαρη. Εξέφρασε τον προβληματισμό των επιχειρηματιών που δραστηριοποιούνται περιμετρικά της πλατείας Γεωργίου και παρακάλεσε να εντατικοποιηθούν οι εκτελέσεις των έργων, ώστε να συντομευτεί ο χρόνος παράδοσης του έργου.

Με την πάροδο του χρόνου και βλέποντας ότι τα έργα καθυστερούν και μάλιστα αδικαιολόγητα οι καταστηματαρχές ενέτειναν τις κινητοποιήσεις τους ενώ οι συναντήσεις τους με το δήμαρχο κ. Καράβολα και τον αντιδήμαρχο κ. Λάζαρη έγιναν περισσότερες.

«Τα μαγαζιά έχουν βουλιάξει και οι συνάδελφοι σκέφτονται το ενδεχόμενο να προσφύγουν με αγωγές για διαφυγόντα κέρδη.» τόνισε σε μια από τις συναντήσεις ο πρόεδρος του Εμπορικού κ. Τάκης Αντωνόπουλος, μεταφέροντας τις διαμαρτυρίες των εμπόρων που δραστηριοποιούνται στην πλατεία Γεωργίου.

Από την πλευρά του ο κ. Καράβολας φέρεται πως παραδέχεται ότι υπήρξαν καθυστερήσεις που τις απέδωσε σε επιπλέον εργασίες και αντικειμενικές δυσκολίες.

«Τέλος Φεβρουαρίου με αρχές Μαρτίου (του 2004) η πλατεία θα είναι έτοιμη» ήταν η νέα πρόβλεψη που προκάλεσε την αντίδραση του Νίκου Στριφτούλια, μέλους του Δ.Σ. ο οποίος διαμαρτυρήθηκε ότι στην πλατεία δεν προχωράει τίποτα και πρόσθεσε ότι θα βοηθούσε στην επίσπευση των εργασιών η δημιουργία δεύτερης βάρδιας.

Εν τω μεταξύ, νέα προβλήματα δημιούργησαν τα συνεργεία της ΔΕΗ, τα οποία ενώ έβγαλαν απαγορευτικό για τις εργασίες ανάπλασης, έλαμψαν δια της απουσίας τους, προφανώς λόγω καλοκαιρινών διακοπών.

Από την πλευρά της Δημοτικής Αρχής δεν υπήρξε καμία ενημέρωση με αποτέλεσμα για ακόμη μια φορά να εξοργιστούν οι επιχειρηματίες. «Είναι αναφαίρετο δικαίωμα μας να ξέρουμε τι συμβαίνει έξω από τα καταστήματα μας.» υποστήριξε ο επιχειρηματίας κ. Δημόπουλος, που δραστηριοποιείται στην περιοχή.

Ο Εμπορικός Σύλλογος, με έγγραφη πρόσκληση προς το Δήμο προγραμματίσει συνάντηση προκειμένου να συζητηθεί το θέμα. Το προεδρείο ζήτησε τη μείωση των τελών που πλήρωναν τα καταστήματα πέριξ της πλατείας για το διάστημα που διαρκούσαν οι εργασίες και ενημέρωση για το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης τους. Επίσης, υποστήριξε ότι ο δήμος θα πρέπει να εκτιμήσει παραμέτρους όπως: ποιοί επαγγελματίες θίγονται, πως θα τους ενημερώσει, πως θα γίνει γρήγορα το έργο. Τέλος, ο Εμπορικός Σύλλογος τόνισε ότι στη δεύτερη φάση των εργασιών, όπου τα συνεργεία θα μετακινηθούν στις στοές, επομένως και στις προβολές των καταστημάτων, οι καταστηματάρχες δε θα ανεχτούν καθυστερήσεις.

5.4 ΡΥΠΑΝΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΛΟΓΩ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Σε υπ' αριθμό ένα ρυπογόνο εστία μέσα στο κέντρο της πόλης είχε μετατραπεί η πλατεία Γεωργίου κατά τη διάρκεια των εργασιών ανάπλασης.

Καταστηματάρχες και θαμώνες (όσοι είχαν απομείνει) σήκωναν τα χέρια ψηλά, καθώς το μεγαλύτερο μέρος της ημέρας ένα σύννεφο σκόνης κάλυπτε τα καταστήματα πέριξ της πλατείας. Σε συνδυασμό με το δυνατό αέρα που επικρατεί κατά τους χειμερινούς μήνες στην Πάτρα οι ρύποι εξακοντίζονταν ευρύτερα.

Η σκόνη προερχόταν από την άμμο που εναπόθεταν τα φορτηγά για τις εργασίες ανάπλασης. «Χάσαμε όλη την πελατεία μας» κατήγγειλαν οι επιχειρηματίες, καθώς έβλεπαν τους πελάτες να φεύγουν τον ένα μετά τον άλλο και την πτώση της κίνησης να ξεπερνά το 50%.

Ο κόσμος απέφευγε τα μαγαζιά στην πλατεία, αφού η σκόνη από την άμμο κάθεται στα πνευμόνια τους. Ειδικότερα τις ημέρες με υψηλές θερμοκρασίες, όπου η ατμόσφαιρα ήταν ξηρή, η σκόνη μεταφερόταν πιο εύκολα.

Το πρόβλημα είχε γίνει ακόμη πιο έντονο την εποχή που ταυτόχρονα με την ανάπλαση της πλατείας εκτελούνταν έργα του ΟΤΕ και της ΔΕΗ, τα οποία όμως οι υπεύθυνοι δεν ολοκλήρωναν, αλλά άφηναν ημιτελή.

5.5 ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΑ ΕΘΙΜΑ

Εξαιτίας της ανάπλασης όμως άλλαξαν και πατροπαράδοτα έθιμα όπως οι Μποναμάδες της Πρωτοχρονιάς και ο τόπος διεξαγωγής των καρναβαλικών εκδηλώσεων, αλλά δημιουργήθηκαν και πολλά προβλήματα στην πορεία της καρναβαλικής παρέλασης.

1. ΜΠΟΝΑΜΑΔΕΣ

Οι Μποναμάδες είναι ένα έθιμο της Πρωτοχρονιάς που λαμβάνει χώρα στην πλατεία Γεωργίου τουλάχιστον 50 χρόνια. Πλανόδιοι πωλητές τοποθετούν πάγκους και πωλούν παιχνίδια και διάφορα άλλα χριστουγεννιάτικα είδη. Την Πρωτοχρονιά του 2003 στην πλατεία Γεωργίου διεξάγονταν ακόμα έργα και η εύρεση άλλου χώρου ήταν αδύνατη. Τελικά, η λύση δόθηκε την τελευταία στιγμή και ήταν ο πεζόδρομος των Τριών Ναυάρχων. Οι γιορτή άλλαξε τόπο ύστερα από 50 χρόνια.

2. ΕΝΑΡΞΗ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙΟΥ

Η έναρξη του καρναβαλιού δίνεται κάθε χρόνο από την πλατεία Γεωργίου της Πάτρας. Εκεί συρρέει χιλιάδες κόσμου, ο δήμαρχος της πόλης κηρύσσει την έναρξη και στη συνέχεια ακολουθεί ένα φαντασμαγορικό πρόγραμμα. Λόγω της θέσης και της κατασκευής της πλατείας είναι δυνατή η προσέλευση και η παρακολούθηση από κάθε σημείο. Τον Ιανουάριο του 2004 όμως η γιορτή αυτή έχασε την αίγλη της.

Παρ' όλες τις προσπάθειες των υπευθύνων για ισάξια διοργάνωση τα αποτελέσματα υστερούσαν κατά πολύ των προηγούμενων ετών. Η έναρξη έγινε στην πλατεία Τριών Συμμάχων. Ο χώρος για την εξέδρα ήταν μικρός και οι εκδηλώσεις πολύ λίγες. Η ακουστική δεν ήταν καθόλου καλή, έχοντας ως αποτέλεσμα να ακούγεται ένας συνεχόμενος βόμβος. Η οδός της Αγίου Νικολάου είχε πλημμυρίσει κόσμο, ο οποίος όμως δεν είχε ορατότητα ούτε στην εξέδρα, ούτε στα βεγγαλικά, που κάθε χρόνο "κλέβουν την παράσταση". Το αποτέλεσμα ήταν να συρρεύσει πολύς κόσμος, ο οποίος έφυγε χωρίς να δει την τελετή έναρξης

Και οι καρναβαλικές πορείες, όμως διέφεραν από τα προηγούμενα χρόνια. Η μεγαλύτερη αλλαγή ήταν η μείωση των παρελάσεων από τρεις σε δυο. Η πρώτη διεξάχθηκε το προτελευταίο Σάββατο και η δεύτερη την τελευταία Κυριακή. Και οι δύο πέρασαν από το ανατολικό μέρος της πλατείας και όχι από το δυτικό όπως κάθε χρόνο. Παραδοσιακά, κάθε καρναβαλικό γκρουπ κάθεται αρκετά λεπτά στην πλατεία, χορεύοντας και κάνοντας διάφορες κινήσεις ώστε να κερδίσουν το θαυμασμό του κόσμου και των επισήμων. Φέτος, ο ρυθμός της παρέλασης ήταν πολύ γρήγορος ώστε να μη συσσωρευτεί κόσμος, λόγω έλλειψης χώρου. Η εξέδρα των επισήμων ήταν μικρότερη και τοποθετημένη στο ανατολικό μέρος της πλατείας Γεωργίου.

3. ΕΚΤΑΚΤΑ ΜΕΤΡΑ ΣΤΟ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ

Λαμαρίνες υψώθηκαν στην πλατεία Γεωργίου ως προστατευτικά μέσα για την περίοδο του καρναβαλιού, οπότε αναμενόταν πλήθος επισκεπτών με σημείο αναφοράς και συγκέντρωσης την κεντρική πλατεία της Πάτρας.

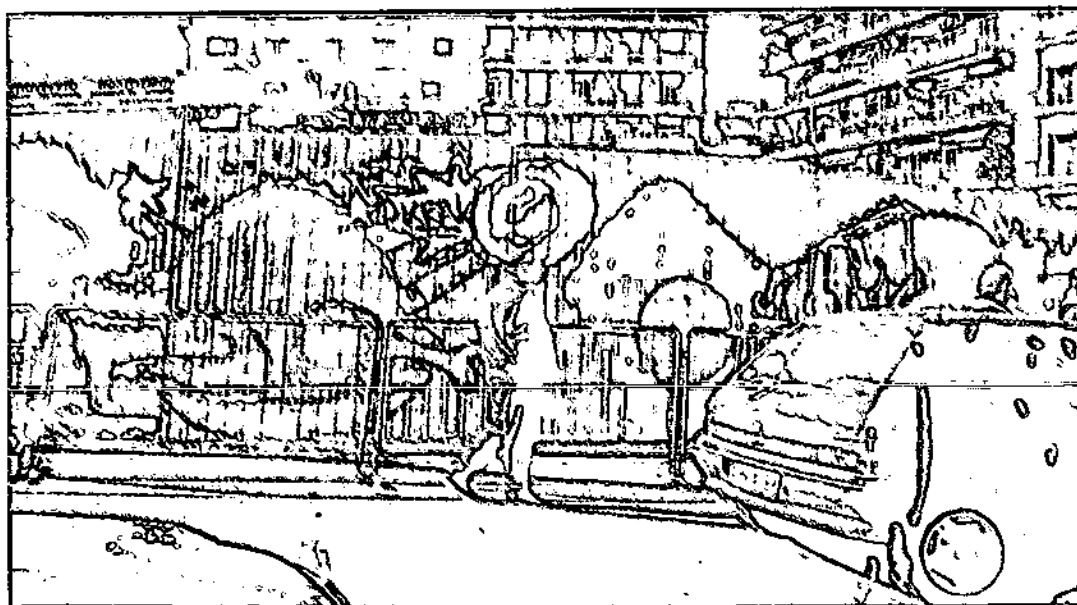
Το κεντρικό τμήμα της πλατείας ήταν έτοιμο και θα δινόταν στην κυκλοφορία για πεζούς. Αυτό πρακτικά σήμαινε ότι χιλιάδες επισκεπτών, πολλοί από τους οποίους διανυκτέρευαν στους δρόμους, θα βρισκότουσαν στην πλατεία Γεωργίου.

Ο προβληματισμός ήταν έντονος. Ο κόσμος ήταν προκατειλημμένος μετά τα επεισόδια της 9^{ης} Μαρτίου του 2003. Σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η πλατεία θα παρέμενε ένα εργοτάξιο και τα οικοδομικά υλικά θα μπορούσαν να αποτελέσουν ακόμα ένα μέσο επίθεσης, πολλοί επαγγελματίες που δραστηριοποιούνταν στην περιοχή έσπευσαν να λάβουν έκτακτα μέτρα.

Ωστόσο, ο κ. Γαλανόπουλος, σε μια προσπάθεια να καθησυχάσει τον κόσμο προχώρησε στην απομάκρυνση από την πλατεία πολλών υλικών και περιόρισε το χώρο του εργοταξίου στο πάνω και κάτω μέρος της πλατείας. Επίσης απέκλεισε τα επικίνδυνα σημεία με λαμαρίνες και ενίσχυσε τα υπόλοιπα με προστατευτικά μέσα.

Τελικά, κατά τη διάρκεια συσκέψεων για την ασφάλεια της καρναβαλικής περιόδου, αποφασίστηκε η εγκατάσταση λαμαρινών ύψους τριών μέτρων. Επίσης, τοποθετήθηκαν προβολείς ώστε να υπάρχει άπλετο φως, ενώ ο χώρος φυλασσόταν σε 24ωρη βάση. Κι επειδή εκφραζόντουσαν φόβοι για το τι θα μπορούσε να συμβεί εάν κάποιος κατάφερναν να περάσουν στο κλειστό εργοτάξιο, αποφασίστηκε να μπουν φύλακες, όχι μόνο στον εξωτερικό, αλλά και στον εσωτερικό χώρο του.

Ωστόσο, τα παιδιά έδωσαν και πάλι το δικό τους στίγμα. Σε μια προσπάθεια να διαμαρτυρηθούν για την πολύμηνη καθυστέρηση των έργων, αλλά και να "βάλουν λίγο χρώμα" στη ζωή των μεγάλων, έβαψαν τις λαμαρίνες!

Με έκπληξη έβλεπαν οι πατρινοί εξήντα περίπου νέα παιδιά κρατώντας σπρέι στα χέρια τους να σχηματίζουν διάφορα σχέδια στις όρθιες λαμαρίνες που είχαν τοποθετηθεί γύρω από την πλατεία. Το αποτέλεσμα έγινε φανερό έξι ώρες αργότερα όταν τα παιδιά, μαθητές Γυμνασίων και Λυκείων, μαζί με τους καθηγητές τους, άφησαν κάτω τα σπρέι και κοίταξαν τα δημιουργήματά τους. Οι λαμαρίνες που περιέκλειαν την πλατεία Γεωργίου είχαν ζωγραφιστεί με γκράφιτι και παρουσίαζαν πια μια πολύχρωμη και όμορφη όψη.

Την πρωτοβουλία για την αλλαγή της όψης της πλατείας πήρε ο υπεύθυνος του τεχνικού τομέα του δήμου κ. Λάζαρης, ενστερνιζόμενος και αποδεχόμενος την πρόταση της κ. Παυλοπούλου, υπεύθυνη του γραφείου Τύπου του Δήμου.

Κάλεσαν λοιπόν μαθητές γυμνασίων και λυκείων που εξειδικεύονταν στη ζωγραφική με γκράφιτι να σχεδιάσουν και να ζωγραφίσουν τα πάνελ στην πλατεία. «Η ανταπόκριση των παιδιών ήταν εντυπωσιακή» δήλωσε η κ. Παυλοπούλου.

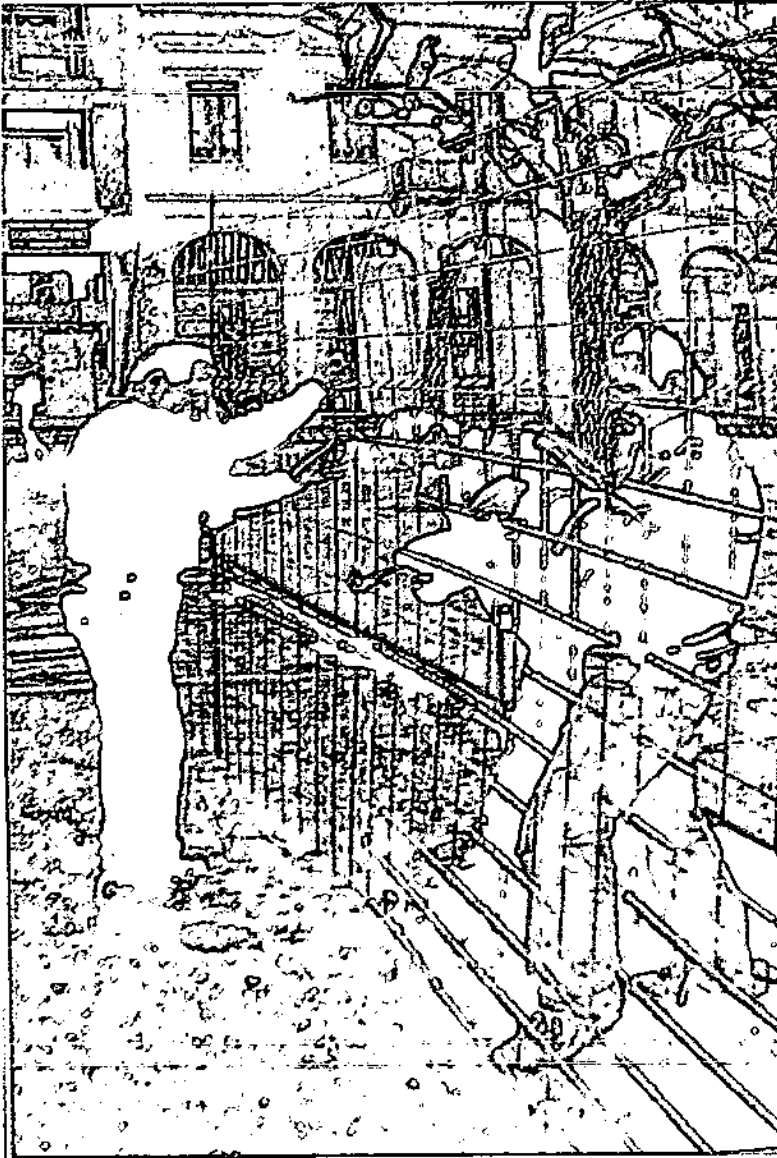
Ωστόσο, σε αυτό το σημείο θα πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι καμία από τις προαναφερθέντες ενέργειες δε θα ήταν αναγκαία, εάν οι υπεύθυνοι είχαν παραδώσει την πλατεία σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα.

5.6 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

Η δημιουργία μιας πλατείας αντάξιας της θέσης που κατείχε στο παρελθόν η Πάτρα, αλλά και της θέσης που έχει τώρα μέσα στον ευρωπαϊκό κόσμο ήταν ο διακαής πόθος όλων των πατριτών, αλλά και των εμπνευστών της ανάπλασης. Ωστόσο, όπως αποδείχτηκε, όταν υπάρχει έλλειψη του κατάλληλου εξοπλισμού, αλλά κυρίως του προγραμματισμού (χαρακτηριστικό του λαού μας) παύει να είναι εφικτό το πέρας του έργου στον προκαθορισμένο χρόνο, με ότι αυτό συνεπάγεται.

Το έργο ανάπλασης της πλατείας Γεωργίου, δημιούργησε άπειρα προβλήματα, όχι μόνο στους επιχειρηματίες της περιοχής, αλλά και στην καθημερινή ζωή των πατριτών.

Έκπληκτοι οδηγοί και περαστικοί έβλεπαν τους υπάλληλους του δήμου να τοποθετούν συρματοπλέγματα στην πλατεία Γεωργίου το πρωί της Καθαράς Δευτέρας του 2003. Οι περισσότεροι πίστεψαν ότι η απαγόρευση της περιμετρικής διέλευσης των αυτοκινήτων οφειλόταν στα καρναβαλικά παρατράγουδα της 9^{ης} Μαρτίου, αφού δεν ήταν ενήμεροι για την έναρξη των εργασιών ανάπλασης της πλατείας.

Η δημοτική αρχή ζήτησε την κατανόηση των δημοτών ωστόσο όφειλε να διασφαλίσει και την έγκαιρη ολοκλήρωση του έργου. Ο αντιδήμαρχος έργων κ. Λάζαρης δήλωσε: «Θα καταβάλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να ολοκληρωθεί το έργο μέχρι τα τέλη του 2003». Οι εργασίες ξεκίνησαν την Τρίτη 11 Μαρτίου. Ο δήμος είχε αποφασίσει την ολική διακοπή της κυκλοφορίας επί του βορείου και νοτίου τμήματος της πλατείας μεταξύ των οδών Κορίνθου και Μαιζώνος.

Διερευνητέο

ήταν εάν θα εντοπιζόντουσαν αρχαία κάτω από το έδαφος της πλατείας, οι εκτιμήσεις όμως του προϊστάμενου της ΣΤ' Εφορείας Αρχαιοτήτων κ. Μ. Πετρόπουλου ήταν θετικές. Εάν επιβεβαιωνόταν, ενδεχόταν να υπήρχαν καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση του έργου, δεδομένου ότι το χτύπημα της σκαπάνης σε αρχαιολογικά ευρήματα συνιστά αυτομάτως την παρέμβαση της αρχαιολογικής υπηρεσίας.

Ο κ. Λάζαρης θέλοντας να αφήνοντας αιχμές για τη διαχείριση του έργου προς την προηγούμενη δημοτική παράταξη δήλωσε ότι, η προηγούμενη δημοτική αρχή προτίμησε να παραδώσει το σύνολο της πλατείας στον ανάδοχο, αντί να γίνει τμηματικά η κατασκευή του έργου όπως είχε σχεδιάσει η προηγούμενη (και τωρινή) δημοτική αρχή, με στόχο να παραδοθεί έγκαιρα στους δημότες.

A) ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΚΑΙ ΝΟΤΙΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ.

Με την έναρξη των εργασιών στην πλατεία Γεωργίου και τον αποκλεισμό του βορείου και νοτίου τμήματος της, εμφανίστηκαν και τα πρώτα προβλήματα, αφενός στην κυκλοφορία των οδηγών και αφετέρου στην απρόσκοπτη λειτουργία του Αστικού ΚΤΕΛ, καθώς και των οδηγών ταξί.

Στη συνέχεια καταγράφονται αυτά τα προβλήματα, όπως μας τα μετέφεραν οι πολίτες της Πάτρας, αλλά και όπως τα αποτυπώσαμε εμείς οι ίδιοι, έπειτα από έρευνα.

➤ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΟΔΗΓΩΝ

Αν και η δημοτική αρχή σε συνεργασία με τον ανάδοχο του έργου προσπάθησαν να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να μην ταλαιπωρηθούν πολύ οι Πατρινοί πολίτες, τα πρώτα παράπονα δεν άργησαν να διατυπωθούν αφενός από διερχόμενους οδηγούς που αιφνιδιάστηκαν και αφετέρου από τους πεζούς οι οποίοι ζητούσαν να δημιουργηθούν διάδρομοι κατά μήκος της πλατείας ώστε να διευκολύνεται η διέλευση τους.

Καθώς τα έργα στην πλατεία Γεωργίου βρισκόντουσαν σε εξέλιξη, δεν ήταν και λίγοι εκείνοι που πάρκαραν τα ΙΧ τους στη δεξιά πλευρά του δρόμου. Αποτέλεσμα ήταν η κυκλοφορία να γίνεται με δυσχέρεια, ειδικά τα Σαββατοκύριακα, και να σχηματίζονται ουρές στις εισόδους και εξόδους της πλατείας.

➤ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΟΔΗΓΩΝ ΤΑΞΙ

Ο αποκλεισμός των δρόμων βόρεια και νότια της πλατείας Γεωργίου δημιούργησε πολλά προβλήματα και στους επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται στη γύρω περιοχή, μεταξύ των οποίων ήταν και οι οδηγοί ταξί.

Οι χώροι στάθμευσης των ταξί μεταφέρθηκαν προσωρινά στα εξής σημεία: στο χώρο έναντι της βορειοδυτικής γωνίας της πλατείας από την οδό Γεροκωστοπούλου έως την οδό Μαιζώνος και στο χώρο έναντι της νοτιοανατολικής γωνίας της πλατείας από την οδό Κορίνθου έως την οδό Γεροκωστοπούλου.

Αυτή η αλλαγή σε συνδυασμό με τη αμέλεια κάποιων οδηγών να παρκάρουν τα αυτοκίνητα τους στο χώρο στάθμευσης των ταξί δυσχέραινε κατά πολύ το έργο των οδηγών ταξί αφού δε μπορούσαν να σταματήσουν για να παραλάβουν επιβάτες.

➤ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΤΕΛ

Τα πρώτα προβλήματα δεν άργησαν να παρουσιαστούν όμως και για το Αστικό ΚΤΕΛ Πατρών. Με τον αποκλεισμό από την κυκλοφορία του νοτίου τμήματος της πλατείας καταργήθηκε η στάση του λεωφορείου Νο6 το οποίο εκτελούσε τη διαδρομή από την Πάτρα έως το Πανεπιστήμιο.

Οι κυρίως ζημιωμένοι από αυτή την αλλαγή ήταν οι φοιτητές του Πανεπιστημίου, αφού μετακινήθηκε η στάση, άρα και η αφετηρία του Νο6 στην Κορίνθου.

Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα όσοι έμεναν προς τη νότια πλευρά της πόλης να αναγκάζονται να περπατήσουν επιπλέον ώρα για να πάρουν το λεωφορείο.

Οι διαδρομές των λεωφορείων επηρεάζονταν βεβαίως και από το γενικότερο κυκλοφοριακό χάος που επικρατούσε στην Πάτρα. Λόγω της κυκλοφοριακής συμφόρησης στο κέντρο της πόλης τα δρομολόγια γινόντουσαν με μεγάλη καθυστέρηση με αποτέλεσμα όταν έφταναν στις στάσεις να περιμένει πολύ κόσμος, αγανακτισμένος για την αργοπορία.

Η κατάσταση επιδεινώθηκε τους επόμενους μήνες με τον αποκλεισμό από την κυκλοφορία και των άλλων δρόμων, της Κορίνθου και της Μαιζώνος.

Β) ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΠΕΡΙΜΕΤΡΙΚΑ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ

Η ταλαιπωρία ωστόσο δεν είχε τέλος για τους πολίτες της Πάτρας, αφού επεκτάθηκε η ζώνη εκτέλεσης των έργων ανάπλασης και στο οδόστρώμα. Ο λόγος ήταν η έναρξη των εργασιών αποχέτευσης στην πλατεία Γεωργίου, οι οποίες εκτός απροόπτου θα ολοκληρωνόντουσαν σε ένα μήνα. Η κυκλοφορία των οχημάτων διακόπηκε για τρεις ημέρες στις οδούς Ρήγα Φεραίου (Πατρέως μέχρι Ερμού) και Γεροκωστοπούλου (Πατρέως μέχρι Μαιζώνος) για την κατασκευή αποχετευτικού αγωγού. Η ΔΕΥΑΠ έπρεπε να τοποθετήσει αγωγούς αποχέτευσης και όμβριων υδάτων στην πλατεία οι οποίοι θα συνδεόντουσαν με το κυρίως δίκτυο, κάτι το οποίο θεωρούνταν απαραίτητα για να προχωρήσει η ανακατασκευή της πλατείας.

Ο αντιδήμαρχος έργων κ. Λάζαρης ζήτησε την κατανόηση των πολιτών και ανακοίνωσε ότι θα λαμβάνονται σταδιακά αποφάσεις για την κυκλοφορία και την στάθμευση των οχημάτων, αφού οι εργασίες κατασκευής του αγωγού θα εξελίσσονταν και περιμετρικά της πλατείας στις οδούς Μαιζώνος και Κορίνθου. Κατόπιν συνεννόησης με το αστικό ΚΤΕΛ και το σύλλογο των ταξί αποφασίστηκε η τμηματική κατασκευή του έργου, ώστε να μην υπάρξει πλήρης αποκλεισμός των δυο προαναφερόμενων δρόμων.

«Ζητάμε κατανόηση από τους συμπολίτες μας και επισημαίνουμε ότι η ταλαιπωρία είναι προσωρινή ενώ το έργο θα είναι μόνιμο.» υποστήριξε ο αντιδήμαρχος έργων. Ευχαρίστησε τον πρόεδρο της ΔΕΥΑΠ κ. Γ. Παπασπυρόπουλο και το προσωπικό της για τις αλλαγές που έκαναν (τρεις) στη μελέτη, προκειμένου να αποφευχθεί "συνάντηση" των σκαπτικών μηχανημάτων με αρχαία.

Ο δήμος Πατρέων παρενέβη στο Υπουργείο Εργασίας, ζητώντας να επιτραπεί στον ανάδοχο η εκτέλεση εργασιών τα σαββατοκύριακα, κάτι το οποίο επιθυμούσε και ο ίδιος ο εργολάβος ώστε να "τρέξει" το έργο. Ο κ. Λάζαρης διευκρίνισε ότι επιθυμία του εργολάβου ήταν να γίνονται εργασίες και τις απογευματινές ώρες, αλλά διαφωνούσαν οι κάτοικοι της πλατείας επικαλούμενοι το ωράριο κοινής ησυχίας.

Η δημοτική αρχή είχε υποσχεθεί πως θα καταβαλλόταν προσπάθεια να περιοριστεί στο ελάχιστο η ταλαιπωρία των οδηγών αλλά και των πεζών, ωστόσο τα προβλήματα ήταν ακόμη μεγαλύτερα από τα αναμενόμενα και εντοπίστηκαν στα εξής σημεία.

➤ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΟΔΗΓΩΝ

Μεγαλύτερη από την αναμενόμενη ήταν η ταλαιπωρία που υπέστησαν όμως όλο το μήνα Αύγουστο οι οδηγοί των οχημάτων αλλά και οι πεζοί που ήθελαν να διασχίσουν την πλατεία Γεωργίου.

Τα συνεργεία βγήκαν από τα όρια της πλατείας και έσκαψαν και στο δρόμο, αφήνοντας μόνο μια λωρίδα έξι μέτρων από την οποία μπορούσε να διέλθει μόνον ένα αυτοκίνητο.

Η ταλαιπωρία έγινε ακόμη μεγαλύτερη για τους πεζούς αφού αυτοί μπορούσαν να περπατούν μόνο από τις στοές, διότι τα κάγκελα που είχαν τοποθετηθεί για να σχηματίζουν διόδους αποσύρθηκαν για να πραγματοποιηθούν οι εργασίες της ανάπλασης.

«Μόλις ολοκληρωθεί το τμήμα αυτό, τότε θα επιτρέψουμε τη διέλευση των οχημάτων από εκεί και θα προχωρήσουμε το έργο προς την πλευρά των στοών.» δήλωνε ο ανάδοχος του έργου Γ. Γαλανόπουλος, που παρατήρησε πως η επιλογή του συγκεκριμένου χρόνου για να κατασκευαστεί αυτό το τμήμα του έργου έγινε από το δήμο Πατρέων. «πιστεύουμε ότι τώρα είναι κατάλληλη η εποχή που λείπουν αρκετοί σε διακοπές και έτσι θα ταλαιπωρηθούν λιγότεροι. Αργότερα, και ιδιαίτερα το Σεπτέμβριο, η ταλαιπωρία θα ήταν πολύ μεγαλύτερη από ότι τώρα» προσέθετε στις δηλώσεις του.

Ωστόσο, παρ' όλες τις προσπάθειες Δημοτικής Αρχής και ΔΕΥΑΠ δεν αποφεύχθηκε το κυκλοφοριακό έμφραγμα όταν τα έργα προχώρησαν στην οδό Μαιζώνος. Ήταν αναπόφευχθη η προσωρινή διακοπή της κυκλοφορίας, η οποία διοχετευόταν στην Ερμού και στη συνέχεια "έπεφτε" στην Κανακάρη, αφού η Μαιζώνος ήταν κλειστή μέχρι το ύψος της Πατρέως. Επίσης, απροσπέλαστη ήταν και η Γεροκωστοπούλου μεταξύ Ρήγα Φεραίου και πλατείας.

Μεγάλος αριθμός οδηγών εξεπλάγη δυσάρεστα τις πρώτες ημέρες των εργασιών, καθώς, είτε δε γνώριζαν για τις κυκλοφοριακές αλλαγές είτε είχαν ξεχάσει τότε αυτές ξεκινούσαν. Στην πραγματικότητα τους επανέφεραν τα προειδοποιητικά πλέγματα που είχε τοποθετήσει ο ανάδοχος στην οδό Ερμού.

Οι υπεύθυνοι πίστευαν ότι η συγκεκριμένη περίοδος ήταν η πλέον ενδεδειγμένη για την εκτέλεση των εργασιών στο κάτω μέρος της πλατείας, δεδομένου ότι λόγω της Αυγουστιάτικης απόδρασης οι επιπτώσεις στο κυκλοφοριακό θα ήταν περιορισμένες. Για τη επίσπευση μάλιστα των εργασιών τα συνεργεία δούλεψαν και το Σαββατοκύριακο, όπως είχε ζητηθεί.

Τα συνεργεία ξεκίνησαν την ημέρα που είχε συμφωνηθεί την εκτέλεση των εργασιών, προκειμένου να ολοκληρώσουν εμπρόθεσμα τις υποχρεώσεις τους, όπως προέβλεπε η σχετική απόφαση της Επιτροπής Κυκλοφοριακών Ρυθμίσεων.

Δυστυχώς, όμως, η ταλαιπωρία δεν είχε τέλος, αφού ακολούθησε η διακοπή της κυκλοφορίας στο σημαντικότερο δρόμο της Πάτρας, την οδό Κορίνθου. Ζέστη και σκόνη... Στον κυκεώνα των έργων της πλατείας Γεωργίου βρίσκονταν για άλλη μια φορά οι πατρινοί οδηγοί.

"Φωτιά" πήραν οι τηλεφωνικές γραμμές εφημερίδων και ραδιοφωνικών σταθμών εκείνες τις ημέρες, από αγανακτισμένους οδηγούς, που ζητούσαν απελπισμένα την παρέμβαση της Τροχαίας για περιπτώσεις διπλοστάθμευσης σε παρακείμενους δρόμους.

Κάποιοι άλλοι επικοινωνούσαν τηλεφωνικά με την υπηρεσία για να διαμαρτυρηθούν. Η απάντηση που λάμβαναν όμως ήταν ότι χρησιμοποιούνται όλο το προσωπικό που υπήρχε στη διάθεση της υπηρεσίας, που είχε μείνει με ελάχιστο προσωπικό, λόγω της μετακίνησης των στελεχών της στη Χαλκιδική για τις ανάγκες της Συνόδου Κορυφής των ευρωπαϊών ηγετών.

Η Τροχαία τοποθέτησε μεν τροχονόμους σε κεντρικές διασταυρώσεις για να διευκολύνουν την κατάσταση τις ώρες αιχμής, αλλά το πρόβλημα βελτιώθηκε ελαφρά σε σύγκριση με τις προηγούμενες ημέρες. Η μικρή βελτίωση παρατηρήθηκε, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Τροχαίας, επειδή υπήρξε ένας αριθμός οδηγών που απέφυγε να κινηθεί στο κέντρο, οι οποίοι έπαθαν και έμαθαν. Οι οδοί Καραϊσκάκη και Αγίου Ανδρέου ήταν αυτές που απορροφούσαν τον κύριο όγκο των οχημάτων.

Υπομονή για λίγες ημέρες ακόμα σύστηνε η δημοτική αρχή στους οδηγούς. Αλλά πόσα περιθώρια υπομονής έχει ακόμα ένας κόσμος, ο οποίος ταλαιπωρείται από αποκλεισμούς κεντρικών δρόμων εδώ και πάνω από 10 χρόνια...

➤ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΟΔΗΓΩΝ ΤΑΞΙ

Οι νέες κυκλοφοριακές ρυθμίσεις δε θα μπορούσαν να αφήσουν ανεπηρέαστους και τους οδηγούς ταξί οι οποίοι για ακόμα μια άλλαξαν το χώρο στάθμευσης των αυτοκινήτων τους.

Η πιάτσα που βρισκόταν στο επάνω μέρος της πλατείας μεταφέρθηκε στην οδό Κανακάρη, και τα ταξί στάθμευαν μεταξύ των οδών Ερμού και Γεροκωστοπούλου. Ενώ τα ταξί από το κάτω μέρος της πλατείας στάθμευαν στην οδό Μαιζώνος στο τμήμα μεταξύ της πλατείας και τη οδού Πατρέως.

Και η ταλαιπωρία συνεχιζόταν...

➤ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΤΕΛ

Μετά την κατάργηση της στάσης νότια της πλατείας και την αργοπορία πολλών δρομολογίων η ταλαιπωρία συνεχίστηκε με τη δημιουργία μόνο μιας λωρίδας κυκλοφορίας στις οδούς Μαιζώνος και Κορίνθου. Αυτό συνέβη διότι στο υπόλοιπο οδόστρώμα εκτελούνταν εργασίες από τη ΔΕΥΑΠ.

Αυτό σήμαινε πως όταν τα λεωφορεία έκαναν στάση στο επάνω και στο κάτω μέρος της πλατείας για να αφήσουν και να πάρουν επιβάτες, τότε τα οχήματα που ακολουθούσαν δε μπορούσαν να περάσουν και σχηματίζονταν μεγάλες ουρές.

«Δεν αντέχουμε άλλο! Ζητάμε επειγόντως από την τροχαία να αστυνομεύσει το κέντρο» ξεσπούσαν ορισμένοι αγανακτισμένοι οδηγοί. Μάταια βέβαια διότι αφενός δεν ήταν δυνατή η παρουσία κάποιου υπεύθυνου της τροχαίας 24 ώρες το 24ωρο, αφετέρου η διαρρύθμιση ήταν τέτοια που δεν μπορούσαν να γίνουν και πολλές παρεμβάσεις για πιο ομαλή κυκλοφορία των αυτοκινήτων.

➤ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΡΥΠΑΝΣΗΣ

“Απέραντος σκουπιδότοπος και υπαίθριο πάρκινγκ” αυτές ήταν οι μόνες λέξεις με τις οποίες μπορεί να χαρακτηρίσει κανείς τη πλατεία Γεωργίου κατά τη διάρκεια εργασιών ανάπλασης της. Αυτή ήταν η εικόνα που παρουσίαζε η πλατεία περίπου το Δεκέμβριο του 2003.

Η συμπεριφορά ορισμένων Πατριτών απέναντι στην πόλη χαρακτηρίζεται επεικώς απαράδεκτη. Καθημερινά η πλατεία μετατρέπεται σε έναν απέραντο σκουπιδότοπο. «έχουμε βρει ακόμα και είδη υγιεινής» δήλωσε κάποιο μέλος των συνεργείων, τα οποία αναλώνουν καθημερινά σημαντικό χρόνο για τον καθαρισμό του εργοταξίου.

Σοβαρότερο ήταν το πρόβλημα με τη στάθμευση των ΙΧ περιμετρικά της πλατείας Γεωργίου. Κάποιος ασυνείδητος (ή απελπισμένος οδηγός για μια θέση στάθμευσης) άνοιξε τα συρματοπλέγματα και πάκκαρε εντός του εργοταξίου. Έτσι έγινε η αρχή. Ακολούθησαν αρκετά αυτοκίνητα με αποτέλεσμα να σβηστούν τα σημάδια που είχε βάλει το συνεργείο για να συνεχίσει τις εργασίες τσιμεντόστρωσης και πλακόστρωσης.

Σε αρκετές περιπτώσεις τα ΙΧ φτάνουν μέχρι τις βιτρίνες των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται γύρω από την πλατεία. Επιχειρηματίας που κάλεσε την ΕΛ.ΛΑΣ να παρέμβει, έλαβε την απάντηση ότι δεν είναι δυνατόν να επιδώσει κλήση για παράβαση, επειδή πρόκειται για εργοτάξιο. Διαφορετική ήταν η εκτίμηση του Δήμου

για το κομμάτι που δεν έχει περιφραχτεί και αποδόθηκε σε πιθανή απροθυμία των αστυνομικών οργάνων.

➤ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΩΝ

Δεν έλειψαν βέβαια και τα προβλήματα στην κυκλοφορία των πεζών, οι οποίοι όχι μόνο ήταν υποχρεωμένοι να διανύουν μεγαλύτερη απόσταση, αλλά διακινδύνευαν και τη σωματική τους ακεραιότητα.

Με την έναρξη των εργασιών, οι πεζοί έκαναν ολόκληρο τον κύκλο της πλατείας Γεωργίου, αφού είχε απαγορευτεί η, με κάθε τρόπο, διέλευση της. Αργότερα, τοποθετήθηκαν κιγκλιδώματα, επί του δρόμου περιμετρικά της πλατείας, για τη διέλευση των πεζών. Στη συνέχεια, μετά από διαμαρτυρίες και έντονες πιέσεις καταστηματάρχων και πεζών, δημιουργήθηκαν δυο διάδρομοι κατά μήκος της πλατείας.

Ωστόσο, το πρόβλημα οξύνθηκε όταν οι εργασίες μεταφέρθηκαν στο οδόστρωμα. Οι πεζοί ήταν αναγκασμένοι να περνάνε από τις στοές, αφού τα κάγκελα που είχαν τοποθετηθεί για να σχηματίζουν διόδους, αποσύρθηκαν.

Με την ανάπλαση της πλατείας και το μόνιμο εργοτάξιο που βρισκόταν εκεί, η πόλη είχε χωριστεί στα δυο. Έτσι, οι πεζοί ήταν "υποχρεωμένοι" να πρέπει να επιλέξουν σε πιο μέρος της Πάτρας θα κινηθούν, καθώς η διέλευση της πλατείας αποτελούσε μια μικρή περιπέτεια.

Κατά τη διάρκεια όλων των έργων ανάπλασης της πλατείας στους δημότες συστηνόταν να αποφεύγεται η διέλευση από το χώρο πραγματοποίησης των έργων τόσο για την προσωπική τους ασφάλεια, όσο και για την απρόσκοπτη λειτουργία των συνεργείων, ενώ ο κ. Λάζαρης ζητούσε τη συνεχή υπομονή και κατανόηση των πολιτών.

➤ ΑΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΥΛΙΚΟ ΕΠΙΣΤΡΩΣΗΣ

Αναστάτωση προκάλεσαν δημοσιεύματα του πατρινού τύπου τα οποία έκαναν λόγο για άνοδο της θερμοκρασίας στην περιοχή της πλατείας Γεωργίου. "Κάτι από....θερμοσυσσωρευτή θα θυμίζει προσεχώς η πλατεία Γεωργίου, καθώς εκτιμάται ότι μετά την ολοκλήρωση της θα....βράζουν τα κτίρια γύρω".

Αυτό τουλάχιστον εκτιμούσαν επιστήμονες της φυσικής κτιριακού περιβάλλοντος και μηχανικοί ειδικευμένοι στα οικολογικά κτίρια, δεδομένου ότι υπήρχε και κακό προηγούμενο. Σύμφωνα με εκτιμήσεις τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν σε συνδυασμό με τη μεγάλη επιφάνια ανάκλασης που έχει η πλατεία θα τραβούν τον ήλιο προκαλώντας σημαντική αύξηση της θερμοκρασίας.

Συγκεκριμένα εκτός από τον ήλιο που δέχονται, τα κτίρια θα επιφορτίζονται και με την ανάκλαση του στο μάρμαρο της πλατείας, με αποτέλεσμα να υπάρχει διπλάσια επιβάρυνση. Οι συνθήκες εκτιμάται ότι καθίστανται περισσότερο δυσχερείς από το γεγονός ότι δεν έχει προβλεφθεί μεγάλη έκταση δεντροφύτευσης που να απορροφά την ηλιακή ακτινοβολία, η οποία θα επιστρέφει στα κτίρια. Η αύξηση της θερμοκρασίας σχετίζεται ιδιαίτερα με τα υλικά κατασκευής που επελέγησαν και λιγότερο με το αρχιτεκτονικό σχέδιο της πλατείας.

Μοντέλο...θερμοσυσσωρευτή είχε επιλεγεί και για την κεντρική πλατεία του Ηρακλείου, όπου οι χρήστες των πέριξ κτιρίων δεινοπάθησαν από την αύξηση της θερμοκρασίας. Αυτός ήταν και ο λόγος που αργότερα, αφού αποδείχτηκε τι έφταιγε, ανατέθηκε μελέτη στον επίκουρο καθηγητή φυσικής κτιριακού περιβάλλοντος κ. Μ. Σανταμούρη του Πανεπιστημίου Αθηνών. Η λύση που ο πανεπιστημιακός έδωσε, ήταν τροποποίηση των υλικών ώστε να μειώνονται τα επίπεδα αντανάκλασης του ηλίου.

Αντίστοιχο είναι το φαινόμενο που παρατηρείται και στον πεζόδρομο της Αγίου Νικολάου, δεδομένου ότι και εκεί υπάρχουν προδιαγραφές ζέστης : μάρμαρο και περιορισμένη δεντροφύτευση. Έχει παρατηρηθεί αύξηση της θερμοκρασίας στα παρακείμενα κτίρια, εκτιμάται όμως ότι είναι σε μικρότερο βαθμό συγκριτικά με τις συνθήκες που θα επικρατήσουν στην πλατεία Γεωργίου. Η διαφορά έγκειται στο ότι ο στενόμακρος δρόμος έχει σαφώς μικρότερη επιφάνεια ανάκλασης από αυτή της κεντρικής πλατείας της Πάτρας.

Προκάλεσε πάντως απορία η επιλογή των συγκεκριμένων υλικών, από τη στιγμή που οι επιπτώσεις τους σε μεγάλες επιφάνειες είναι καταγεγραμμένες. Πόσο μάλλον η περίπτωση του Ηρακλείου, όπου χρειάστηκαν εκ των υστέρων παρεμβάσεις για τη βελτίωση της κατάστασης.

Ωστόσο, σε επικοινωνία που είχαμε με τον αρχιτέκτονα της πλατείας κ. Βάη, χαρακτήρισε τα δημοσιεύματα παραπλανητικά. Μας εξήγησε ότι στην προ-ανάπλασης πλατεία το υλικό επίστρωσης ήταν το τσιμέντο, το οποίο έχει την ιδιότητα να απορροφά ακτινοβολία. Το αποτέλεσμα ήταν, με τη δύση του ηλίου, να βγαίνει η θερμότητα που απορροφούσε όλη την ημέρα στην επιφάνεια και η πλατεία να μην είναι δροσερή ούτε το βράδυ. Αντίθετα, το μάρμαρο που τοποθετήθηκε στην πλατεία αντανάκλα τον ήλιο, μόλις όμως δύσει, επικρατεί η θερμοκρασία που υπάρχει σε όλη την περιοχή και σε συνδυασμό με τα δέντρα χαρίζουν δροσιά στους περαστικούς και στους θαμώνες των καταστημάτων της περιοχής.

Δεδομένου ότι το φετινό καλοκαίρι (του 2004) η πλατεία δεν είχε ακόμα ολοκληρωθεί και τα δέντρα δεν είχαν τοποθετηθεί, δεν είμαστε σε θέση να διεξάγουμε κάποια ασφαλή συμπεράσματα. Ας ελπίσουμε...ότι τα δημοσιεύματα των εφημερίδων θα διαψευστούν.

➤ ΔΕΝΤΡΟΦΥΤΕΥΣΗ : ΕΝΑ ΑΚΟΜΗ ΜΕΛΑΝΟ ΣΗΜΕΙΟ.

Πράσινο : στοιχείο ζωής, πηγή οξυγόνου, ένδειξη υγείας. Και πολύτιμο αγαθό στη σύγχρονη εποχή. Η ύπαρξη πρασίνου στις μεγαλουπόλεις τείνει να γίνει σπάνια, καθώς το πνίγει η πυκνή ανοικοδόμηση.

Τα δέντρα που υπήρχαν στην πλατεία Γεωργίου, πριν από την ανάπλαση οριοθετούσαν το βασικό περίγραμμα της πλατείας ως δεντροστοιχία, ενώ εξυπηρετούσαν περισσότερο πρακτικούς λόγους παρά καλλωπιστικούς.

Όταν αποφασίστηκε η ανάπλαση και αναρτήθηκε στο εργοτάξιο το σχέδιο με τη μελλοντική μορφή της πλατείας, δεν ήταν λίγοι αυτοί που μίλησαν με μεγάλη ικανοποίηση και χαρά για τη δημιουργία μιας πλατείας-πάρκο. Προς μεγάλη απογοήτευση των Πατρινών, η ποσότητα του πρασίνου θα παρέμενε η ίδια και τους λόγους μας τους εξήγησαν οι μελετητές της. Το πράσινο αποτελεί δευτερεύον στοιχείο στην πλατεία. Φρόντισαν να εμπλουτίσουν το υπάρχον, αλλά δεν έδωσαν στον κόσμο την εικόνα του "πάρκου" που περίμενε. Παρέμενε μια καθαρά αστική πλατεία. Ακόμη και οι δημοτικοί παράγοντες δήλωναν κατ' επανάληψη ότι επρόκειτο για δέντρα σκίασης και όχι καλλωπισμού.

Τα προβλήματα όμως δεν έλειψαν και από αυτό το στοιχείο της πλατείας, καθώς η τοποθέτηση τους φαντάζει πλέον ουτοπία.

Για την ανάληψη της εργολαβίας του πρασίνου είχε γίνει διαγωνισμός για "τεχνικούς λόγους" ακυρώθηκε. Ο καιρός περνούσε, η προκήρυξη νέου διαγωνισμού καθυστερούσε και το μέλλον της πλατείας ήταν άγνωστο σε ότι αφορούσε το θέμα πρασίνου. Τελικά, προκηρύχθηκε νέος διαγωνισμός στον οποίο δε δήλωσε συμμετοχή κανένας ανάδοχος. Έτσι έγινε η απευθείας ανάληψη του έργου το Μάιο του 2004.

Ο ανάδοχος προχώρησε στη φύτευση κάποιων χαμηλού ύψους δέντρων, τα οποία ωστόσο σχημάτισαν πολύ αρνητική εντύπωση στους πολίτες της Πάτρας.

Ένα άλλο γεγονός έρχεται να ξεσηκώσει τους πολίτες της Πάτρας. Μετά τη μελέτη μόνο ο δήμος έχει το δικαίωμα για αλλαγές στο σχέδιο της πλατείας. Με αυτό τον τρόπο, παράγοντες της Μαιζώνας, δήλωσαν ότι ο δήμος δεν είναι υποχρεωμένος να εφαρμόσει στο ακέραιο τη μελέτη της πλατείας και η υιοθέτηση της εξαρτάται από το κόστος προμήθειας των δέντρων, αλλά και από το εάν υπάρχουν στην αγορά. Ενδεικτικά ο δημοτικός παράγοντας ανέφερε ότι δεν είναι πάντα εύκολο να υιοθετηθεί μια μελέτη σε όλες τις πτυχές της.

Στο μεταξύ συνεχίζονται οι εργασίες ανάπλασης της πλατείας χωρίς να υπάρχει ιδιαίτερη διαταραχή για το πρόβλημα των δέντρων. Ο κόσμος όμως διαμαρτύρεται μέχρι τώρα. Η δημοτική αρχή πρέπει να συνειδητοποιήσει την ανάγκη της πλατείας για αυτή την υποσχόμενη δεντροφύτευση.

Έπειτα από τα παραπάνω, είμαστε σε θέση να καταλάβουμε ότι η ανάπλαση της κεντρικής πλατείας της Πάτρας, δεν αποτέλεσε απλά ένα Ολυμπιακό Έργο. Άλλαξε όλη την καθημερινή ζωή της πόλης, τους ρυθμούς που κινούταν και έφερε πολλά προβλήματα. Ίσως βέβαια, εάν υπήρχε καλύτερος προγραμματισμός να είχαν αποφευχθεί όλα τα παραπάνω.

Ελπίζουμε τουλάχιστον να επιτευχθούν οι στόχοι ανάπτυξης της και να αποζημιωθούν οι πατρινοί.

Εκτός όμως από τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν και προκάλεσαν τις προαναφερθείσες διαταραχές στην καθημερινή ζωή του κόσμου της Πάτρας, υπάρχουν και στοιχεία που μας δείχνουν ότι τελικά η ζωή στην πλατεία Γεωργίου δεν είναι τόσο αποκρουστική όσο την περίμενε ο κόσμος. Οι πίδακες νερού δίνουν μια διαφορετική νότα σε μια βόλτα μέσα στην πλατεία, όπως και η πεζοδρόμηση του βορείου τμήματος, με την όμορφη εικόνα που προσδίδει στην πλατεία ως αυλή του θεάτρου.

5.7 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Η ολοκλήρωση των εργασιών της πλατείας Γεωργίου Α' μπορεί να αργεί να πραγματοποιηθεί όμως θα έχει καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη και αναβάθμιση της περιοχής γύρω από αυτή. Πλέον το Δημοτικό Θέατρο αναδεικνύεται πιο έντονα και δίνει στην πλατεία ένα πιο ιδιαίτερο στυλ και χαρακτήρα. Επίσης με την προσαρμογή των πεζοδρομίων ο χώρος "ανοίγει" και δημιουργεί μία αίσθηση υπεροχής καθώς διασχίζει κάποιος την πλατεία.

Αναβαθμίζοντας άρα μία πλατεία, η γύρω περιοχή της πρέπει να προσαρμοστεί με την εικόνα της πλατείας χωρίς όμως να έχει μεγάλη απόκλιση από την τωρινή της μορφή. Η αναβάθμιση λοιπόν της περιοχής πρέπει να γίνει κατά τέτοιο βαθμό έτσι ώστε να υπάρχει απόλυτη ομοιομορφία στο όλο σύνολο. Μια αλλαγή θα μπορούσε να επέλθει σε διάφορα χαρακτηριστικά της περιοχής. Ανακαινίσεις διαφόρων καταστημάτων ή δημιουργία καινούργιων, καλλωπισμός των όψεων των κτιρίων και άλλες διάφορες αλλαγές ανάλογα βέβαια και με το στυλ της πλατείας.

Το 1902 ήταν η τελευταία φορά που η πλατεία υπέστη αλλαγή. Η γύρω περιοχή της τότε ταίριαζε με την μορφή της πλατείας, δημιουργώντας ένα αξιόλογο σύνολο. Σύμφωνα με την εποχή μας και τον μοντερνισμό που μας διακατέχει, η πλατεία Γεωργίου "απαιτούσε" μία αναβάθμιση. Βέβαια συνεπάγεται και μία ταυτόχρονη αναβάθμιση της περιοχής της.

Με την απόφαση της αλλαγής της πλατείας, το περιβάλλον γύρω από αυτή αρχίζει να διαμορφώνεται σύμφωνα με την εικόνα της. Καταστηματαρχες, ιδιοκτήτες κτιρίων, ενοικιαστές και πολλοί άλλοι αρχίζουν να μπαίνουν στην διαδικασία για τον πλούτο της περιοχής και κυρίως για τον δικό τους

Όσο αναφορά λοιπόν την ανάπτυξη της γύρω από την πλατεία περιοχής, θα μπορούσαμε να τη διακρίνουμε σε:

1. Κτίρια

Παλιά και εγκαταλειμμένα κτίρια γύρω από την πλατεία Γεωργίου θα πρέπει να ανακαινισθούν. Η εικόνα και η κατάσταση εγκατάλειψης καθίσταται περισσότερο περίοπτη και έντονη με την εικόνα και την αισθητική της πλατείας, όπως έχει διαμορφωθεί.

Μαζί με τα άλλα κτίρια που είναι υποχρεωτική η ανακαίνισή τους, ο αντιδήμαρχος Πατρών κ. Λάζαρης έστειλε επιστολή προς τον φορέα που έχει την κυριότητα για το εγκαταλειμμένο κτίριο το οποίο ανήκει στο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο (πρώην ζαχαροπλαστείο Κόντου). Όπως επισήμανε ο κ. Λάζαρης στην επιστολή του, η πλατεία Γεωργίου αναπλάθεται και μόλις τελειώσουν οι εργασίες, το συγκεκριμένο κτίριο θα φαντάζει εντελώς ξένο με την υπόλοιπη εικόνα που θα εμφανίζει η πλατεία. Η ανάγκη αποκατάστασης του κτιρίου καθίσταται επιτακτική όσο ποτέ «έτσι ώστε να ενσωματωθεί στο ενιαίο πλαίσιο της αισθητικής και της λειτουργικότητας της πλατείας» επισήμανε ο αντιδήμαρχος.

Η επισκευή ή ανάπλαση θα αφορά μόνο την όψη του κτιρίου (οποιασδήποτε χρήσης) και τα δομικά στοιχεία που επηρεάζουν την εμφάνισή του. Δικαιούχοι της επιχορήγησης θα είναι οι ιδιοκτήτες ή οι επικαρπωτές των ακινήτων. Θα εξαιρεθούν τα κτίρια που έχουν χαρακτηριστεί επικίνδυνα ή ετοιμόρροπα με την προϋπόθεση κάποια στιγμή να γκρεμιστούν, αντικαθιστώντας τα με σύγχρονα. Σε περίπτωση που κάποια ακίνητα είναι γωνιακά, η επιχορήγηση θα καλύπτει την ανάπλαση ή επισκευή των όψεων τους που «βλέπουν» στους δημόσιους, κοινόχρηστους χώρους.

[Η διαδικασία για να πάρει ο ενδιαφερόμενος επιχορήγηση για το κτίριο του στην πλατεία που θέλει να ανακαινίσει είναι η εξής:

- Το πρώτο στάδιο της διαδικασίας θα προβλέπει την υποβολή αίτησης για την έγκριση επιδότησης. Ο δικαιούχος θα υποβάλλει αίτηση σε έντυπο που θα χορηγείται από το Δήμο και υπεύθυνη δήλωση με την οποία θα δεσμεύεται για την εκτέλεση διαφόρων εργασιών. Αυτές είναι η απομάκρυνση των παρανόμων, επαγγελματικών και διαφημιστικών πινακίδων από τις προσόψεις των κτιρίων, μετακινήσεις των κατόπτρων λήψης τηλεοπτικού σήματος σε θέσεις που δεν επηρεάζουν την αισθητική τους και αντικατάσταση των ατομικών κεραιών τηλεοπτικού σήματος με κεντρική κεραία. Οι εργασίες αυτές θα είναι υποχρεωτικές και θα επιχορηγούνται. Ο ενδιαφερόμενος θα πρέπει να προσκομίσει φωτογραφίες της όψης του κτιρίου και απόφαση Γενικής Συνέλευσης των ιδιοκτητών της πολυκατοικίας ή αντίγραφο συμβολαίου ακινήτου ή απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου εάν πρόκειται για ιδιοκτησία εταιρείας. Αν πρόκειται για διατηρητέο θα απαιτείται να προσκομιστεί η απόφαση

χρήσης ως διατηρητέου. Θα παρέχεται και η δυνατότητα της εξουσιοδότησης στον διαχειριστή να φέρει σε πέρας την διαδικασία. Απαραίτητη προϋπόθεση για τα παραπάνω θα είναι η επικύρωση των εγγράφων από δικηγόρο, την ΕΛ.ΑΣ ή από Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών.]

Συμπερασματικά, ο Δήμος έχει βάλει μπροστά ήδη της διαδικασίες για την ανανέωση της γύρω περιοχής από την πλατεία. Με το τέλος των εργασιών η ομοιομορφία του γενικού συνόλου πρέπει να έχει δημιουργηθεί. Η πρώτη ενέργεια που πραγματοποιήθηκε χωρίς καθυστερήσεις ήταν η αφαίρεση όλων των πινακίδων από τις πολυκατοικίες της πλατείας. Η έντονη διαφήμιση που γινόταν στο κέντρο της Πάτρας δεν ήταν ο μοναδικός λόγος για αυτή την διεργασία. Ο σημαντικότερος λόγος ήταν η άσχημη εικόνα που θα έδιναν τόσες πολλές πινακίδες και η εντύπωση των περαστικών βλέποντας μια αναβαθμισμένη πλατεία «βυθισμένη» μέσα σ' αυτές.

Σταδιακά, παρατηρούνται αλλαγές στα κτίρια της πλατείας Γεωργίου. Η καλύτερη εξέλιξη για αυτά θα έρθει, φέρνοντας ένα ομορφότερο και πιο ανανεωμένο κέντρο της πόλης.

2. Καταστήματα

Οι επιχειρηματικές αναζητήσεις στο κέντρο της Πάτρας ήταν και συνεχίζουν να είναι έντονες κατά την ανάπλαση. Δρόμοι όπως Αγίου Νικολάου, Ρήγα Φεραίου και Μαιζώνος εξακολουθούν να αποτελούν τους κατ' εξοχήν εμπορικούς δρόμους της πόλης, ενώ με αξιώσεις ακολουθεί η πλατεία Γεωργίου που φαίνεται να υπόσχεται πολλά μετά το τέλος των έργων ανάπλασης.

Ήδη υπάρχουν ανακατατάξεις στις δραστηριότητες πέριξ της πλατείας. Ο κ. Στάθης Χονδρομαράς του μεσιτικού γραφείου «Χονδρομαράς και Συνεργάτες» αναφέρει ότι η κεντρική πλατεία της πόλης προσελκύει κυρίως τράπεζες, καταστήματα γρήγορου φαγητού και εμπορικά, ενώ αποτελεί κομβικό σημείο για λεωφορεία και ταξί. Για τον λόγο ότι η πλατεία θεωρείται από τις λίγες περιοχές που η κίνηση πεζών είναι σε αρκετό έως μεγάλο βαθμό, υπάρχει τρομερή ζήτηση για την δημιουργία νέων καταστημάτων σ' όλο το πλάτος της. Ο κόσμος αρχίζει να συνειδητοποιεί ότι οι πεζόδρομοι στα δύο σημεία της πλατείας θα την μεταμορφώσουν σε ένα άνετο και όμορφο μέρος για περίπατους ή για άλλες δραστηριότητες. Με αυτή την λογική, το επίπεδο των μαγαζιών της περιοχής ανεβαίνει σταδιακά.

Τα ήδη υπάρχοντα μαγαζιά προσπαθούν την καλύτερη για αυτούς ανακαίνιση, διαμορφώνοντας τον χώρο τους σε έναν χώρο μοντέρνο, ποιοτικό και άξιο της περιοχής. Ένα παράδειγμα για ένα τέτοιο γεγονός είναι οι αναβαθμίσεις των καφενείων σε καφετέριες. Η προσπάθεια του

Δήμου για μια πλατεία με καλαισθησία και στυλ, οδήγησε στην απόφαση μιας ομοιόμορφης διακόσμησης στον εξωτερικό χώρο που διαθέτουν τα εμπορικά μαγαζιά. Καρέκλες, τραπέζια και ομπρέλες θα είναι ίδιο στυλ με την μόνη διαφορά το χρώμα τους. Η επιλογή για το χρώμα που θα βάλει το κάθε μαγαζί είναι καθαρά απόφαση του ιδιοκτήτη του. Με αυτό τον τρόπο δεν θα υπάρξει μεγάλη απόκλιση στην εικόνα της πλατείας.

Οι αναζητήσεις από τον κόσμο για το άνοιγμα νέων επιχειρήσεων στην πλατεία Γεωργίου αυξάνουν μέρα με την μέρα. Η κάθε όμως καινούργια κίνηση που θα γίνεται, θα πρέπει να είναι σωστά μελετημένη και να μην "θίγει" την εικόνα της περιοχής.

3. Ενοίκια

Πριν καν τελειώσουν οι εργασίες της ανάπλασης, η πλατεία Γεωργίου χαρακτηρίζεται ως «φιλέτο» των ακινήτων. Στην Πάτρα δεν υπάρχουν πολλοί εμπορικοί δρόμοι, με αποτέλεσμα στους ελάχιστους διαθέσιμους τα ενοίκια να είναι υψηλά και οι επεκτάσεις σε παράλληλες οδούς να γίνονται με διστακτικές κινήσεις.

Ανέβηκε σε αρκετά έντονους ρυθμούς η αξία όλων των ακινήτων στην πλατεία. Βέβαια δεν ήταν μόνο ένας τομέας ακινήτων που είχε την μεγαλύτερη ανάπτυξη. Καφετέριες, σπίτια, εμπορικά μαγαζιά μέχρι και ο χώρος εγκατάστασης τραπεζιών στην πλατεία αρχίζουν να ανεβαίνουν στα μάτια των κατοίκων και των επισκεπτών. Το ποσό για την ενοίκιαση των χώρων αυτών είναι υψηλό δημιουργώντας με αυτό τον τρόπο μία άλλη άποψη του κόσμου για την περιοχή. Επίσης ακριβότερη, από την προ-ανάπλασης εποχή, είναι η περιοχή μέσα στην πλατεία. Η τοποθέτηση λοιπόν των τραπεζιών των καταστημάτων, στον χώρο μέσα στην πλατεία για τους καλοκαιρινούς κυρίως μήνες, χρειάζεται ένα αξιόλογο ποσό.

Η ανάπτυξη στην πραγματικότητα οδήγησε σε μια αλλαγή της αξίας της πλατείας. Σημαντικό είναι ότι από τις προσπάθειες που πραγματοποίησαν οι υπεύθυνοι της πλατείας, βλέπουμε ότι και ο κόσμος έχει συνειδητοποιήσει την κατάσταση, συμμετέχοντας στην διαμόρφωση της δημιουργώντας την σε μια «elite» περιοχή της Πάτρας.

5.8 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΩΗ

Η Πάτρα αποτελεί ένα σύγχρονό συγκοινωνιακό-διαμετακομιστικό κόμβο που συνδέει την Ελλάδα με την υπόλοιπη Ευρώπη. Περισσότεροι από τους μισούς επισκέπτες της Ελλάδας που επισκέπτονται την χώρα μας ακτοπλοϊκά φθάνουν στην Ελλάδα μέσω της Πάτρας. Από το 1985 και εμπρός και μέχρι πριν από τον 2ο Παγκόσμιο πόλεμο, η ανάπτυξη της Πάτρας είναι συνεχής και γρήγορη. Η ανάπτυξη αυτή προσελκύει πολλούς από τους κατοίκους της ενδοχώρας για εργασία και εγκατάσταση. Η σημερινή πόλη παρουσιάζει όλα

τα χαρακτηριστικά και τις αντινομίες ενός αναπτυσσόμενου, ελληνικού, αστικού κέντρου.

Τα αγαθά που μεταφέρονται μέσω του λιμανιού της Πάτρας αντιπροσωπεύουν το 6% του συνόλου των εξαγωγών της Ελλάδας. Η Πάτρα παρέχει επίσης εξυπηρέτηση σε σκάφη αναψυχής, στην μαρίνα που βρίσκεται δίπλα στη λιμενική ζώνη. Πλούσια πηγή της οικονομίας της πόλης είναι ακόμα η εξαγωγή σταφίδας. Μια σειρά από σημαντικά αναπτυξιακά έργα που χρηματοδοτούνται κυρίως από την Ευρωπαϊκή Ένωση πρόκειται να αναβαθμίσουν ακόμα περισσότερο τον ρόλο της Πάτρας στο Ν-Α άκρο του ενιαίου Ευρωπαϊκού χώρου. Ένα από αυτά τα αξιόλογα έργα είναι και η ανάπτυξη σημαντικών ιστορικών συνόλων του πολεοδομικού συγκροτήματος της πόλης.

Γεγονός ιδιαίτερα σημαντικό για την πολεοδομική διαμόρφωση της πόλης, μιας και το λιμάνι, η σιδηροδρομική γραμμή και ο σταθμός, καταλαμβάνουν σημαντικό, αν όχι ολόκληρο μέρος, από την παραλία (Ακτή Δυμαίων) καθιστούν την Πάτρα μία «παραθαλάσσια πόλη χωρίς θάλασσα». Ο Δήμος της δεν εκμεταλλεύθηκε σωστά το γεγονός ότι η πόλη είναι παραθαλάσσια με μεγάλες προοπτικές στη παραλία της. Η μη δημιουργία εμπορικών καταστημάτων σε όλο το μήκος της παραλίας, φαινόμενο συχνό σε άλλα μέρη δίπλα στην θάλασσα, οδήγησε σε μία σταθερή κατάσταση στην οικονομική και κοινωνική ζωή. Για τον λόγο αυτό ο Δήμος άρχισε να ψάχνει για εναλλακτικούς τρόπους μιας περαιτέρω ανάπτυξης της γενικότερης ζωής της Πάτρας. Ένας από τους τρόπους αυτούς ήταν και η αναβάθμιση της πλατείας Γεωργίου.

Η ανάπτυξη της οικονομίας της πόλης που θα επιφέρει η ανάπτυξη της πλατείας Γεωργίου Α΄ θα είναι σε ένα σημαντικό ποσοστό. Αυτή η ανάπτυξη, με τόσα έργα που έχουν πραγματοποιηθεί στη Πάτρα, θα δημιουργήσει μια άλλη εικόνα του κόσμου για την τρίτη μεγαλύτερη πόλη της Ελλάδας. Η ανάπτυξη εκτός το ότι είναι από τα πιο αξιόλογα και λειτουργικά έργα, είναι το κέντρο της πόλης. Αυτό δίνει περισσότερη έμφαση στις επαγγελματικές δραστηριότητες αυξάνοντας με αυτό τον τρόπο την εμπορική κίνηση του κέντρου έτσι ώστε να υπάρξει μία ανοδική πορεία στην οικονομική ζωή της πόλης.

Ο αντιδήμαρχος Πατρών κ. Λάζαρης, και οι υπόλοιποι υπεύθυνοι της πλατείας Γεωργίου, επισημαίνουν ότι το εμπόριο βρίσκεται σε περίοδο κάμψης και για αυτό τον λόγο η ανάπτυξη της πλατείας που σημαίνει και αισθητική αναβάθμιση του κέντρου, θα έχει ευεργετικές συνέπειες στην εμπορική κίνηση της πόλης. Η πλατεία Γεωργίου στην μετά-ανάπλαση εποχή θα είναι ένας δυναμικός ανταγωνιστής που προβάλλει στο προσκήνιο και απειλεί να προκαλέσει ανακατατάξεις στα «στέκια» της γρήγορης εστίασης και του καφέ στην Πάτρα. Εκτός αυτών, η ανάπτυξη θα αξιοποιήσει στο maximum τις χρήσεις των ομόρων επαγγελματικών δραστηριοτήτων.

Ακόμα και κατά την διάρκεια των εργασιών είχε εκδηλωθεί ενδιαφέρον για μεταστέγαση ή και ανάπτυξη επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο χώρο της εστίασης, της ψυχαγωγίας και του καφέ, κάτι που υποδηλώνει ότι τα ακίνητα της περιοχής επιδεικνύουν μια ιδιαίτερη δυναμική, που δεν την είχαν τα προηγούμενα χρόνια. Τόσο η θέση της πλατείας, δεδομένου ότι βρίσκεται στην «καρδιά» του εμπορικού κέντρου και αποτελεί πέρασμα, όσο και η διαμόρφωση της, που δίνει δυνατότητα ανάπτυξης τραπεζοκαθισμάτων, αποτελούν παράγοντες που ενθαρρύνουν την εγκατάσταση τέτοιων

επιχειρήσεων. Για αυτό τον λόγο έχουν γίνει περιζήτητα τα ισόγεια ακίνητα περιμετρικά της πλατείας.

Επί του παρόντος πάντως διαθέσιμα - ξενοίκιαστα ακίνητα εντοπίζονται στο πάνω μέρος της πλατείας Γεωργίου, χωρίς όμως να αποκλείεται η σταδιακή αύξηση της ζήτησης να εντοπίσει καταστήματα που λειτουργούν σήμερα εκεί με μισθωτήρια συμβόλαια 15ετίας, μεταβάλλοντας ίσως τις εμπορικές χρήσεις. Θεωρείται μεγάλη ευκαιρία για τους επιχειρηματίες μία τέτοια επένδυση στην μετά-ανάπλαση εποχή. Στην προηγούμενη μορφή και φάση που περνούσε η πλατεία δεν θεωρείτο από τις εμπορικές πλατείες ενώ είχε μεγάλες προοπτικές από ότι βλέπει κανείς την τωρινή περίοδο. Ενώ ήταν το κέντρο της πόλης εδώ και πολλές δεκαετίες, η δημιουργία του πεζόδρομου στην οδό Αγίου Νικολάου μείωσε κατακόρυφα την κοινωνική άρα και την οικονομική ζωή της πλατείας. Γι' αυτό τον λόγο οι δραστηριότητες της είχαν "πέσει" και καμία ανακαίνιση, αναβάθμιση ή δημιουργία καινούργιου εμπορικού καταστήματος δεν είχε πραγματοποιηθεί τόσο καιρό.

Είναι γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια έχουν σημειωθεί σημαντικές αλλαγές ως προς τις χρήσεις των κτιρίων. Η χρήση κατοικίας έχει υποχωρήσει προς όφελος της επαγγελματικής στέγης. Επίσης παρατηρείται ποικιλία ειδών καταστημάτων, γεγονός που προσδίδει ζωντάνια και κίνηση όλες τις ώρες της ημέρας. Αυτή η ισορροπία σκόπιμο είναι να διαφυλαχθεί. Θα πρέπει να προστατευθεί τόσο η χρήση κατοικίας, όσο και η χρήση της ποικιλίας καταστημάτων με ποσόστωση, ώστε να αποφευχθεί το φαινόμενο που συχνά παρατηρείται σε πολλές πόλεις, οι οποίες είναι διηρημένες σε διάφορους τομείς, όπως : εμπορικές συνοικίες και ζώνες γραφείων που είναι έρημες τη νύχτα χωρίς καμία δραστηριότητα και ιστορικά κέντρα με μουσειακή λειτουργία.

Οι επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται για τις αγορές ή ενοικιάσεις των ακινήτων στην πλατεία Γεωργίου, άρχισαν να ενδιαφέρονται πριν την αποπεράτωση των εργασιών. Με αυτή την κίνηση των επιχειρηματιών δημιουργείται ένας «φαύλος κύκλος» στις όλες δραστηριότητες της πλατείας. Η αύξηση των ενοικίων λόγω της μεγάλης ζήτησης που έχουν τα ακίνητα έχει έμμεση επίπτωση στις τιμές των προϊόντων ή υπηρεσιών που θα προσφέρουν. Οι επιχειρηματίες θα προχωράνε με την σειρά τους στην αύξηση των τιμών έτσι ώστε να καλύψουν το κόστος ενοικίασης ή να κάνουν απόσβεση στην αγορά που θα έχουν πραγματοποιήσει.

Η περιοχή της πλατείας Γεωργίου θα αναβαθμιστεί και θα μεταμορφωθεί σε ένα αξιόλογο μέρος έτσι όπως αξίζει ούτως ή άλλως στο ιστορικό αλλά σύμφωνα με την εποχή του κέντρο της πόλης. Αυτό βέβαια σημαίνει σταδιακή οικονομική ανάπτυξη της περιοχής όπως και στη συνέχεια αύξηση της οικονομίας της Πάτρας. Συμπεραίνοντας, το κέντρο της πόλης πρέπει να αναδεικνύει το όλο ύψος και επίπεδο της πόλης, δίνοντας κατανοητό την μεγάλη επιρροή που έχει στην οικονομική ζωή της καθώς και στην κοινωνική-πολιτιστική.

5.9 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΖΩΗ

Ο πολιτισμός ενός τόπου είναι ο άχτιστος και ο χτιστός κόσμος του. Το ανθρωπο-κεφάλαιό του και οι παρεμβάσεις στο χώρο και το χρόνο. Ένα πύργωμα είναι ο πολιτισμός. Από ιδέα και πνεύμα, που οθέλλονται του ανθρώπου το δυσμέρητο μέγεθος, αλλά πάντοτε σε σχέση, αναφορά και λειτουργική συνάρτηση με το χώρο, το χρόνο και την συμβατική των συνθηκών, περιστάσεων και προοπτικών.

Η Πάτρα, πόλη αρχοντοσύνης, παράδοσης και πολιτισμικής ακολουθίας, δικαιούται να επικαλείται τις δικές της συντεταγμένες στο πολιτιστικό πολυεπίπεδο. Η ανάδειξή της, η προβολή και η λειτουργία της το 2006 σαν πρωτεύουσα του Ευρωπαϊκού πολιτισμού, ούτε τυχαία είναι ούτε ατυχής πρέπει να αποδειχθεί. Η πόλη οφείλει να συστρατεύσει όλες - με όλες - τις δυνάμεις της σαν οργανωμένης κοινωνίας, να τις ενεργοποιήσει, ώστε τώρα και το 2006 να μπορούν (και να θέλουν) να συναποτελέσουν τους φορείς, τους εκπομπούς φορείς, πολιτισμού και *suus generis* παράδοσης και τοπικής ταυτότητας. Κι αυτό δεν αφορά μόνο τους θεσμοθετημένους φορείς - Δήμο, Νομαρχία, πολιτικούς, πολιτιστικούς, κοινωνικούς και άλλους σχηματισμούς. Αφορά και ενδιαφέρει ολόκληρο το ανθρωπο-κεφάλαιο της πόλης - η πόλη δεν είναι άλλο τι, παρά οι πολίτες της και ο περίγυρος τους, ο ζωτικός χώρος της. Ακριβώς ο ζωτικός χώρος της έμψυχης πόλης είναι που απαιτεί να αποκτήσει μια νέα αισθητική και λειτουργικότητα, μια νέα συνεικόνα.

Ο πολιτισμός του χώρου είναι μια άλλη, σημαντική και σπουδαία διάσταση στην πολιτιστική μας ανάδειξη, λειτουργία και προοπτική. Οι κοινόχρηστοι χώροι της Πάτρας - πλατείες, πεζόδρομοι, πεζοδρόμια, κτιριακό σύνολο, καταστήματα - δεν είναι και δεν πρέπει να ευνοούνται σαν στατικοί μάρτυρες μιας μίζερης, αδρανής καθημερινότητας. Ανάμεσα στο κτιριακό σύνολο, υπάρχουν και επιδεικνύονται πολλά, διάσπαρτα, στικτά, νεοκλασικά-υπέροχα και γοητευτικά μιας παράδοσης που γεννήθηκε, στάθηκε και διάβηκε.

Τέτοιες περιπτώσεις νεοκλασικών είναι πάρα πολλές. Επί χαρτιού, απλές τελείες, αναφορές χωρίς όνομα, μάρτυρες στικτοί στην τύχη τους, τέφρα στο χρόνο, κατάκλειστα, προδομένα, αμείλικτα, έτοιμα να αποχωριστούν και την τελευταία τους ικμάδα. Τέτοια σημαδιακά κατάλοιπα, αρκετά ανήκουν ασφαλώς και σε φορείς και όχι μονάχα σε φυσικά πρόσωπα και στον Δήμο στον οποίο ανήκουν αρκετά απ' αυτά. Η ανάπλαση της πλατείας Γεωργίου θα δώσει την ευκαιρία στο καλλωπισμό αυτών των πανέμορφων νεοκλασικών, φέρνοντας μία απίστευτη και γεμάτη ομορφιά εικόνα στο κέντρο της πόλης.

Όλοι - φορείς και φυσικά πρόσωπα - είναι βαρύτατα χρεωμένοι απέναντι στην ίδια τους πολιτιστική παράδοση και συνέχεια. Χρεωμένοι στο χώρο και τον χρόνο, απολογούμενοι στην πόλη του μέλλοντος. Η πλατεία με την ήδη παράδοσή της και την θέση της μέσα στην Πάτρα θα βοηθήσει με κάθε τρόπο την πολιτιστική εικόνα της πόλης. Η πολιτεία έχει θεσμοθετήσει κίνητρα για την «ανάσταση» αυτών των υπέροχων κτιριακών μονάδων στην πλατεία. Κίνητρα, για την ανακαίνισή τους, τη στατική, λειτουργική και αισθητική τους αποκατάσταση. Αυτή η ανακαίνιση θα επιτύχει μία άλλη άποψη στις πολιτιστικές εκδηλώσεις και συγκεντρώσεις στην πλατεία.

Ορθότατη η πρόβλεψη : Πως όμως και πόσο ανακαλύφθηκαν τα κίνητρα και αξιοποιήθηκαν ; Πολύ λίγο ως καθόλου σε πολλές των περιπτώσεων. Αρχής γενομένης εν πολλοίς διδάσκουσας, από τον πρώτο τη τάξει φορέα της πόλης. Ο Δήμος αναφέρει ότι - απρόσωπα και εν τη συνέχεια του - δεν έχει εξαντλήσει την ευκαιρία των κινήτρων, για να αποκαταστήσει όλα του τα ακίνητα . Μπορεί (και έτσι είναι) τα κίνητρα αυτά να μην είναι απολύτως επιλέξιμα, ελκυστικά και αποτελεσματικά.

Ναι, αλλά αυτό δεν είναι καταλυτικό άλλοθι. Εύκολο είναι να πεισθεί η πολιτεία της Πάτρας να αναζωπυρώσει τα κίνητρα, τη λογική και την ποσοτική τους καταληπτότητα και μάλιστα σαν διαπιστώνει πως φορείς και φυσικά πρόσωπα πως δίδονται στο ζήλο της ανοικοδομητικής αποκατάστασης, που δεν είναι παρά ευθεία αναφορά στον πολιτισμό του χώρου της πλατείας και ολόκληρης της Πάτρας. Για τους πολίτες - για την Πάτρα ante portas του 2006- ένας επιτακτικός, παραπανίσιος λόγος να επιδοθούν όλοι με έκλαμψη μυαλού και καρδιάς, στη φροντίδα, την ανακαίνιση, την ανάπτυξη των κτιριακών θησαυρών που διαθέτει η πλατεία Γεωργίου. Ο λόγος είναι να μπορέσει τελικά το κέντρο της πόλης να αναδείξει με τον καλύτερο τρόπο τις ομορφιές του μιας και η Πάτρα είναι μια Πολιτιστική Πόλη το 2006.

Δεν είναι ενός προσώπου το κτίριο που κληρονόμησε. Ανήκει στην πόλη, στο σύνολο. Είναι αναφορά στον πολιτισμό. Και ο πολιτισμός δεν είναι κτήμα του ενός, αλλά των πολλών, του κόσμου, που διαπλέει τους καιρούς και τους τόπους. Με άλλα λόγια η ανάπτυξη της πλατείας και της γύρω περιοχής δεν είναι για λίγους αλλά για ολόκληρο το σύνολό και την εικόνα της πόλης. Για τον πολιτισμό, λοιπόν, που σταθεμύει κι εδώ και φωτοβολεί, ας αναλάβει ο καθένας τώρα, αύριο, χθες, κατ' αντιστροφή της λογικής, τις ευθύνες του. Το κτίριο του καθένα ας το αποδώσει ανοικτό στο φως, στον αγέρα, στην λαμπηδόνα του πολιτισμού της πλατείας και κατ' επέκταση της Πάτρας.

Πρέπει να απευθυνθεί ευθεία πρόσκληση-έκκληση κυριότερα σε φορείς, οργανισμούς και επιχειρήσεις, αλλά και σε φυσικά πρόσωπα. Να «γιατρευτεί» η περιοχή περιμετρικά της πλατείας και κυρίως τα νεοκλασικά κτίρια που έχουν όλη την αξία. Να της δώσουμε «το φιλί της ζωής» αποκαθιστώντας την αρχιτεκτονική της πλαστική, ανοίγοντας διάπλατα τα θωράκιά της στο φως. Ας ανακαλεστεί μέσα από αυτά η πολιτιστική της δυναμική, όμορφες εποχές, καιρούς που τους άφησε η πολιτεία στην οξειδωση και την λησμοσύνη . Μπορεί να το πράξει ο καθένας. Ιδιαίτερα οι φορείς και οι επιχειρήσεις που διαθέτουν τα μέσα και τους τρόπους.

Για να αποκτήσει η προοπτική που ζητάει η πόλη ένα γερό θεμέλιο πρέπει να γίνει σαφέστερος ο προσανατολισμός της πόλης. Να ξεκαθαριστεί δηλαδή η μορφή και το περιεχόμενο αυτού του «αναπτυξιακού οράματος» για το οποίο επανειλημμένα, αλλά με κάποια ασάφεια, κάνει λόγο η Δημοτική Αρχή. Αυτή η σαφήνεια άλλωστε δυσχεραίνει και τα περιθώρια να δει πιο ζεστά το θέμα της αποπεράτωσης της πλατείας και η τοπική κοινωνία. Πλαίσια δράσεων που μπορεί να αφορούν τον καθένα μας και που θα ξεφεύγουν από τα επίπεδα των πολιτιστικών υποδομών και των οποίων εκδηλώσεων στην πλατεία Γεωργίου, για τις οποίες ο πολίτης έχει γενικά την αίσθηση πως δεν μπορούν να αλλάξουν τις λειτουργίες της πόλης προς το καλύτερο, ούτε να αναβαθμίσουν την προσωπική θέση του καθένα.

Χρειάζεται επομένως λιγότερα συνθήματα και περισσότερο συγκεκριμένα λόγια. Θωρακίζει τον κόσμο έναντι της πολιτείας, την οποία οι σαφείς στόχοι διευκολύνουν περισσότερο από ότι μεγαλεπήβολες, πλην νεφελώδεις

επιδιώξεις. Και πρέπει να οδηγήσουν τους πολίτες και τις ομάδες να αγκαλιάσουν πιο στενά την ιστορία της πλατείας Γεωργίου δίνοντάς της μια διαφορετική όψη χωρίς βέβαια να αποκλίνει από την πορεία που έχει ήδη αναγράψει στο χρόνο.

Πολλές εκδηλώσεις και συγκεντρώσεις που πραγματοποιούνταν στην πλατεία, θα αναζωπυρωθούν με μια άλλη οπτική άποψη γύρω από αυτές. Οι πολίτες και γενικότερα ο κόσμος της Πάτρας θα ικανοποιείται περισσότερο βλέποντας μία γενική ανανέωση. Ο κάθε άνθρωπος χρειάζεται αλλαγές στην ζωή του αλλιώς καταλήγει σε μια μονότονη πορεία της ζωής. Έτσι και στη πλατεία Γεωργίου επιβαλλόταν μία αλλαγή από την εικόνα που παρουσίαζε τόσα χρόνια. Το κέντρο της πόλης καθώς και ο καθεαυτού χώρος συγκεντρώσεων δεν πρόκειται να χάσει τον προσωπικό του χαρακτήρα. Με βεβαιότητα λέγεται πια ότι το πολιτιστικό «είναι» της Πάτρας θα αναδειχθεί σε μεγαλύτερο ποσοστό βλέποντας ο κόσμος ένα κέντρο άξιο να εκπληρώσει και τις πιο μεγάλες προσδοκίες που μπορεί να έχει μία εκδήλωση ή συγκέντρωση.

Εκτός από την πολιτιστική κληρονομιά της Πάτρας, στο περίπτερο του info center γίνεται αισθητή η παρουσία των δύο φεστιβάλ της πόλης. Τα προγράμματα, τόσο του Διεθνούς Φεστιβάλ Πάτρας, και του 23^{ου} Φεστιβάλ Πάτρας, βρίσκονται σε εμφανή θέση, δίνοντας το στίγμα μιας πόλης που ζει την κουλτούρα της χειμώνα – καλοκαίρι. Μοναδική παραφωνία, είναι το γεγονός, πως ενώ τα προγράμματα των δύο φεστιβάλ απευθύνονται και στους επισκέπτες της πόλης, η πλατεία Γεωργίου δεν είχε ολοκληρωθεί με αποτέλεσμα να υπάρχουν κάποια κενά σε κάποια προγράμματα.

Οι εργασίες στην πλατεία Γεωργίου, σχετικά με την ανάπλαση της, δημιούργησαν μια αναστάτωση στη σπουδαιότερη πολιτιστική εκδήλωση της Πάτρας, το καρναβάλι. Άλλαξαν τον χώρο πολλών εκδηλώσεων και συγκεντρώσεων του καρναβαλιού, όπως είναι η έναρξη, η λήξη, τα μπουρμπούλια κ.α. Εκείνη την περίοδο προήλθε ένα χαώδες σκηνικό με τις διαμαρτυρίες του κόσμου και της επιτροπής του καρναβαλιού. Όμως, όπως γίνεται κατανοητό, η ανάπλαση της πλατείας θα καταφέρει να προσφέρει καλύτερες συγκεντρώσεις για το καρναβάλι, σημαίνοντας μία αλλαγή στην πολιτιστική ζωή της πόλης.

5.10 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ

Κοινωνία : Σύμφωνα με τον Bottomore, κοινωνία είναι το σύνολο των ανθρώπων που έχουν κοινό σύστημα επικοινωνίας (δηλαδή κοινή γλώσσα και άλλα σύμβολα επικοινωνίας) και κοινές πολιτιστικές αντιλήψεις για βασικούς θεσμούς της ζωής και κυρίως σχετικά με τον τρόπο της διακυβέρνησης, της οικονομικής οργάνωσης, της κοινωνικοποίησης της νεότερης γενιάς και πιθανόν και για την εθιμοτυπική αντιμετώπιση σοβαρών γεγονότων της ατομικής ζωής

Κοινωνική ομάδα : Σύμφωνα με τον Cuvilier, κοινωνική ομάδα είναι το σύνολο προσώπων που αποτελούν μία ενότητα δηλαδή συμμετέχουν στα ίδια συναισθήματα, τις ίδιες παραστάσεις και τις αξιολογικές κρίσεις και εμφανίζουν τον ίδιο τρόπο συμπεριφοράς. Το κύριο γνώρισμα της κοινωνικής ομάδας είναι το βίωμα ή το συναίσθημα των μελών της, αποτελούν μία ενότητα, ότι αισθάνονται ως "εμείς".

Οι παραπάνω ορισμοί αναφέρθηκαν για να μας επισημάνουν το νόημα αυτών των λέξεων, κάνοντας μας να αισθανθούμε την δύναμη και την αξία τους, όπως και για να καταλάβουμε πόσο σημαντικές έννοιες είναι στον κόσμο και στην ίδια μας την ζωή.

Η ανάπτυξη της Πάτρας στους νεότερους χρόνους, δεν υπήρξε προγραμματισμένη. Από έκτακτες συνθήκες εισροής πληθυσμού δημιουργήθηκαν νέες συνοικίες. Αυτό βοήθησε, εκτός από την οικονομία της πόλης, την κοινωνική της ζωή. Η θέση της Πάτρας ως πλησιέστερου σημαντικού ηπειρωτικού λιμένος προς την Δυτική Ευρώπη, ως αστικού κέντρου υπερτοπικής κλίμακας και συγκοινωνιακού κόμβου, ευνόησε τη χρησιμοποίηση της από τουρίστες, είτε ως σημείο εισόδου-εξόδου, είτε ως σημείο διέλευσης. Η κοινωνική ζωή της Πάτρας είναι στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος σήμερα για τον λόγο ότι εκτός από τους τουρίστες και τους φοιτητές που της δίνουν μία άλλη ενεργητικότητα, οι κάτοικοι συνεισφέρουν πολύ δυναμικά στην "ζωή" της πόλης.

Η ανάπτυξη της πλατείας Γεωργίου έφερε μία νέα αλλαγή στην κοινωνική ζωή της πόλης. Εδώ και χρόνια είχε χάσει την έντονη κοινωνικότητά, που είχε τις προηγούμενες δεκαετίες. Η πλατεία χαρακτηρίζεται πλέον ένας «γίγας» που ετοιμάζεται να ταραξει τα νερά της τοπικής αγοράς. Θεωρείται κομβικό σημείο κυρίως για φαγητό στο πόδι και καφέ ως ενδιάμεση στάση στη βόλτα για ψώνια.

Περιμετρικά της πλατείας σήμερα δραστηριοποιούνται περίπου δέκα καταστήματα του κλάδου της ψυχαγωγίας, μεταξύ των οποίων καφέ - μπαρ, παραδοσιακά καφενεία, φαστ-φουντ. Στο σύνολο τους όμως παρουσιάζουν σχετική κάμψη, εξαιτίας των έργων ανάπτυξης, γι' αυτό και παράγοντες της αγοράς συζητούν για γενικότερη «αναγέννηση» της πλατείας μετά την ολοκλήρωση της διαμόρφωσής της. Πολυχώρο εκδηλώσεων, σύμφωνα με πληροφορίες, σχεδιάζει στο κάτω μέρος της πλατείας γνωστός επιχειρηματίας της εστίασης, χωρίς να αποκλείεται να επεκταθεί εκεί με νέο εστιατόριο που θα συμπληρώσει τις χρήσεις του πολυχώρου.

Για τους κύκλους της αγοράς ακινήτων η πλατεία Γεωργίου ως θέση ενδείκνυται για επιχειρηματική δραστηριότητα. Βρίσκεται σε προνομιακό σημείο του ιστορικού κέντρου. Αποτελεί πέρασμα για τον κόσμο. Πραγματοποιούνται εκδηλώσεις που συγκεντρώνουν κόσμο και η χωροταξία επιτρέπει στις εμπορικές επιγραφές να αναδεικνύονται. Εκείνο που για την ώρα δεν είναι εύκολο να προσδιοριστεί είναι οι κατηγορίες των χρηστών - πελατών που θα προσελκύσει η πλατεία και στο σκέλος αυτό τα πράγματα

* Πηγή : "Κοινωνιολογία στη Σύγχρονη Ελλάδα". Ε. Φ. Θεοδωράτου. Σελ. 20

είναι σύνθετα, αφού το πιθανότερο είναι να λειτουργήσει ανταγωνιστικά στις υπάρχουσες διαμορφωμένες αγορές.

Τι υπάρχει σήμερα; Στην επισκεψιμότητα νέων και κοσμικών έρχεται πρώτος ο πεζόδρομος της οδού Αγίου Νικολάου. Ο πεζόδρομος της Ραδινού ακολουθεί προσελκύνοντας κυρίως νεαρόκοσμο, όπως και η πλατεία Όλγας που αποτελεί την κατεξοχήν επιλογή των φοιτητών. Ως χώρος ψυχαγωγίας για ηλικίες έως των 40 και για οικογένειες με παιδιά έχει επικρατήσει το συγκρότημα ΒΕΣΟ Μάρε. Οικογένειες και ηλικιωμένους έλκει περισσότερο η πλατεία Υψηλών Αλωνίων, μιας και θεωρείται ως καλύτερα διατηρημένη πλατεία με παιδική χαρά και ελεύθερους χώρους για να παίξουν τα παιδιά. Τελευταία αποτελεί και στέκι νεώτερων, κάτι που οφείλεται περισσότερο δε δύο καταστήματα που λειτουργούν εκεί. Χαρακτηρίζεται ήπια πλατεία, αφού δεν παρατηρείται συνωστισμός καφέ - μπαρ.

Πλην όμως με παρόμοια χαρακτηριστικά θα αναδειχθεί σύντομα η πλατεία Γεωργίου, προσφέροντας άπλετους ελεύθερους χώρους. Με αυτό τον τρόπο δεν αποκλείεται εκτός από τους περαστικούς που θα κάνουν στάση για καφέ, τους συχνούς πελάτες των εκεί καταστημάτων, στη νέα «πελατεία» που θα προσελκύσει να συμπεριλαμβάνονται και οι οικογένειες που αναζητούν σήμερα ασφαλείς χώρους να αφήσουν τα παιδιά τους ελεύθερα, δεδομένου ότι η πλατεία θα περιστοιχίζεται από πεζόδρομους στις δύο της πλευρές.

Μεγάλο πρόβλημα είχε δημιουργηθεί με την ανάπτυξη της πλατείας σε περιπτώσεις διαφόρων πανηγυρισμών του κόσμου. Η πλατεία θεωρείτο από την ίδρυση της χώρος εκδηλώσεων. Τρανταχτά παραδείγματα πανηγυρισμών στην πλατεία είναι διάφορες διοργανώσεις του Φεστιβάλ Πατρών, παρελάσεις, πολιτικές ομιλίες και εκδηλώσεις πολιτικών κομμάτων κ.α. Ακόμα ένα σημαντικό σκηνικό που πραγματοποιήθηκε κατά την διάρκεια των εργασιών φέρνοντας κάποια αναστάτωση στην πλατεία. ήταν οι πανηγυρισμοί για το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου

Ο κόσμος της Πάτρας έχει καθιερώσει και καταλάβει ότι η πλατεία Γεωργίου είναι για αυτόν η "καρδιά" της κοινωνικής του ζωής. Η ανάπτυξή της εκτός από τις διαταραχές που προκάλεσε, άλλαξε το κοινωνικό "status" των Πατρινών, φέρνοντας μία καλύτερη εποχή για αυτήν, για την κοινωνική ζωή και ψυχαγωγία του κόσμου όπως και για ολόκληρη την Πάτρα.

5.11 ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

«Citius-Altius-Fortius»

(Ολυμπιακό ρητό του 1896 που σημαίνει

«Ταχύτερα- Ψηλότερα- Δυνατότερα»).....

"Ολυμπιακό αθάνατο πνεύμα, σύμβολο που από χέρι σε χέρι ανατρέχει μέσα στους αιώνες, για να φτάσει ξανά στο μπράτσο της Ελλάδας, εκείνο που πρωτο-ύψωσε τον αναμμένο, από Ολυμπιακή Φωτιά δαύλο. Αυτή η ίδια άσβεστη φλόγα, που έκαψε ολημερίς και ολονυχτίς σε κάθε σπίτι, προσφορά στην Εστία, θεά ειρηνική , συμβόλιζε τόσο την Γνώση και την Δύναμη του ανθρώπου καθώς και την ομόνοια και συνεργασία μεταξύ λαών."

Το χρίσμα της Ολυμπιακής πόλης δεν δόθηκε μόνο στην Αθήνα, αλλά και σε άλλες τέσσερις περιοχές της Ελλάδας μεταξύ των οποίων και η Πάτρα, στην οποία φιλοξενήθηκαν τα προκριματικά του ποδοσφαίρου.

Η ανάληψη της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 από τη χώρα μας, αποτελεί αναμφισβήτητα ένα ιδιαίτερα σημαντικό γεγονός και για την Πάτρα, με παραμέτρους πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές. Από οικονομική άποψη, οι Ολυμπιακοί Αγώνες προσφέρουν τις συνθήκες εκείνες που επιτρέπουν υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και σε μία περίοδο ύφεσης για την χώρα μας. Τα σημαντικότερα έργα υποδομής που γίνονται στην πόλη, η τεχνολογία που αποκτάται, ο επιβαλλόμενος εκσυγχρονισμός του τρόπου λειτουργίας των δημοσίων και ιδιωτικών μονάδων σε σημαντικούς τομείς της οικονομίας, η υποχρέωση αναβάθμισης της ποιότητας των κάθε είδους παρεχόμενων υπηρεσιών και προϊόντων αποτελούν την τεράστια προστιθέμενη αξία που επιφέρουν στην οικονομία της Πάτρας.

Ενώ η διεξαγωγή των αγώνων στην Αχαϊκή Πρωτεύουσα ολοκληρώνεται, λίγοι τουρίστες που αγαπούν το ποδόσφαιρο την κατατάσσουν στους κύριους προορισμούς τους. Που πάνε όμως μετά το σφύριγμα του διαιτητή;

Για τον τουρίστα που μόλις φθάνει στην Πάτρα, υπάρχει το δίλημμα: «μένω ή φεύγω». Το κατά πόσο η πόλη είναι δελεαστική για να "κρατήσει" τους διερχόμενους επισκέπτες είναι ένα θέμα που έχει συζητηθεί κατά κόρον με ποικίλα συμπεράσματα και μια δόση δυσπιστίας. Τώρα όμως, η ευκαιρία είναι μεγάλη. Ουσιαστικά, με αφορμή τους Ολυμπιακούς Αγώνες, η Πάτρα, σαν ολυμπιακή πόλη γίνεται πόλος έλξης για τους επισκέπτες, ακόμη κι αν δεν είναι ο νούμερο ένα τουριστικός προορισμός της Ελλάδας.

Οι φίλαθλοι των Αγώνων, κάνουν ένα είδος "αθλοτουρισμού". Στην προκειμένη περίπτωση, η αθλητική διοργάνωση είναι κυρίως «τουριστική ατραξιόν», έχοντας όμως δορυφορικά παραμέτρους, όπως να ανακαλύψει κανείς την πόλη και τις γύρω περιοχές. Με μία εντυπωσιακά έξυπνη κίνηση, η Πάτρα κερδίζει τις αρχικές εντυπώσεις στα σημεία.

Τα αξιοθέατα της πόλης, το Βενετσιάνικο Κάστρο της Πάτρας, το Δημοτικό Θέατρο και κατ' επέκταση η πλατεία Γεωργίου, το Αρχαίο Ωδείο, το Κάστρο του Ρίου, ο Άγιος Ανδρέας, μάλλον μιλούν από μόνα τους – μεταφορικά και ... κυριολεκτικά – αφού τα συνοδευτικά κείμενα για την ιστορία τους είναι συνοπτικά στο οδηγό του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης Δυτικής Ελλάδας, με μεγαλύτερο βάρος σε πολύ κολακευτικές φωτογραφίες, ενώ η απουσία μονίμων ξεναγών στα περισσότερα από αυτά, αναγκάζει ούτως ή άλλως τους επισκέπτες να «μαντέψουν» ότι μπορεί να τους ενδιαφέρει.

Ένα χρόνο πριν προετοιμάζαν οι Πατρινοί την πόλη για τους Ολυμπιακούς Αγώνες με τη σύνταξη του επιχειρησιακού σχεδίου για την λειτουργία της Πάτρας στην διάρκεια των Αγώνων. Ο στόχος των φορέων που συμμετείχαν στη σύνταξη του, με συνδετικό κρίκο ανάμεσα στην «Αθήνα 2004» και την Αυτοδιοίκηση, τον σίτι μάντζερ Νάσο Νασόπουλο, ήταν να εξασφαλιστεί η επιθυμητή εικόνα της πόλης για την Ολυμπιακή οικογένεια και τους επισκέπτες.

Άλλωστε για τον ίδιο λόγο ξεκίνησαν και τα έργα ανάδειξης του ιστορικού κέντρου με την ανάπτυξη της πλατείας Γεωργίου, που τόσο καιρό ταλαιπωρούν τους πολίτες της Πάτρας. Η τακτική που εφαρμόζε αυτή η ομάδα των τοπικών φορέων ήταν να αναδείξει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα

της πόλης μέσα από στρατηγικές παρεμβάσεις μόνιμου ή προσωρινού χαρακτήρα, αμβλύνοντας τις οποίες ατέλειές της. Τον τελευταίο λόγο τον είχε η «Αθήνα 2004», ώστε οι παρεμβάσεις να έχουν το ίδιο ύφος σε όλες τις Ολυμπιακές πόλεις.

Προτεραιότητες είχαν δοθεί στις Ολυμπιακές διαδρομές, στους περιβάλλοντες χώρους των σταδίων, στα μνημεία που θα πραγματοποιούνταν εκδηλώσεις και στους χώρους μεγάλης επισκεψιμότητας κατά την διάρκεια των Αγώνων, μεταξύ των οποίων και η πλατεία Γεωργίου. Η καταγραφή αυτών των σημείων είχε γίνει από την ομάδα της Πάτρας και όπως δήλωσε ο Ν. Νασόπουλος «είναι πολύ θετικό το γεγονός ότι κανένας φορέας δεν έχει αρνηθεί να διαδραματίσει το ρόλο του» σε αυτή την μεγάλη εθνική υπόθεση. Για παράδειγμα, σε συνεργασία με το Δήμο είχαν εντοπιστεί κάποια ακίνητα τα οποία θα χρειαζόντουσαν μόνιμη αποκατάσταση. Στους ιδιοκτήτες, που ήταν υπεύθυνοι για αυτό, θα δινόταν μια προθεσμία να το κάνουν. Διαφορετικά, θα έπρεπε συμπεριληφθούν στον κατάλογο με τα «σημεία απόκρυψης» και θα προχωρούσε η προσωρινή αποκατάστασή τους (κάλυψη με καλαίσθητο πανό ή άλλο παρόμοιο τρόπο).

4. Έργα «τελευταίας στιγμής» στην πλατεία Γεωργίου για τους Ολυμπιακούς Αγώνες

Την τελευταία στιγμή, τέσσερις ημέρες πριν φτάσει η Ολυμπιακή Φλόγα στην Πάτρα, καταρρίπτοντας κάθε ρεκόρ καθυστέρησης, οι υπεύθυνοι για την ανάπλαση της πλατείας Γεωργίου προσπαθούσαν να καλύψουν όπως-όπως τα κενά που υπήρχαν στην πλακόστρωση, να περάσουν ασφαλτο στο οδόστρωμα, να φυτέψουν τα δέντρα και να ολοκληρώσουν ένα έργο το οποίο σύμφωνα με τις αρχικές δεσμεύσεις έπρεπε να είχε παραδοθεί τον Δεκέμβριο του 2003. Δημιουργώντας με αυτό τον τρόπο μία κατάσταση άγχους, για τον λόγο ότι στην πλατεία θα τοποθετούταν ο βωμός για την Φλόγα.

Ολυμπιακό ...έργο που παραλίγο να κλέψουν τις εντυπώσεις

Όλο το διάστημα οι πάντες έκρουαν τον κώδωνα του κινδύνου πως οι εργασίες στο συγκεκριμένο έργο δεν προχωρούσαν και πως είχε παρατηρηθεί πολύ μεγάλη καθυστέρηση. Οι υπεύθυνοι από την πλευρά τους και ο αρμόδιος αντιδήμαρχος Γιώργος Λάζαρης διαβεβαίωναν πως το έργο θα ήταν έτοιμο εγκαίρως. Εκείνη την περίοδο όμως αποδείχτηκε ότι όλα έγιναν όπως - όπως. Ο Δήμος Πατρών υποστήριξε ότι για λίγες ώρες, κάποιες μέρες θα διακόπτονταν ολοκληρωτικά η κυκλοφορία όλων των οχημάτων και δικύκλων στις περιμετρικές οδούς της πλατείας Γεωργίου καθώς και σε τμήματα των οδών Μαιζώνος, και Κορίνθου μεταξύ των οδών Πατρέως και Ερμού, αλλά και της Γεροκωστοπούλου μεταξύ Ρήγα Φεραίου και Κανακάρη. Οι εργασίες άρχισαν σταδιακά από την οδό Μαιζώνος στην διασταύρωση της με την Ερμού και προοδευτικά μεταφέρθηκαν και στην Κορίνθου από το ύψος της οδού Πατρέως.

5. Η Ολυμπιακή Φλόγα

Με ενθουσιασμό, συγκίνηση κρατώντας ελληνικές σημαίες αλλά και κλωνάρια ελιάς οι Πατρινοί υποδέχτηκαν, το απόγευμα της Κυριακής 8 Αυγούστου 2004, την Ολυμπιακή Φλόγα που έφτασε από το Αντίρριο και διέσχισε το ιστορικό κέντρο περνώντας μπροστά από αξιοθέατα όπως ο ναός του Αγίου Ανδρέου, οι πλατείες Τριών Συμμάχων, Υψηλών Αλωνίων και Αγίου Γεωργίου, το Αρχαίο Ωδείο, το Φρούριο, οι σκάλες της Αγίου Νικολάου πριν καταλήξει στην πλατεία Γεωργίου όπου βρίσκονταν ο βωμός.

Από τους δρόμους από όπου πέρασε η Φλόγα οι κάτοικοι είχαν στολίσει τα σπίτια τους με τις ελληνικές σημαίες, παρά το γεγονός ότι από την πλευρά του Δήμου δεν είχε υπάρξει καμία κινητοποίηση σχετικά. Εκατοντάδες άτομα, όλων των ηλικιών με ελληνικές και ολυμπιακές σημαίες οι μεγαλύτεροι αλλά και κούκλες της Αθηνάς και του Φοίβου τα παιδιά, είχαν πάρει θέσεις στα πεζοδρόμια σε όλο το μήκος της διαδρομής της Ολυμπιακής Φλόγας και περίμεναν την διέλευση των λαμπαδηδρόμων και των συνοδών τους. Όσο δεν περνούσε η ώρα τα πλήθη πύκνωναν ενώ στην Αγίου Νικολάου ήταν δύσκολη η κυκλοφορία λόγω των θεατών.

Ο κόσμος περίμενε με μεγάλη ανυπομονησία να δει την Φλόγα, καθώς τα λεπτά προχωρούσαν και η Φλόγα δεν έφτανε. Όταν όμως εμφανίζονταν τα πρώτα αυτοκίνητα της πομπής, που ήταν των χορηγών, οι περισσότεροι ξεσπούσαν σε χειροκροτήματα λόγω των όμορφων κοριτσιών και αγοριών που βρίσκονταν σε αυτά και τα οποία τους τα ανταπέδιδαν. Στο μεταξύ στα διάφορα σημεία της διαδρομής υπήρχαν οι λαμπαδηδρόμοι οι οποίοι με αγωνία περίμεναν να φθάσει η σειρά τους να μεταφέρουν το Φως του Ολυμπιακού Πνεύματος.

Η Νίκα Σιδέρη δίνει το «Ολυμπιακό Φως» στον Ηλία Αργυρόπουλο. Και οι δύο δεν έκρυβαν την συγκίνησή τους γι' αυτή τη μοναδική εμπειρία. «Είναι ξεχωριστή στιγμή. Ηαυτόλυ βραβείο συγκίνησης». Λόγια που ακούστηκαν πολλές φορές καθώς το φως μεταφερόταν από Δάδα σε Δάδα

Όταν όμως έφθασε η μεγάλη στιγμή και οι τροχονόμοι κορνάροντας προανήγγειλαν την άφιξη της Φλόγας τότε η συγκίνηση ανέβαινε στο κατακόρυφο. Οι θεατές ξεσπούσαν με χειροκροτήματα, επευφημίες και δεν έκρυβαν τον ενθουσιασμό τους ενώ κάποιοι σκούπιζαν τα δάκρυα που κυλούσαν από τα μάτια τους.

Η κατάληξη της Ολυμπιακής λαμπαδηδρομίας ήταν η πλατεία Γεωργίου όπου ο Κώστας Πετρόπουλος, ο μεγάλος αθλητής του μπάσκετ, μπήκε στην πλατεία κρατώντας την Ολυμπιακή Φλόγα. Ο κόσμος του χάρισε ένα ζεστό χειροκρότημα. Κατευθύνθηκε στο βάθρο, χαιρέτησε και άναψε τον βωμό. Ακολούθησαν δύο σύντομοι χαιρετισμοί, ένας από τον Δήμαρχο, Αντρέα Καράβολα και ένας από τον υπεύθυνο των εισιτηρίων του «Αθήνα 2004» Γ. Μπώλο.

Όμως η πλατεία, παρ' όλο που δεν ήταν πλήρως ολοκληρωμένη, είχε μια ασυνήθιστη κίνηση από νωρίτερα. Μπροστά από το Δημοτικό Θέατρο είχε στηθεί μια ημικυκλική εξέδρα. Ακριβώς απέναντι ήταν οι θέσεις των επισήμων. Στην εξέδρα λίγη ώρα πριν από την άφιξη της Φλόγας πήραν τη θέση τους οι χορωδοί. Από διαφορετικά σημεία της πλατείας μπήκαν και πήραν τις δικές τους θέσεις, εκατέρωθεν των χορωδών, οι μπάντες. Μπροστά από τις μπάντες και τους χορωδούς στάθηκαν οι μουσικοί της Ορχήστρας Πατρών. Εκατοντάδες εκτελεστές ήταν σε θέση αναμονής.

Αφού ολοκληρώθηκε η τελετή άφιξης της Φλόγας, ήλθε η σειρά της μουσικής. Χορωδοί, μουσικοί και σολίστ παρουσίασαν τον Εθνικό ύμνο, τον Ολυμπιακό ύμνο, τον ύμνο στην Εκεχειρία και την Ωδή στη Χαρά, απόσπασμα από την ένατη του Μπετόβεν. Ακολούθησαν δύο Ελληνικοί χοροί του Σκαλκώτα, απόσπασμα από την Ολυμπιάδα του Βιβάλντι, μια καντάδα για το σόλο βαρύτονο, χορωδία και ορχήστρα του Γκρηγκ και αποσπάσματα από την όπερα Ναμπούκο του Βέρντι. Αποτέλεσμα ; Έξοχο. Μια παραγωγή ασυνήθιστα υψηλής αισθητικής στάθμης με τα «ταπεινά» μέσα που παρείχαν οι δυτικοελλαδίτικες χορωδίες και μπάντες, μια τελετή λιτή και συνάμα θαυμάσια.

Επιβλητική η παρουσία των εκατοντάδων μουσικών στην εκδήλωση

Αυτό που παρακολούθησε ο κόσμος το βράδυ εκείνης της Κυριακής στην πλατεία Γεωργίου ήταν μια τελετή αληθινά ξεχωριστή. Και ως μουσική επιλογή και ως συνολικό ύφος. Αυτή καθαυτή αλλά και συγκριτικά: Σε όλη την Ελλάδα οι τελετές υποδοχής της Ολυμπιακής Φλόγας ήταν, αλλού καλύτερες και αλλού χειρότερες, πάντοτε αυτό το σύγχρονο νεοελληνικό ταρατατζούμ. Η τελετή της Πάτρας παρήγαγε αποτέλεσμα ολωσδιόλου διακριτό και ιδιαίτερο. Πρότεινε σε όλον τον κόσμο το δικό της πρόσωπο και στυλ, ή μάλλον το πρόσωπο και το στυλ που θα ήθελε ο κόσμος να είχε, πιο ευανάγνωστα, η Πάτρα.

Συμπέρασμα ; Το βράδυ της Κυριακής στην πλατεία Γεωργίου εισπράξαμε, μεταξύ άλλων, μια ενδεικτική πρόγευση για το τι και πως θα μπορούσε να είναι η Πάτρα - Πολιτιστική Πρωτεύουσα το 2006. Και πραγματικά αναθαρρήσαμε.

Η πλατεία Γεωργίου, χωρίς ακόμα την τελική αποπεράτωση των εργασιών, στάθηκε αντάξια σε αυτή την σημαντική εκδήλωση για την Πάτρα. Οι υποσχέσεις βέβαια έλεγαν ότι η πλατεία θα είχε τελειώσει πολύ πιο πριν από αυτό το γεγονός και γενικά τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Ποιος παίρνει την ευθύνη για όλο αυτό, κανείς δεν μπορεί να πει ακριβώς. Παρ' όλα αυτά, η μεγάλη συγκέντρωση για άφιξη της Φλόγας, βοήθησε την πλατεία να δώσει καινούργιες υποσχέσεις σχετικά με την ολοκλήρωση της. Αν και ο κόσμος περίμενε περισσότερα πράγματα από τον Δήμο και τους υπευθύνους. Δεν ξεχνιέται, ούτε περνιέται απαρατήρητο το γεγονός ότι η πλατεία είναι το κέντρο της πόλης και η καθυστέρηση δημιουργεί αδιανόητα προβλήματα για σημαντικά γεγονότα της Πάτρας.

Κεφάλαιο 6ο

ΣΧΟΛΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ -
ΓΙΑ ΠΑΡΑΛΟΓΑ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ

**ΣΧΟΛΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ - ΤΑ ΠΑΡΑΛΟΓΑ ΤΗΣ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΤΗΣ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α'**

« Σας αρέσει η εικόνα της πλατείας Γεωργίου;». Το ερώτημα αυτό τέθηκε τυχαία σε διερχόμενους από την πλατεία για να δώσουν την δική τους εκτίμηση. Τελική και ξεκάθαρη εικόνα για τα έργα ανάπλασης θα υπάρξει βέβαια τους επόμενους μήνες, που η πλατεία θα είναι τελείως έτοιμη.

Ωστόσο, η κάλυψη του δρόμου μπροστά από το Δημοτικό Θέατρο φαίνεται ότι αναδεικνύει καλύτερα την εικόνα του, χωρίς μεσολάβηση ασφάλτου και ΙΧ, αλλά με πλακόστρωτο που δίνει την αίσθηση συγγένειας.

Το σίγουρο είναι ότι είτε συμφωνούμε είτε διαφωνούμε, περνώντας από εκεί κανείς δεν θα μπορούσε το βλέμμα του και να κοιτάξει. Εκείνο που απομένει είναι να ολοκληρωθεί τελείως η πλατεία, για να πειστεί ο κόσμος, ο οποίος δειλά-δειλά έκανε την εμφάνιση του στα γύρω καφέ. Όπως παλιά...

Διάφορα «περίεργα» γεγονότα που συνέβησαν κατά την διάρκεια ανάπλασης της πλατείας Γεωργίου, έδωσαν αφορμή στον κόσμο για παράξενα και κάπως ειρωνικά σχόλια. Τα γεγονότα αυτά ήταν:

✓ **«Πλατεία Γεωργίου Α' : Πήραμε λάθος τοπογραφικό»**

Στην αντεπίθεση είχαν περάσει οι μελετητές της διαμόρφωσης της πλατείας Γεωργίου, δίνοντας απαντήσεις στην αρχιτέκτονα-πολεοδόμο, που υποστήριζε ότι η χωροστάθμησή της γινόταν με λάθος τρόπο. Οι μελετητές της πλατείας απαίτησαν την τεκμηρίωση των θέσεων της αρχιτέκτονα-πολεοδόμο, η οποία μιλώντας στην ημερίδα που είχε διοργανώσει ο Σύλλογος Αρχιτεκτόνων για το σχέδιο πόλης είχε υποστηρίξει ότι «στην πλατεία Γεωργίου γίνονται φρικτά πράγματα».

«Που τα στηρίζει αυτά που λέει; Πήγε στον Δήμο να δει τα σχέδια; Όταν σε ένα επιστημονικό συνέδριο εκφράζεις τέτοιες απόψεις πρέπει να τις τεκμηριώνεις», είπε ο ένας από τους αρχιτέκτονες, προσθέτοντας : «Εμάς μας θίγει, γιατί με όσα υποστηρίζει λέει ότι είμαστε επιστημονικά ανεπαρκείς». Επί της ουσίας, επισημαίνει : «Εμείς έχουμε κάνει κάποιες μικρές προσαρμογές που βασίζονται στα νέα δεδομένα που έχουν προκύψει για την απορροή των υδάτων. Στα βασικά σημεία, πάντως, της πλατείας, η βασική κλίση είναι η ίδια. Η υψομετρική διαφορά από το πάνω μέρος στο κάτω είναι πέντε μέτρα». Ανάλογη ήταν και η άποψη που εκφράζει και ο έτερος των μελετητών της διαμόρφωσης της πλατείας. «Είναι πιο αισθητές οι αλλαγές που γίνονται στο κάτω μέρος γιατί αλλάζει και η λογική της πλατείας», σημείωσε.

Παράλληλα, οι αρχιτέκτονες ανέφεραν ότι οι μελετητές είχαν υποχρεωθεί να κάνουν ένα νέο τοπογραφικό της πλατείας, με δικά τους έξοδα γιατί, όπως τονίζει, αυτό που τους είχε παραδοθεί από τον Δήμο ήταν... λάθος! «Ο Δήμος μας έδωσε ένα τοπογραφικό που απείχε από την πραγματικότητα. Είχε πολλές ελλείψεις και αναγκαστήκαμε να κάνουμε ένα νέο, με δικά μας έξοδα», είπε χαρακτηριστικά.

✓ **«Πλατεία Αλβανικού Έπους»**

Η παρατήρηση έχει να κάνει με την Πλατεία Γεωργίου. Ο αναγνώστης μίας καθημερινής τοπικής εφημερίδας ζήτησε λοιπόν από τον Δήμο να σκεφτεί μήπως με την ολοκλήρωση των εργασιών έπρεπε να γίνει και αλλαγή του ονόματος. Πρότεινε μάλιστα να λάβει την ονομασία «Πλατεία του Αλβανικού Έπους». Με αυτό τον τρόπο εκτίμησε ότι και το ιστορικό καθήκον της πόλης θα είχε εκφραστεί, ενώ παράλληλα θα είχε αποδοθεί και η σημερινή πραγματικότητα. Και εξήγησε : «Αφενός η ολοκλήρωση του έργου μετά από τις τόσες καθυστερήσεις και αναβολές, συνιστούσε ένα έπος, αφετέρου η συμβολή των εξ Αλβανίας εργατών στην κατασκευή της νέας πλατείας ήταν κάτι παραπάνω από καθοριστική. Δηλαδή αν δεν ήταν αυτοί μάλλον το έργο δεν θα είχε τελειώσει ακόμη. Κατόπιν αυτών, θεωρούσε ότι η πρόταση του είχε μια λογική βάση...

✓ **«Τρέχουν τα λούκια»**

Είπαμε να κάνει ο Δήμος οικονομία, αλλά όχι και να επιδιώξει «από την μύγα ξύγκι». Το μάθαμε κι σας το μεταφέρουμε: Αναβάθμιση των εξωτερικών υδροροών είχε αποφασιστεί για τις πολυκατοικίες που βρίσκονται πέριξ της πλατείας Γεωργίου, εν' όψει και της νέας μορφής. Έτσι ενιαία θα φθάνουν τα νερά στο έδαφος. Έλα, όμως που η ΔΕΥΑΠ δεν διέθετε χρήματα για τα υπόγεια μεταφορά και τα λούκια θα τρέχουν πάνω στην πλακόστρωτη, μελλοντικά, πλατεία.

Να μην κάνει σπατάλες ο Δήμος, αλλά μην το παρακάνουμε...

✓ **«Που είναι το πράσινο;»**

«Τι να σας πω; Μπορεί να ήταν καλύτερα αν άφηναν το κέντρο της πλατείας όπως ήταν πριν» αναφέρουν αρκετοί πολίτες. «Που είναι το πράσινο;» αναρωπιούνται άλλοι πολίτες και δηλώνουν ανυπόμονοι για το τελικό αποτέλεσμα της πλατείας Γεωργίου.

Μέχρι στιγμής πάντως η απουσία πρασίνου φαίνεται ότι προκαλεί στους περισσότερους προβληματισμό, βλέποντας γυμνό το μεγαλύτερο κομμάτι της.

✓ **«Ανεβαίνει η θερμοκρασία»**

Ανεβάζει θερμοκρασία, όπως και τις τιμές των διαμερισμάτων που έχουν μέτωπο στην πλατεία, η ανάπλαση του κεντρικότερου σημείου της Πάτρας. Τα παράπονα του κόσμου για το υλικό πλακόστρωσης πλήθαιναν διαρκώς, κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες, αλλά ο Δήμος θεώρησε ότι έχει κάνει την καλύτερη επιλογή.

Στο Δήμο υπεραμύνονταν της επιλογής του υλικού. Έλεγαν ότι το ανοιχτόχρωμο και «σκαφτό» υλικό εξυπηρετεί δύο στόχους: 1) Δεν συγκεντρώνει τις υπεριώδεις ακτίνες του ήλιου στο βαθμό που θα το έκανε ένα σκουρόχρωμο υλικό και 2) το συγκεκριμένο υλικό, που δεν είναι λείο, αποτρέπει τα γλιστρήματα. Μάλιστα, επικαλούνται την τοποθέτηση του ίδιου υλικού στην πλατεία Δημαρχείου της Αθήνας και στην πλατεία Δημοκρατίας στο Μεσολόγγι.

Όλα αυτά βέβαια ήταν μόνο κατά την άποψη του Δήμου, χωρίς κανείς από αυτούς όμως να παραδεχτεί ότι η πλατεία «φλεγόταν» τους καλοκαιρινούς μήνες.

✓ **«Μόνο για τον «Πρωινό Καφέ»»**

Πλατεία Γεωργίου: Εργοτάξιο για τους Πατριούς, διαθέσιμη για τον «Πρωινό Καφέ» της Ελένης Μενεγάκη. Τι κι αν δεν είχε δοθεί ακόμα η έγκρισή της αρμόδιας δημοτικής υπηρεσίας για την παραχώρηση της πλατείας-εργοτάξιο. Η εκπομπή του ANΤ1 είχε ξεκινήσει ήδη να διαφημίζει από τους τηλεοπτικούς δέκτες την κάθοδο της στην Πάτρα.

Το διαφημιστικό σποτ που προβαλλόταν τα τελευταία εικοσιτετράωρα πριν έρθει η εκπομπή, είχε προκαλέσει απορία στους Πατριούς. «Τελείωσαν οι εργασίες ανάπλασης της πλατείας και δεν το πήραμε χαμπάρι» διερωτήθηκαν αρκετοί. Όμως, οι εργασίες συνεχίζονταν. Έστω κι αν έπρεπε να είχαν ολοκληρωθεί από τις αρχές Ιουνίου, σύμφωνα με τις διαβεβαιώσεις που έδινε η Δημοτική Αρχή και ο ανάδοχος.

Οι συντελεστές της εκπομπής είχαν ακολουθήσει την διαδικασία που προβλέπεται. Υπέβαλαν αίτηση στο Δήμο και ζήτησαν να κάνουν την εκπομπή (μπροστά στο Δημοτικό Θέατρο από το ύψος του ενός σιντριβανιού μέχρι το άλλο) στις 18 Ιουνίου 2004. Το έγγραφο είχε καταλήξει στη Διεύθυνση Προσόδων, όπως δήλωσε ο αντιδήμαρχος Γιώργος Λάζαρης. Υπηρεσιακοί παράγοντες είχαν σχολιάσει χθες ότι για να δοθεί άδεια, πολύ περισσότερο επειδή πρόκειται – ακόμα – για εργοτάξιο, θα έπρεπε να αναληφθεί εγγράφως η ευθύνη της παραχώρησης του χώρου από την πολιτική αρχή.

Εκτός από αυτό το γεγονός, ο Δήμος αποφάσισε να ... ομορφύνει την ατέλειωτη ακόμη, εξαιτίας των έργων, πλατεία. Πως; Τοποθετώντας φωτιστικά σώματα με «καλλιτεχνικά» σκέπαστρα. Βεβαίως τα φωτιστικά δεν επρόκειτο να λειτουργούσαν, καθώς δεν υπήρχε παροχή ρεύματος στον χώρο. Ενώ, όπως μάθαμε, θα μετακινούνταν στην συνέχεια, για να εγκατασταθούν άλλα, δεδομένου ότι η αρχαιολογική υπηρεσία δεν είχε εγκρίνει τα συγκεκριμένα!

Πάντως το αισθητικό αποτέλεσμα της νέας πλατείας διχάζει τους Πατριούς, πολλοί από τους οποίους αναρωτιούνται αν άξιζε τον κόπο να δαπανηθούν τόσα πολλά χρήματα (πάνω από ένα δισεκατομμύριο δραχμές) για να έχουμε μια Πλατεία που ως τώρα δεν πείθει. Ας ελπίσουμε η εικόνα να ανατραπεί μόλις το έργο αποδοθεί πλήρως. Αλλά τότε θα γίνει αυτό;

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

...Οι πλατείες είναι γεμάτες. Αυτός είναι ο ρόλος τους. Η συγκέντρωση των κατοίκων της περιοχής για να επικοινωνήσουν, να συνομιλήσουν, να δροσιστούν, να αφήσουν τα παιδιά τους να παίξουν, αλλά και η προσφορά μιας άσσης δροσιάς και ανάπαυλας για τους περαστικούς που θα ξεκουραστούν στα παγκάκια, θα διαβάσουν, θα ετοιμαστούν για τη συνέχεια.

Οι πλατείες κάποια στιγμή στην πορεία της αστικής δόμησης της σύγχρονης πόλης ξέχασαν το ρόλο τους, ή μάλλον υποτάχτηκαν στην αμέτρητη ανοικοδόμηση, την αχαλίνωτη κυκλοφορία και το τσιμέντο. Έτσι μετατράπηκαν σε σημεία αναφοράς απλώς, ή σε χώρους βρωμιάς. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες έφεραν μαζί την αισιοδοξία ότι πολλά στην πόλη μπορούν να αλλάξουν, να ανανεωθούν, να εκσυγχρονιστούν. Ανάμεσά τους και οι πλατείες.

Η πλατεία Γεωργίου υπήρξε το κέντρο της πόλης των Πατρών και εκεί χτυπούσε η καρδιά της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ζωής της Πάτρας για ένα αιώνα και πλέον. Λόγω της μακρόχρονης ιστορίας της, η ανάπλαση της επέφερε ριζικές αλλαγές στην πόλη της Πάτρας. Θέλοντας, λοιπόν, να κάνουμε κατανοητό στον κάθε αναγνώστη τη σημασία της πλατείας Γεωργίου για την Αχαϊκή Πρωτεύουσα, ξεκινήσαμε την εργασία μας με μια εκτενή αναφορά στην ιστορία της. Συνεχίσαμε την εργασία με τα προβλήματα που αντιμετωπίστηκαν κατά τη διάρκεια της ανάπλασης και τις αλλαγές που επέφερε σε όλους τους τομείς της ζωής των Πατρινών. Τέλος, μεταφέραμε κάποιες γνώμες και σχόλια των κατοίκων της Πάτρας όπως τα ακούσαμε, χωρίς καμία παρέμβασή μας.

Σε κάποιους αναγνώστες, μετά το πέρας της ανάγνωσης, ίσως γεννηθεί η σκέψη ότι είμαστε αντίθετοι στην ανάπλαση της πλατείας. Απεναντίας, η στάση μας για αυτό το θέμα ήταν θετική από την αρχή. Όλοι ξέρουμε ότι το κέντρο της πόλης αποτελεί την προσωπικότητα της. Άλλωστε, γι' αυτό το λόγο η Ολυμπιακή επιτροπή, ο Δήμος Πατρών και οι αρχιτέκτονες αποφάσισαν να δημιουργήσουν ένα κέντρο αντάξιο της πόλης της Πάτρας του 21^{ου} αιώνα.

Όσο αναφορά το εάν τελικά επιτεύχθηκε ο στόχος ανάπλασής της, δε μπορούμε να ξέρουμε αφού δεν έχει αποπερατωθεί ακόμα η δημιουργία της. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι δειλά-δειλά αναπτύσσεται κοινωνική ζωή στα καταστήματα περιμετρικά της πλατείας. Ο κόσμος την αποδέχεται παρ' όλες τις αντιδράσεις και συχνάζει στα μαγαζιά της. Το εμπορικό στοιχείο αρχίζει να αναπτύσσεται, νέα καταστήματα δημιουργήθηκαν, ενώ τα προϋπάρχοντα προχώρησαν σε ανανεώσεις και ανακαινίσεις.

Αυτό βέβαια δε σημαίνει ότι ο κόσμος ξέχασε την όλη αναστάτωση που είχε δημιουργηθεί με τα έργα για ένα και πλέον έτος. Τα παράπονα των πολιτών ήταν δικαιολογημένα, αφού έπρεπε να αλλάξουν την καθημερινότητά τους για κάποιο χρονικό διάστημα, το οποίο μάλιστα επιμηκυνόταν από μέρα σε μέρα.

Οι όποιες καθυστερήσεις οφείλονταν σε απρόβλεπτα γεγονότα που προέκυψαν στην πορεία των εργασιών. Ωστόσο, η προσωπική μας άποψη, αλλά και κάποιων υπευθύνων είναι ότι, εάν τα έργα ανάπλασης είχαν ξεκινήσει στον προκαθορισμένο χρόνο, και εάν υπήρχε καλύτερη οργάνωση των εργασιών δε θα είχαν δημιουργηθεί τόσα προβλήματα και τόση αναστάτωση.

Οι εντυπώσεις από τη νέα και ανανεωμένη πλατεία δεν είναι σίγουρα και οι πλέον αντικειμενικές. Η πλατεία πρέπει να ζήσει στην καθημερινότητα για να διαπιστωθεί αν η αναμόρφωση του δομημένου περιβάλλοντος θα προστατεύει το φυσικό, οικιστικό και πολιτιστικό περίγυρο. Ο ρόλος των αρχιτεκτόνων είναι η μια όψη για την ολοκλήρωση της πολιτιστικής υποδομής της Πάτρας.

Η άλλη όψη –με ουσιαστική βαρύτητα στο διάλογο- είναι οι πολίτες, αλλά και οι επισκέπτες. Αυτοί που μπορούν να ζήσουν στην πόλη τους και που σε κάθε τους επίσκεψη θα ανακαλύπτουν νέες όψεις και θελκτικές γωνίες, που θα τους κρατάνε και δε θα τους διώχνουν.

Κλείνοντας αυτό το κεφάλαιο, αλλά και την εργασία, θέλουμε να πούμε ότι οι απόψεις μας συγκλίνουν απόλυτα με αυτές των εμπνευστών της ανάπλασης. Η ανάπλαση της κεντρικής πλατείας της Πάτρας ήδη άρχισε να δίνει μια νέα πνοή στην πόλη και να την ετοιμάζει για Πολιτιστική Πρωτεύουσα του 2006. Ας ελπίσουμε ότι αυτή η αλλαγή δεν είναι κάτι πρόσκαιρο, αλλά θα έχει μόνιμο χαρακτήρα και ότι οι Πατρινοί θα αποζημιωθούν γι' αυτή την πολύμηνη ταλαιπωρία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. "Πάτρα 1900" Μαρασλής
2. "Πλατείες της Πάτρας" Μολόχας
3. "Πάτρα : οδηγός πληροφόρησης" Βρεττός
4. "Δημόσια Ονόματα εν Πάτραις" Κ. Ν. Τριανταφύλλου
5. Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια Χ. Πατσή, Σ. Θωμόπουλου : "Ιστορία των Πατρών"
6. "γεωΤΡΟΠΙΟ", εβδομαδιαίο περιοδικό της Ελευθεροτυπίας
7. Αρχαία εφημερίδας "Πελοπόννησος"
8. Ιστοσελίδες στο διαδίκτυο